

Ηλεκτρικό ρεύμα
Μπλε και κίτρινα τιμολόγια επιλέγουν τώρα οι καταναλωτές

Νομοσχέδιο Χατζηδάκη
Το σχέδιο για τη «μεταμόρφωση» ΕΛ.ΤΑ. και ΟΑΣΑ

business stories

ΚΥΡΙΑΚΗ 23 ΙΟΥΝΙΟΥ 2024

Το new deal Θεοδωρικάκου με την αγορά

ΝΕΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ

Τα μηνύματα στις πρώτες συναντήσεις του υπουργού Ανάπτυξης με εκπροσώπους των σούπερ μάρκετ και βιομηχάνων τροφίμων

- Τα μέτρα, η ενίσχυση των ελεγκτικών μηχανισμών και η αύξηση των προστίμων

Προτροπή για συνεργασία και να βάλουν πλάτη για το κοινό καλό, τη σταθερότητα και την κοινωνική ηρεμία από τη μία... αλλά σαφείς προειδοποιήσεις από την άλλη. Το new deal που θα επιχειρήσει με τους παράγοντες της αγοράς ο νέος

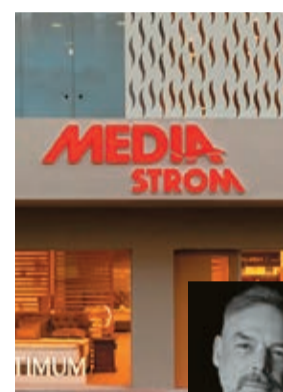
υπουργός Ανάπτυξης Τάκης Θεοδωρικάκος μπορεί να μην είναι κάτι εύκολο, εντούτοις ο ίδιος πιστεύει ότι μπορεί να επιτευχθεί, αρκεί να αντιληφθούν όλοι την ευθύνη αλλά και τον ρόλο που διαδραματίζουν στην κοινωνική ευημερία. Από

Ο Τάκης Θεοδωρικάκος

εκεί κι έπειτα βέβαια υπάρχουν και διάφοροι μοχλοί πίεσης και διασφάλισης της νομιμότητας που ο υπουργός αναμένεται να εξετάσει. Ηδη πρώτη κίνηση είναι η ενίσχυση της ΔΙΜΕΑ με 30 νέους ελεγκτές που θα βγουν στο πεδίο από την 1η Ιουλίου

> 4

Γιώργος Νιάρχος

ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΣΤΡΩΜΑΤΟΠΟΙΙΑ

Από το ημιυπόγειο στο Μεταξουργείο, ηγέιδα δύναμη στον... καλό ύπνο

Η ιστορία της στρωματοποιίας που ξεκίνησε τη δεκαετία του '60 και έμελλε να αλλάξει όλη την αγορά

> 12-13

ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ

ΑΛΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΜΕ ΤΟ DEAL ΤΩΝ €3,2 ΔΙΣ. ΜΕ ΤΗ MASDAR

Υπεροπλία άνω των 3 δισ. για επενδύσεις σε υποδομές και παραχωρήσεις φέρνει η επόμενη μέρα

> 9

Ο Γιώργος Περιστερίτης

Σοφία Ζαχαράκη **ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ**
Στόχος την επόμενη δεκαετία να σταθεροποιηθούν οι γεννήσεις

> 6-7

ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΣ ΓΙΑ ΤΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΝΕΡΟΥ ΣΕ ΑΤΤΙΚΗ ΚΑΙ ΝΗΣΙΑ

> 17

Αγίς Κοθάλης

ΚΕΡΑΜΟΥΡΓΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ

Με τα τούβλα της έχει στεγάσει 720.000 κίρια σε όλο τον κόσμο

> 14-15

ΥΠΕΡΤΟΥΡΙΣΜΟΣ: Ερχεται πλαφόν στις επισκέψεις κρουαζιερόπλοιων

> 18-19

myDEH myWay
Ο δικός σου τρόπος με την ενέργεια.

Κατέβασέ το τώρα.

AppGallery, App Store, Google Play

protothema.gr • newmoney.gr • ygeiamou.gr • cantina.protothema.gr • marieclair.gr • ygeiamou.gr • travel.gr • toptmou.gr • themanews.com

**Βασίλης
Στεφανακίδης**

vstefanakidis@protothema.gr

Το βαθύ κράτος και το στοίχημα Χατζηδάκη

Ενα υψηλού ρίσκου στοίχημα έβαλε ο υπουργός Οικονομικών Κωστής Χατζηδάκης με τη βούληση-απόφασή του να μετατρέψει κάποιες προβληματικές και ζημιογόνες ΔΕΚΟ σε... μικρές ΔΕΗ! Οι φυσικά ως προς το αντικείμενο, αλλά από ζημιογόνες, δυσλειτουργικές και με αρνητικό αποτύπωμα στην κοινωνία να τις μετατρέψει μέσω στελεχών από την αγορά, όπως έκανε και με τη ΔΕΗ, που το 2019 βρισκόταν στο χείλος της καταστροφής, σε υγιείς επιχειρήσεις, ανταγωνιστικές και με προοπτικές συνεισφοράς της λειτουργίας τους στο μέλλον.

Όμως το ρίσκο είναι μεγάλο γιατί προφανώς, ακόμα κι αν βρει ικανούς μάντζερ από τον ιδιωτικό τομέα προσφέροντάς τους μισθούς αγοράς και όχι του Δημοσίου, αν λάβουμε υπόψη το γενικότερο δημοσιοϋπαλληλικό περιβάλλον που επικρατεί σε αυτές, τότε μάλλον για θαυματοποιούς πρέπει να ψάξει ο κ. Χατζηδάκης.

Οργανισμοί προβληματικοί ως προς την παραγωγή έργου και προσφοράς στην κοινωνία και τον Έλληνα φορολογούμενο, πλν όμως με ισχυρό συνδικαλιστικό κίνημα και κυρίως την προστασία από το Σύνταγμα, πέραν της μονιμότητας, και μια σειρά άλλων προνομίων που απολαμβάνουν οι δημόσιοι υπάλληλοι που κατέχουν οργανικές θέσεις.

Και δεν είναι καθόλου ευκαταφρόνητα αυτά τα προνόμια που είναι συνταγματικά κατοχυρωμένα, αφού όλοι ανεξαιρέτως οι υπάλληλοι εξελίσσονται μισθολογικά σύμφωνα με τους όρους του νόμου, δεν μπορούν να μετατεθούν χωρίς γνωμοδότηση, ούτε να υποβιβαστούν ή να παυθούν χωρίς απόφαση του Υπηρεσιακού Συμβουλίου, το οποίο αποτελείται κατά τα 2/3 από δημοσίους υπαλλήλους!

Τι σημαίνει αυτό στην πράξη για τους νέους μάντζερ που σκέφτεται να προσλάβει ο κ. Χατζηδάκης στον ΟΑΣΑ, στα ΕΑΤΑ και τις λοιπές ΔΕΚΟ; Πως θα έχουν δεμένα τα χέρια τους αφού δεν θα μπορούν να μεταθέσουν, να προαγάγουν ή να υποβαθμίσουν κάποιον υπάλληλο, ακόμα κι αν κρίνουν πως είναι ανεπαρκής, άνευ αντικειμένου ή αποδοτικός, αν δεν πάρει σχετική απόφαση το Υπηρεσιακό Συμβούλιο.

Το ίδιο και σε όλο τον δημόσιο τομέα και σε τομείς όπου αντικειμενικά πονάει η δημόσια διοίκηση, όπως η Υγεία, η Παιδεία κ.λπ.

Ποια αξιολόγηση και πράσινα άλογα που ακούμε κάθε τόσο και κάνουμε πως πιστεύουμε πως κάτι γίνεται... Όταν στην πράξη δεν μπορείς να κάνεις τίποτα, ούτε καν να επιβραβεύσεις τους καλούς και ευσυνειδητούς, τους παραγωγικούς και αποδοτικούς, τότε είναι βέβαιο ότι ο ευρύτερος δημόσιος τομέας είναι καταδικασμένος σε χαμηλή παραγωγικότητα και στην ελάχιστη προσπάθεια, και εντέλει στις κακές υπηρεσίες αφού δεν υπάρχει κίνητρο. Ακόμα και το πριμ παραγωγικότητας που έχει αποφασιστεί αμφιβάλλω αν αποτελεί κίνητρο με τους περιοριστικούς όρους που το περιβάλλουν.

Μια ισοπέδωση λοιπόν και μια ισότητα προς τα κάτω, αφού στο τέλος ακόμα και οι πρόθυμοι και εργατικοί καταλήγουν να νοιάζονται για το «μήνας μπαίνει, μήνας βγαίνει» και να περνά ο χρόνος μέχρι τη σύνταξη χωρίς πολλά ζόρια και όσο το δυνατόν πιο χαλαρά!

Μα, θα πει κανείς, ετούτη η κυβέρνηση βγήκε με σημαία τις μεταρρυθμίσεις και τον εκσυγχρονισμό του κράτους, ώστε να πάψει να είναι «βαθύ». Αφού ξέρει τις δυσκολίες, γιατί υπόσχεται ανέφικτα πράγματα και εντέλει σε τι διαφέρει από εκείνους που υπόσχονταν πως θα καταργήσουν τα μνημόνια με έναν νόμο κι ένα άρθρο;

Ναι, σύμφωνα, μέσα στους σχεδιασμούς της κυβέρνησης είναι στην τρέχουσα θητεία της να τεθούν οι απαραίτητες αλλαγές στην αναθεώρηση του Συντάγματος και γι' αυτό το κρίσιμο θέμα, έτσι ώστε στην επόμενη Βουλή, που θα είναι αναθεωρητική, να ψηφιστούν οι αλλαγές.

Όμως, όλα αυτά, ασ μου επιτραπεί, είναι... ζήσε, Μάν μου! Δηλαδή να βρεθεί από αυτή τη Βουλή η πλειοψηφία που θα αποφασίσει τις αλλαγές, αλλά, το κυριότερο, να υπάρχει και πλειοψηφία και στην επόμενη Βουλή, που Κύριος οίδε τι εικόνα θα παρουσιάζει και ποιοι θα εκπροσωπούνται.

Με άλλα λόγια, το βαθύ κράτος έχει βαθιές ρίζες και το πιθανότερο είναι ότι θα συνεχίσει για αρκετά χρόνια να λειτουργεί και να μεγαλοφυγεί με όρους του προηγούμενου αιώνα, τότε που αποφασίστηκε η μονιμότητα για να σταματήσει το κλάμα των απολυμένων δημοσίων υπαλλήλων στην πλατεία Κλαυθμώνος!

Ρεπορτάζ

**Του
Στέλιου
Κράβλογλου**

ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΜΕ ΤΟ ΠΕΡΙΟΥΣΙΟΛΟΓΙΟ

Διασταυρώσεις στοιχείων από την ΑΑΔΕ για να βρεθούν όσοι πληρώνουν λιγότερο ΕΝΦΙΑ από αυτόν που αναλογεί στην ακίνητη περιουσία τους

Σε εκτεταμένες διασταυρώσεις στοιχείων της ακίνητης περιουσίας των φορολογουμένων με στόχο την αποκάλυψη «χαμένου ΕΝΦΙΑ» αποσκοπεί η διασύνδεση του Κτηματολογίου με το ηλεκτρονικό Περιοσιολόγιο της Εφορίας (Εντύπο Ε9).

Στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) εκτιμούν ότι πολλοί ιδιοκτήτες δήλωσαν τα ακίνητα στο Κτηματολόγιο για να τα κατοχυρώσουν ως ιδιοκτησία, αλλά δεν τα έχουν δηλώσει στην Εφορία ολόκληρα ή με το πραγματικό τους εμβαδόν, με στόχο την πληρωμή λιγότερων φόρων, και συγκεκριμένα:

- Να είναι μικρότερος ο ετήσιος ΕΝΦΙΑ.
- Να ξεφεύγουν από τα τεκμήρια δαπανών διαβίωσης.
- Να αποφεύγουν κατασχέσεις για χρέη προς την Εφορία ή τις τράπεζες.

Αντίθετα, στο Κτηματολόγιο δήλωσαν ολόκληρη την περιουσία τους προκειμένου να την κατοχυρώσουν έναντι των γειτόνων ή άλλων που την επιβουλεύονται ή έναντι του Δημοσίου.

Έτσι, λοιπόν, τον ερχόμενο Σεπτέμβριο η Εφορία θα ψάξει να δει αν ταυτίζονται τα δεδομένα του myProperty για την ακίνητη περιουσία 7,2 εκατομμυρίων φορολογουμένων με όσα έχουν καταχωρηθεί από τους ιδιοκτήτες ακινήτων στο Εθνικό Κτηματολόγιο. Πρακτικά δηλαδή τα στελέχη της ΑΑΔΕ θα αναζητήσουν όσους πληρώνουν λιγότερο ΕΝΦΙΑ από αυτόν που αναλογεί στην ακίνητη περιουσία τους. Για τον λόγο αυτό, εκτός από τα στοιχεία του Κτηματολογίου και του εντύπου Ε9, θα αξιοποιηθούν και τα στοιχεία των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος (Ε1) όπου όλοι οι φορολογούμενοι υποχρεώνονται να αναγράφουν αναλυτικά στοιχεία για τις κατοικίες που χρησιμοποιούν είτε τις ιδιότητες είτε τις ενοικιαζόμενες είτε τις δωρεάν παραχωρηθείσες.

Μετά τη διασταύρωση όλων των ηλεκτρονικών αρχείων, η ΑΑΔΕ θα προβεί αυτόματα στον καταλογισμό του ΕΝΦΙΑ για τα ακίνητα που είτε δεν έχουν δηλωθεί καθόλου είτε δηλώθηκαν με μικρότερο εμβαδόν. Οι ιδιοκτήτες θα κληθούν δηλαδή να υποβάλουν τροποποιητικές δηλώσεις και να καταχωρήσουν τα πραγματικά στοιχεία όλων των ακινήτων τους, όπως αυτά έχουν ήδη περιληφθεί στο Κτηματολόγιο.

Εφόσον προκύψει αλλαγή σε περιγραφικά στοιχεία ακινήτου που οδηγούν σε υποχρέωση καταβολής επιπλέον ΕΝΦΙΑ

(π.χ. λόγω αύξησης των τετραγωνικών μέτρων της επιφάνειας ενός ή περισσότερων ακινήτων), ο ιδιοκτήτης θα καταβάλει τον επιπλέον φόρο προσαυξημένο με τόκους υπολογιζόμενους με ποσοστό 0,73% για κάθε μήνα από το πρώτο ειδοποιητήριο του ΕΝΦΙΑ!

Όσοι φορολογούμενοι δεν υποβάλλουν τροποποιητικές δηλώσεις Ε9 για να διορθώσουν τα στοιχεία των ακινήτων τους στο Περιοσιολόγιο της ΑΑΔΕ θα βρεθούν αντιμέτωποι με πιο αυστηρές ποινές. Στις περιπτώσεις όπου διαπιστωθεί ότι, εξαιτίας της μη διόρθωσης των στοιχείων, ιδιοκτήτες πλήρωναν για ένα ή περισσότερα έτη ΕΝΦΙΑ λιγότερο από αυτόν που όφειλαν κανονικά να κληθούν να καταβάλουν τα διαφυγόντα ποσά αναδρομικά μαζί με υπέρογκες προσαυχσεις της τάξεως του 10%-50% και τόκους εκπρόθεσμης καταβολής υπολογιζόμενους με 0,73% ανά μήνα εκπρόθεσμης καταβολής.

Στις δε περιπτώσεις φορολογουμένων που έχουν σημαντικό ύψους ληξιπρόθεσμες οφειλές προς τη φορολογική διοίκηση και έχουν αποκρύψει ακίνητα για να τα γλιτώσουν από τις κατασχέσεις, ο εντοπισμός των ακινήτων αυτών θα έχει ως συνέπεια την άμεση κατάσχεση και τον πλειστηριασμό τους.

Η αρχή θα γίνει από δήμους της περιφέρειας και της πρωτεύουσας (Αθήνα, Μαρούσι, Αγία Παρασκευή) ή όπου κλείνει η διαδικασία ενστάσεων και οριστικοποιούνται οι πίνακες κτηματογράφησης.

Επιπλέον, σύμφωνα με το επιχειρησιακό σχέδιο της ΑΑΔΕ, από τον Σεπτέμβριο θα τεθεί σε λειτουργία μια νέα ηλεκτρονική βάση δεδομένων στην οποία θα είναι καταχωρημένα αναλυτικά στοιχεία όχι μόνο για τα ακίνητα που κατέχουν οι φορολογούμενοι, αλλά ακόμη και για τα ακίνητα που μισθώνουν. Το νέο αυτό ηλεκτρονικό αρχείο θα ονομάζεται Μητρώο Ιδιοκτησίας και Διαχείρισης Ακινήτων και θα περιλαμβάνει τα στοιχεία του ηλεκτρονικού Περιοσιολογίου της Εφορίας όπως θα έχει ευθυγραμμιστεί με το Κτηματολόγιο. Το Μητρώο Ιδιοκτησίας και Διαχείρισης Ακινήτων θα ενημερώνεται αυτόματα κάθε φορά που θα υποβάλλεται από ιδιοκτήτη ακινήτου και θα γίνεται αποδεκτή από τον ενοικιαστή του ίδιου ακινήτου δήλωση πληροφοριακών στοιχείων μίσθωσης. Επίσης, το Μητρώο θα ενημερώνεται αυτόματα κάθε φορά που ένας ιδιοκτήτης θα δηλώνει τη λύση της μίσθωσης ενός ακινήτου του.

Βρείτε το σπίτι
που αξίζει τις
στιγμές σας.
Το δικό σας σπίτι.

Realestateonline.gr

- Άμεση πρόσβαση στα στοιχεία του ακινήτου
- Online προγραμματισμός επίσκεψης
- Αγορά άμεση ή μέσω ηλεκτρονικού διαγωνισμού
- Χρηματοδότηση έως και 80% της τιμής πώλησης

**ΕΘΝΙΚΗ
ΤΡΑΠΕΖΑ**

Η Τράπεζα Σήμερα

Του
**Στέλιου
Μορφιδίδη**
smorfidis@gmail.com

Ρεπορτάζ

Ενισχύονται με 30 νέους ελεγκτές που θα βγουν στο πεδίο από την 1η Ιουλίου οι ελεγκτικοί μηχανισμοί - Προς αύξηση τα όρια των προστίμων

Το new deal Θεοδωρικάκου με την αγορά

ΤΟ ΝΕΟ ΣΧΕΔΙΟ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ

Τα μηνύματα στις πρώτες συναντήσεις του υπουργού Ανάπτυξης με εκπροσώπους των σούπερ μάρκετ και βιομηχάνων τροφίμων και οι τροποποιήσεις στα ισχύοντα μέτρα - Ζητά μείωση τιμών και μεσοσταθμικού κέρδους - «Το κέρδος είναι θεμιτό, η αισχροκέρδεια όχι»

Προτροπή για συνεργασία και να βάλουν πλάτη για το κοινό καλό, τη σταθερότητα και την κοινωνική ηρεμία από τη μία, σαφείς προειδοποιήσεις από την άλλη. Το new deal που θα επιχειρήσει με τους παράγοντες της αγοράς ο νέος υπουργός Ανάπτυξης **Τάκης Θεοδωρικάκος** μπορεί να μην είναι κάτι εύκολο, εντούτοις ο ίδιος πιστεύει πως μπορεί να επιτευχθεί, αρκεί να αντιληφθούν όλοι την ευθύνη αλλά και τον ρόλο που διαδραματίζουν στην κοινωνική ευημερία. Από εκεί και έπειτα βέβαια υπάρχουν και διάφοροι μοχλοί πίεσης και διασφάλισης της νομιμότητας που ο υπουργός αναμένεται να εξετάσει. Ήδη πρώτη κίνηση είναι η ενίσχυση της Διυπηρεσιακής Μονάδας Ελέγχου Αγοράς (ΔΙΜΕΑ) με 30 νέους ελεγκτές που θα βγουν στο πεδίο από την 1η Ιουλίου. Παράλληλα, εξετάζεται και θα δρομολογηθεί σε δεύτερη φάση η αυστηροποίηση των ποινών γι' αυτούς που πάνονται στον έλεγχο να παρανομήσουν. Πρωτίστως αναμένεται σημαντική αύξηση των προβλεπόμενων προστίμων, καθώς αυτά που έχουν επιβληθεί έως τώρα για τις μεγάλες εταιρείες, κυρίως τις πολυεθνικές, κρίνονται ως πολύ μικρά έναντι του μεγέθους τους, με αποτέλεσμα σήμερα περισσότερο να θεωρείται τιμωρία η δημοσιοποίηση των ονομάτων τους στον Τύπο παρά η επιβολή του ίδιου του προστίμου! Επιπρόσθετα, αναμένεται και η περαιτέρω στήριξη-ενίσχυση της Επιτροπής Ανταγωνισμού καθώς και του Συνηγούρου του Καταναλωτή, ώστε να μπορούν να εκτελέσουν πιο αποτελεσματικά τον ρόλο τους στον έλεγχο της αγοράς και τη θωράκιση των δικαιωμάτων των καταναλωτών.

Προς το παρόν, πάντως, έχει ξεκινήσει μια περίοδος συζητήσεων και επικοινωνίας με την αγορά, καθώς πρόθεση της πολιτικής ηγεσίας του υπουργείου Ανάπτυξης είναι να υπάρξει πρωτίστως συνεννόηση. Ο κ. Θεοδωρικάκος φρόντισε να επικοινωνήσει το στίγμα των προθέσεων του την περασμένη εβδομάδα, ολοκληρώνοντας και τον πρώτο βασικό κύκλο επαφών με συνδέσμους της λιανικής και των τροφίμων, αλλά και με επιχειρηματίες που είδε κατά μόνας στο

Στιγμιότυπο από την επίσκεψη του πρωθυπουργού **Κυριάκου Μητσοτάκη** στο υπουργείο Ανάπτυξης την περασμένη εβδομάδα

υπουργείο. Μάλιστα, ως ένδειξη καλής θέλησης αναγνώρισε πως τα μέτρα που έχουν ληφθεί για την ακρίβεια είναι βαριά για την υγιή επιχειρηματικότητα και ανακοίνωσε ότι θα γίνει προσωρινό τελικά το μέτρο επιβολής πλαφόν στο μεικτό περιθώριο κέρδους για την πώληση βρεφικού γάλακτος που είχε επιβληθεί τον περασμένο Μάρτιο. Σημειωτέον, το πλαφόν ορίζεται ως το άθροισμα του λειτουργικού κόστους της εταιρείας και εμπορικού κέρδους 7%.

Παρ' όλα αυτά, τόνισε ότι το σύνολο των μέτρων, μεταξύ αυτών το καλάθι του νοικοκυριού και το πλαφόν στο μεικτό περιθώριο κέρδους των επιχειρήσεων (χωρίς μάλιστα να αλλάζει κάτι στην περίοδο αναφοράς - 31/12/2021), θα παραταθεί έως το τέλος του έτους. «*Το να πέσουν οι τιμές στα βασικά προϊόντα που καταναλώνουν όλα τα νοικοκυριά είναι μια υπόθεση για την οποία πρέπει όλοι να ενώσουμε τις δυνάμεις μας. Το κράτος και οι ελεγκτικοί μηχανισμοί πρέπει να κάνουν τη δουλειά μας, αλλά πρέπει να συμβάλει και η υγιής επιχειρηματική κοινότητα. Όλοι έχουν ρόλο για τη διασφάλιση της σταθερότητας και τη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής*», ανέφερε ο κ. Θεοδωρικάκος, ο οποίος διευκρίνισε ότι «*το κέρδος είναι θεμιτό, η αισχροκέρδεια όχι*». Στον γύρο επαφών που έχει ξεκινήσει ο υπουργός Ανάπτυξης συμπεριλαμβάνονται επίσης η πρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού, ο Συνήγορος του Καταναλωτή, καθώς και οι Ενώσεις Καταναλωτών.

Στις προτεραιότητες του υπουργείου παραμένει η αναβάθμιση που ξεκίνησε στην πλατφόρμα e-Καταναλωτής, όπου ήδη υπάρχουν καθημερινά πληροφορίες για τις τιμές 3.000 προϊόντων ανά αλυσίδα σούπερ μάρκετ, με τον νέο υπουργό Ανάπτυξης να υπογραμμίζει ότι ο ενήμερος καταναλωτής έχει δύναμη και μπορεί να βοηθήσει με τις επιλογές του στο να αποκλιμακωθούν οι τιμές.

Σε δεύτερη φάση, απ' το κατώφλι του υπουργείου θα περάσουν και οι διοικήσεις των θυγατρικών των μεγάλων πολυεθνικών που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας. Εξάλλου, το αίτημα της κυβέρνησης, μέσω της επιστολής του πρωθυπουργού **Κυριάκου Μητσοτάκη** προς την πρόεδρο της Κομισιόν **Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν**, για αλλαγές σε πανευρωπαϊκό επίπεδο κυρίως στην κατεύθυνση της κατάργησης των γεωγραφικών περιορισμών πώλησης προϊόντων, όπως ζητούν και άλλες επτά χώρες, θα είναι μεταξύ των ζητημάτων που θα απασχολήσουν την επόμενη Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Πάντως, όπως έχει διαφανεί, ο νέος υπουργός δίνει μεγάλη βαρύτητα στους ελέγχους για την εφαρμογή της νομιμότητας, θεωρώντας πως με την προσθήκη 30 νέων στελεχών η ΔΙΜΕΑ μπορεί να κάνει ακόμα πιο εκτεταμένους ελέγχους καλύπτοντας μάλιστα και τις πόλεις της Περιφέρειας όπου υπάρχει τεράστιο κενό. Μάλιστα, η Υπηρεσία, της οποίας διοικητής είναι ο πρώην αξιωματικός της ΕΛ.ΑΣ. **Χαράλαμπος Μελισσινός**, γνώριμος του κ. Θεοδωρικάκου από τη θητεία

του στο υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, θα συνεργάζεται και με άλλους ελεγκτικούς μηχανισμούς του κράτους.

Εκπρόσωποι του επιχειρείν, από την άλλη, τονίζουν στο «**business stories**» ότι τα μέτρα έχουν προκαλέσει στρεβλότητες στην αγορά και θα πρέπει να αρχίσουν επιτέλους να περιορίζονται, αφού κάποια εξ αυτών είναι ήδη σε ισχύ τέσσερα χρόνια, όπως το πλαφόν στο μεικτό περιθώριο κέρδους. Επιμένουν δε πως μοναδική λύση για άμεση αποκλιμάκωση των τιμών είναι η μείωση του ΦΠΑ στα τρόφιμα, ρίχνοντας ουσιαστικά το μπαλάκι στην κυβέρνηση και το υπουργείο Οικονομικών.

«*Οποιαδήποτε κουβέντα για τον ΦΠΑ είναι άκυρη. Δεν πρόκειται να μειώσουμε τον ΦΠΑ*», ξεκαθάρισε με δίλωσή του στο «b.s.» ο υπουργός Οικονομικών **Κωστής Χατζηδάκης**, ενώ και ο κ. Θεοδωρικάκος προβάλλει το παράδειγμα της Ισπανίας, όπου παρά τη μείωση του ΦΠΑ οι τιμές συνέχισαν την ανιούσα.

Ανάπτυξη και αύξηση εισοδημάτων

Στις προτεραιότητες του νέου υπουργού Ανάπτυξης είναι και η συμβολή του υπουργείου στην αναπτυξιακή προοπτική της χώρας, στην αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου και εντέλει στην αύξηση των εισοδημάτων των νοικοκυριών, όπως φρόντισε να υπογραμμίσει ήδη από την πρώτη μέρα ανάληψης των καθηκόντων του. Εξάλλου, η υλοποίηση της εθνικής στρατηγικής για τη βιομηχανία, η χάραξη εθνικής στρατηγικής για την ανάπτυξη της έρευνας, τεχνολογίας και καινοτομίας και η προσέλκυση σημαντικών επενδύσεων αποτελούν ευθύνη του υπουργείου.

Την περασμένη Πέμπτη, στην επίσκεψη του επιτρόπου Εσωτερικής Αγοράς **Τιερί Μπρετόν** στο υπουργείο Ανάπτυξης, συζητήθηκαν, μεταξύ άλλων, η ανάγκη χρηματοδότησης κλάδων της βιομηχανίας ώστε να γίνουν περισσότερο ανταγωνιστικοί, καθώς και η πορεία των νέων ενωσιακών πρωτοβουλιών και κανονισμών, που στόχο έχουν την ενίσχυση της στρατηγικής αυτονομίας της Ευρώπης.

«*Ο ρόλος του υπουργείου Ανάπτυξης είναι κομβικός για τους βασικούς στόχους της πολιτικής της κυβέρνησης συνολικά, στην υλοποίηση ενός νέου παραγωγικού μοντέλου για βιώσιμη ανάπτυξη και καλύτερα εισοδήματα για τους Έλληνες. Όπως 1.500 ευρώ μέσο μισθό στο τέλος της τετραετίας που θέσαμε στόχο ως κυβέρνηση*», ανέφερε ο κ. Θεοδωρικάκος.

Μεταξύ των δράσεων με θετικό αντίκτυπο που ήδη τρέχουν από το υπουργείο, ο ίδιος στέκεται στα έργα αναβάθμισης 20 ΒΙ.ΠΕ., στις επενδύσεις 75 εκατ. ευρώ για την ψηφιοποίηση της οικονομικής δραστηριότητας των ΜμΕ, στο «Ερευνώ και Καινοτομώ» προϋπολογισμού 300 εκατ. ευρώ και στην προσέλκυση στρατηγικών επενδύσεων. Παράλληλα, υπόκειται επίλυση των προβλημάτων που υπάρχουν με τη χρηματοδότηση των καθεστώτων του αναπτυξιακού νόμου.

Γίνεται κάτι τόσο μικρό
να καταφέρνει να κάνει τόσο καλό;

Στη UNI-PHARMA γίνεται.

Γιατί εδώ και 60 χρόνια, κάθε φαρμακευτικό προϊόν, συμπλήρωμα διατροφής ή ιατροτεχνολογικό προϊόν που παράγει, περιέχει την ουσία της πρόληψης και της θεραπείας.

Περιέχει ιστορία με δυναμική και όραμα. Με επενδύσεις σε εξέλιξη και καινοτομία.

Με ήθος στο παρόν και ευθύνη για το μέλλον. Με δυναμική για ανάπτυξη.

Με φροντίδα για τον ένα και νοιάξιμο για τον κάθε ένα.

Αποδεικνύοντας ότι κάτι τόσο μικρό μπορεί να κάνει το πιο ουσιαστικό για ό,τι πιο πολύτιμο υπάρχει, την ανθρώπινη ζωή.

60 χρόνια UNI-PHARMA.

Αξία για τον άνθρωπο. Ευθύνη για την κοινωνία.

Pharmaceutical Laboratories S.A.

Γιώργος Χ. Παπαγεωργίου

infopapageorgiou@gmail.com

Είναι μαρξίστρια η Λεπέν;

Οι πρόωρες εκλογές στη Γαλλία που προκήρυξε ο Εμανουέλ Μακρόν ύστερα από την ήττα του στις ευρωεκλογές υποτίθεται ότι ήταν ένα μεγάλο «τζογάρισμα» για να ενεργοποιήσει ένα αντι-ακροδεξιό μέτωπο και να ανακόψει την επέλαση της Εθνικής Συσπείρωσης (πρώην Εθνικό Μέτωπο) της Μαρίν Λεπέν.

Το αποτέλεσμα θα φανεί στις κάλπες, καθώς το πλειοψηφικό γαλλικό σύστημα ευνοεί πράγματι τη συγκρότηση πολιτικού μετώπου, κυρίως σε δεύτερο γύρο. Εκείνο όμως που ήδη συμβαίνει είναι ότι η Αριστερά συγκρότησε το Λαϊκό Μέτωπο κατά της Ακροδεξιάς, αλλά και αυτό στρέφει τα βέλη του κατά του Κέντρου και της Αναγέννησης του Μακρόν, που εμφανίζεται τρίτη στις δημοσκοπήσεις.

Η εμπέδωση των εκλογών στη Γαλλία ξεπερνά τα σύνορα της χώρας, καθώς εάν το κόμμα της Λεπέν συμμετάσχει σε κυβέρνηση, το μεγάλο ερώτημα είναι ποια στάση θα τηρήσει στα μεγάλα ευρωπαϊκά ζητήματα - από τις σχέσεις με τη Ρωσία και τον πόλεμο στην Ουκρανία μέχρι το Μεταναστευτικό και την οικονομία. Είναι πολύ πιθανό ότι η Λεπέν θα ακολουθήσει τη γραμμή της Ιταλίδας πρωθυπουργού Τζόρτζια Μελόνι, η οποία εγκατέλειψε τις ακραίες αντιευρωπαϊκές θέσεις και προσαρμόστηκε πλήρως στα δεδομένα της οικονομικής διακυβέρνησης της Ε.Ε.

Η εμπειρία της Μελόνι δείχνει ότι η Ε.Ε. και η Ευρωζώνη είναι συμβατές με οποιαδήποτε πολιτική δύναμη σέβεται το ιερό δισκοπότηρο του Μάαστριχτ, ακόμα κι αν είναι ξενοφοβική, μισαλλόδοξη ή έχει φιλοφασιστικό παρελθόν. Επομένως, η Ακροδεξιά στην κυβέρνηση δεν θα έχει πρόβλημα εφόσον σέβεται την ελεύθερη αγορά, τον περιορισμό των εργασιακών δικαιωμάτων, τον περιορισμό των κοινωνικών δαπανών και το μικρό Κράτος ώστε να ευνοούνται οι ευρωπαϊκές μεγάλες εταιρείες προκειμένου να ανταγωνιστούν τις ΗΠΑ - άλλο εάν οι τελευταίες δεν έχουν καταφέρει και πολλά στο πεδίο αυτό.

Εκεί που θα υπάρξει πρόβλημα είναι εάν μια κυβέρνηση με το κόμμα της Λεπέν θα αυξήσει τις κρατικές δαπάνες ή το έλλειμμα του προϋπολογισμού για να υλοποιήσει υποσχέσεις της, όπως η μείωση του φόρου στα καύσιμα, στο ηλεκτρικό ρεύμα και σε 100 αγαθά άμεσης ανάγκης ή ακόμη η αυτόματη τιμαριθμική αναπροσαρμογή των συντάξεων.

Ηδη όμως ο 28χρονος εκλεκτός της Λεπέν, Ζορντάν Μπαρντελά, άρχισε τα «θα δούμε» και «αυτό είναι για αργότερα» για πολλές από τις θέσεις του κόμματος, ενώ έχει βγει εκτός κάδρου η υπόσχεση για μείωση του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης, από τα 64 χρόνια όπου το είχε ανεβάσει ο Μακρόν πυροδοτώντας μεγάλες διαδηλώσεις διαμαρτυρίας.

Η Εθνική Συσπείρωση βάζει κάθε μέρα νερό στο κρασί της καθώς δεν θέλει να τρομάξει το οικονομικό κατεστημένο και τις αγορές, έχοντας δει ότι ήδη την επαύριον των ευρωεκλογών οι τιμές των γαλλικών ομολόγων και μετοχών έκαναν βουτιά. Ο Μπαρντελά, μάλιστα, ρίχνει την ευθύνη για την υπαναχώρηση στο έλλειμμα του προϋπολογισμού, για το οποίο κατηγορεί την κυβέρνηση Μακρόν. Είναι γεγονός ότι στα τέλη Μαΐου η εταιρεία αξιολόγησης S&P είχε υποβαθμίσει το αξιόχρεο της γαλλικής κυβέρνησης, ενώ την περασμένη εβδομάδα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ξεκίνησε διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος για τη χώρα, σηματοδοτώντας την έλλειψη περιθωρίων για παροχές.

Πληθώρα αναλυτών προειδοποιούσαν ότι μια κυβέρνηση με τη Λεπέν θα έχει την τύχη της Liz Trus, η οποία το 2022 εγκατέλειψε κακόν κακώς την πρωθυπουργία σε λίγες εβδομάδες υπό την πίεση της αγοράς ομολόγων και της άρνησης της Τράπεζας της Αγγλίας να τη στηρίξει. Ο δε υπουργός Οικονομικών του Μακρόν, Μπρούνο Λεμέρ, υπερθεμάτισε μιλώντας στον Σύνδεσμο Γαλλικών Επιχειρήσεων ότι εάν κυβερνήσει το κόμμα της Λεπέν η χώρα θα μπει στο ΔΝΤ, ενώ πριν από λίγες ημέρες είχε χαρακτηρίσει το πρόγραμμα της «μαρξιστικό»!

Εκεί όπου επιμένει η Ακροδεξιά είναι στη μείωση των επιδομάτων για τους ξένους και την απέλαση των παράνομων μεταναστών, επιχειρώντας να περιορίσει σε αυτά τα θέματα την προεκλογική ατζέντα, καθώς βλέπει ότι στην οικονομία υπάρχει αδιέξοδο.

Με άλλα λόγια, η Ακροδεξιά στην Ευρώπη ασπάζεται το οικονομικό δόγμα της Ευρωζώνης, μετριάσει -έως εγκατάλειψης- τη ρητορική υπέρ των αδυνάτων, στρέφοντας όμως την πολιτική ατζέντα στη ρητορική της ασφάλειας και της ξενοφοβίας, πιθανόν δε και του αυταρχισμού, προκειμένου να «κανονικοποιηθεί» και να γίνει αποδεκτή ως συστημική δύναμη εξουσίας. Η εξέλιξη αυτή -εφόσον επιβεβαιωθεί από τις γαλλικές κάλπες- ίσως ανακουφίσει πρόσκαιρα τόσο τις Βρυξέλλες όσο και τις αγορές, αλλά δεν θα εκπονώσει την πηγή της λαϊκής δυσαρέσκειας που τροφοδοτεί τη λεγόμενη αντισυστημική ψήφο.

Διότι το υπόστρωμα πάνω στο οποίο αναπτύσσεται η Ξενοφοβία των μεταναστών και των απλών ανθρώπων είναι η ανασφάλεια που τρέφεται από την υποβάθμιση του βιοτικού επιπέδου σε συνδυασμό με την αίσθηση ότι είναι οι ξεχασμένοι ενός οικονομικού συστήματος που ανθεί για τους λίγους, αλλά «αφήνει πίσω» τους πολλούς.

Εάν οι ανάγκες των ανθρώπων δεν καλυφθούν, η πολιτική ισορροπία δεν μπορεί να διατηρηθεί.

Της Μαρίας Λαμπαδίτη
lampaditim@yahoo.gr**ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ**

Σοφία Ζαχαράκη

Στόχος

την επόμενη δεκαετία να σταθεροποιηθούν οι γεννήσεις

Η υπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας καλεί σε συστράτευση όλες τις δυνάμεις της χώρας και τον ιδιωτικό τομέα προκειμένου το εθνικό επιχειρησιακό πλάνο να έχει όσο το δυνατόν καλύτερα αποτελέσματα όσον αφορά την ανάσχεση της μείωσης των γεννήσεων

Λίφτινγκ στο «Ανακαινίζω - Νοικιάζω», ένα πρόγραμμα που δεν... περπάτησε σύμφωνα με τις προσδοκίες της κυβέρνησης, προωθεί με διαδικασίες εξπρές το υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας με αύξηση της επιδότησης έως 60%, αύξηση του συνολικού ποσού και φορολογικά κίνητρα. Η στεγαστική πολιτική, που θα εμπλουτιστεί σύντομα με το φιλόδοξο πρόγραμμα «Σπίτι μου 2» κόστους 2 δισ. ευρώ, αποτελεί έναν από τους πέντε άξονες του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για το Δημογραφικό με στόχο την επόμενη δεκαετία να σταθεροποιηθούν οι γεννήσεις. Οι προβολές και οι επιστημονικές προσεγγίσεις δείχνουν ότι το Δημογραφικό, που αποτελεί βόμβα στα θέματα τόσο του Ασφαλιστικού όσο και της αγοράς εργασίας, δεν είναι πρόβλημα που λύνεται, απλώς μπορούν να μειωθούν οι επιπτώσεις του. Αναγνωρίζοντας τη δυσκολία του κρίσιμου χαρτοφυλακίου που έχει

αναλάβει, η υπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας Σοφία Ζαχαράκη καλεί σε συστράτευση όλες τις δυνάμεις της χώρας και τον ιδιωτικό τομέα προκειμένου το εθνικό επιχειρησιακό πλάνο να έχει όσο το δυνατόν καλύτερα αποτελέσματα όσον αφορά την ανάσχεση της μείωσης των γεννήσεων.

Μπορεί οι προκλήσεις ενός τέτοιου εγχειρήματος τώρα και στο μέλλον να είναι μεγάλες, αλλά η κυρία Ζαχαράκη δεν κρύβει την ικανοποίησή της για τα εύσημα που έλαβε η Ελλάδα από την αντιπρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ντουμπράβκα Σουίτσα, για τη μεθοδική δουλειά της ως προς την αντιμετώπιση του Δημογραφικού. Η Ευρωπαϊκή αξιωματούχος ανέφερε μάλιστα πως καταβάλλεται κεντρικά προσπάθεια να πειστούν όλα τα κράτη-μέλη να συστήσουν αντίστοιχα υπουργεία.

«Σημασία έχει να οριζουμε και να επιδιώκουμε το εφικτό», τονίζει η Σοφία Ζαχαράκη, μιλώντας στο «b.s.». «Δημογρα-

φική κρίση βιώνουν 7 στις 10 χώρες παγκοσμίως, ανάμεσα τους χώρες με εξαιρετικά υψηλό βιοτικό επίπεδο, ανάπτυξη και στιβαρό κοινωνικό κράτος. Φυσικά δεν αποτελούμε εξαίρεση. Με αυτά τα δεδομένα κινήθηκαν σε πέντε άξονες: στήριξη της οικογένειας, ενίσχυση του εργατικού δυναμικού, διαχείριση της γήρανσης, συνολικά ενίσχυση της ποιότητας ζωής και φυσικά προώθηση της ανάπτυξης. Κάθε άξονας συνεπάγεται ένα εύρος πολιτικών δράσεων και στοχευμένων προγραμμάτων, πολλά από τα οποία υλοποιούνται ήδη. Παράδειγμα, η στήριξη της οικογένειας είναι βασικός άξονας του Εθνικού Σχεδίου, όμως εμείς ως κυβέρνηση από το 2019 νομοθετήσαμε στοχευμένες παροχές, επιδόματα και κυρίως κάθε είδους βοήθεια στη νέα μητέρα και στα νέα ζευγάρια. Το αυξημένο επίδομα γέννας, η επέκταση της άδειας μητρότητας, οι γονεϊκές άδειες, η κάλυψη όλων των αιτήσεων για βρεφονηπιακούς σταθμούς και Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης, τα ολοήμε-

«Η στήριξη της οικογένειας είναι βασικός άξονας του Εθνικού Σχεδίου, όμως εμείς ως κυβέρνηση από το 2019 νομοθετήσαμε στοχευμένες παροχές, επιδόματα και κυρίως κάθε είδους βοήθεια στη νέα μητέρα και στα νέα ζευγάρια»

ρα σχολεία, τα κατασκηνωτικά προγράμματα κ.λπ. Το ζωντάνεμα της Περιφέρειας μέσα από τη βελτίωση των υποδομών της παρεχόμενης υγείας και παιδείας και η αύξηση των θέσεων εργασίας είναι κομβικά για την ανάσχεση της μείωσης των γεννήσεων. Αντιλαμβάνεστε ότι όλες οι πολιτικές έχουν αναφορά και αντανακλώνται ευθέως στο Δημογραφικό και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης φιλοδοξούμε να αποτελέσει ένα εθνικό επιχειρησιακό πλάνο, το οποίο απαιτεί συστράτευση όλων των δυνάμεων της χώρας και συνέπεια στην εφαρμογή του. Για τον λόγο αυτό προχωράμε και στη δημιουργία Παρατηρητηρίου ώστε να ελέγχεται η πορεία εφαρμογής των πολιτικών».

- Στο πλαίσιο της στεγαστικής πολιτικής για τα νέα ζευγάρια αναμένεται να υλοποιηθεί το «Σπίτι μου 2», η Κοινωνική Αντιπαροχή, καθώς και το λήφτη στο «Ανακαινίζω - Νοικιάζω». Ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση αυτών των πρωτοβουλιών; Είναι σημαντικό να τονίσω ότι η χώρα επί σειρά πολλών ετών, για λόγους που σχετίζονται με την κρίση, αλλά όχι μόνο με αυτή, δεν είχε στεγαστική πολιτική. Δεν «είδε» εγκαίρως το πρόβλημα. Εμείς έχουμε πλήρη επίγνωση ότι το κόστος στέγασης είναι ιδιαίτερα υψηλό, όμως θέλω να θυμίσω ότι από τις πρώτες αποφάσεις μας το 2019 ήταν η καταβολή επιδόματος ενοικίου σε χιλιάδες συμπολίτες μας. Είναι μέρος της στεγαστικής πολιτικής ότι 400 εκατ. ευρώ καταβάλλονται για το σχετικό επίδομα. Την περασμένη χρονιά υποστηρίχθηκαν περίπου 264.531 ενοικιαστές, χαμηλοσυνταξιούχοι, ευάλωτοι, οικογένειες με παιδιά, δικαιούχοι του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος. Προσπαθούμε ταυτόχρονα να δημιουργήσουμε από το μηδέν ένα σημαντικό απόθεμα κοινωνικής κατοικίας.

Αυτή τη στιγμή υλοποιούμε μια σειρά από στεγαστικά προγράμματα ύψους σχεδόν 2,3 δισ. ευρώ για να καλυφθούν σημαντικές και διαφορετικές ανάγκες. Κατασκευάζονται νέες σύγχρονες φοιτητικές εστίες που θα φιλοξενούν 8.500 φοιτητές που σπουδάζουν μακριά από τα σπίτια τους. Μελετάμε και σύντομα θα καταθέσουμε συγκεκριμένο σχέδιο για την κάλυψη των στεγαστικών αναγκών δημοσίων υπαλλήλων σε τουριστικές περιοχές. Το πρόγραμμα «Σπίτι μου 1», με διαδικασίες γρήγορες και απλές, έδωσε σε περίπου 20.000 νέους ανθρώπους τη δυνατότητα

«Το πρόγραμμα "Σπίτι μου 2" θα το χαρακτηρίσα "Σπίτι μου επί 2". Διπλάσιος προϋπολογισμός, όπως ανακοίνωσα ότι επιδιώκει ο πρωθυπουργός, που θα φτάσει τα 2 δισ. ευρώ, όταν ο αντίστοιχος του πρώτου προγράμματος ήταν 1 δισ. ευρώ. Είναι δεδηλωμένη πρόθεση να διευρυνθεί το ηλικιακό κριτήριο έως τα 50 έτη, άρα θα απευθύνεται όχι μόνο σε νέα ζευγάρια αλλά και σε ανθρώπους με οικογένειες»

να ονειρευτούν την οικογένειά τους ασφαλή ως προς το κομμάτι της στέγης. Το πρόγραμμα «Ανακαινίζω - Νοικιάζω» σχεδιάστηκε προκειμένου να ανοίξουν αρκετές χιλιάδες κλειστά σπίτια, αλλά η πρώτη φάση δεν μας έδωσε τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Καταλήγουμε και σε λίγες μέρες θα γίνουν επίσημες ανακοινώσεις για αύξηση έως και 60% του ποσοστού της επιδότησης με γενναία αύξηση και του συνολικού ποσού, το οποίο σήμερα ανέρχεται στις 10.000 ευρώ. Αξιολογούμε αυτή τη στιγμή και μια αλλαγή που αφορά τη φορολόγηση όσων αξιοποιήσουν το πρόγραμμα.

- Ειδικά για το «Σπίτι μου 2» υπάρχουν νεότερα όσον αφορά την ηλικιακή και εισοδηματική διεύρυνση, καθώς και την πορεία της διαπραγμάτευσης για την εξασφάλιση των κονδυλίων; Σαφώς πρόκειται για ένα μεγαλύτερης κλίμακας πρόγραμμα, θα το χαρακτηρίσα ότι «Σπίτι μου 2» αλλά «Σπίτι μου επί 2». Διπλάσιος προϋπολογισμός, όπως ανακοίνωσε ότι επιδιώκει ο πρωθυπουργός, που θα φτάσει τα 2 δισ. ευρώ, όταν ο αντίστοιχος του

πρώτου προγράμματος ήταν 1 δισεκατομμύριο. Είναι δεδηλωμένη πρόθεση να διευρυνθεί το ηλικιακό κριτήριο έως τα 50 έτη, άρα θα απευθύνεται όχι μόνο σε νέα ζευγάρια αλλά και σε ανθρώπους με οικογένειες. Σχετικά με τις πηγές χρηματοδότησης, τη διασφάλιση των αναγκαίων κονδυλίων από το Ταμείο Ανάκαμψης αλλά και εθνικούς πόρους, θα σημειώσω ότι ουδέποτε ο πρωθυπουργός ανακοίνωσε κάτι για το οποίο δεν ήταν απολύτως βέβαιος για τη δυναμική της διεκδίκησης.

- Εκτός από τη στεγαστική πολιτική, ποια άλλα μέτρα είδατε ότι είναι αποτελεσματικά και μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της υπογεννητικότητας; Σε μια μεγάλη έρευνα που κάναμε κατά τη διάρκεια της κατάρτισης των προτάσεων για το Δημογραφικό, είδαμε ότι όλες οι παροχές αξιολογούνται πολύ θετικά από τους γονείς. Η σημαντική αύξηση στο επίδομα γέννας, που φτάνει ανάλογα με τον αριθμό των παιδιών στα 3.500 ευρώ, αναγνωρίστηκε ως μια σημαντική βοήθεια. Το πλάφον που μπήκε στο βρεφι-

κό γάλα και η υπαγωγή πολλών βρεφικών ειδών σε χαμηλό ΦΠΑ βοήθησαν επίσης τις οικογένειες. Όμως, as μη γελιόμαστε. Κανένα απ' αυτά τα μέτρα δεν αξιολογείται ως κομβικό στην επιλογή να αποκτήσει κάποιος παιδί. Τι θέλω να πω με αυτό; Η απόφαση ενός ανθρώπου ή ενός ζευγαριού να κάνει ή να μην κάνει παιδιά είναι πολυπαραγοντική. Εμείς αυτό που επιδιώκουμε ως Πολιτεία είναι να κάνουμε ευκολότερη την επιλογή στις περιπτώσεις που δεν συντρέχουν άλλοι λόγοι.

- Ποια νέα μέτρα σχεδιάζετε σε σχέση με τη γυναικεία απασχόληση και την εναρμόνιση της προσωπικής με την επαγγελματική ζωή; Η προαγωγή της γυναικείας απασχόλησης και επιχειρηματικότητας συνδέεται άμεσα με ένα από τα μεγάλα στοιχεία του υπουργείου μας: την εξισορρόπηση της επαγγελματικής με την προσωπική ζωή. Τίθεται από τη συντριπτική πλειονότητα των γυναικών, αλλά και των ανδρών, ως προϋπόθεση να πραγματοποιούν τους προσωπικούς στόχους τους χωρίς να συνθλιβονται

στο δίλημμα «καριέρα ή οικογένεια». Προς την κατεύθυνση αυτή λειτουργεί η επέκταση της άδειας και το επίδομα μητρότητας και στον ιδιωτικό τομέα, ενώ πρόσφατα εντάχθηκαν και οι αυτοαπασχολούμενες, ελεύθερες επαγγελματίες και οι αγρότισσες. Δώσαμε τη δυνατότητα μεταβίβασης μέρους της άδειας μητρότητας και στον πατέρα. Ενισχύουμε με 20.000 νέες θέσεις τους βρεφονηπιακούς σταθμούς ώστε να καλυφθούν όλες οι ανάγκες. Συνολικό ποσό 300 εκατ. ετησίως δίνεται σε vouchers για παιδικούς σταθμούς, ΚΔΑΠ και ΚΔΑΠ ΑμεΑ. Εξετάζουμε νέα πρωτοποριακά προγράμματα αντίστοιχα με το «Νταντάδες της Γειτονιάς», το οποίο μετά την πιλοτική φάση θα επεκταθεί στο σύνολο της χώρας, καθώς διασφαλίσαμε χρηματοδότηση 100 εκατ. ευρώ από το ΕΣΠΑ. Στο επίπεδο της νομοθεσίας, σύντομα ολοκληρώνεται η υιοθέτηση της Οδηγίας 2022/2381 για τη βελτίωση της ισόρροπης εκπροσώπησης φύλων σε θέσεις διευθυντικών στελεχών των εισηγμένων εταιρειών, καθώς και η Οδηγία 2023/970 για την ενίσχυση της εφαρμογής της αρχής της ισότητας της αμοιβής μεταξύ ανδρών και γυναικών για όμοια εργασία.

- Τι ρόλο μπορεί να παίξει ο ιδιωτικός τομέας; Κάποιες μεγάλες εταιρείες δίνουν οικονομικά κίνητρα για τη γέννηση παιδιών, ενώ παρέχουν χώρους φύλαξης των παιδιών. Ωστόσο, το 98% των επιχειρήσεων στην Ελλάδα είναι μικρομεσαίες και δεν έχουν τη δυνατότητα αυτών των παροχών. Τι μήνυμα απευθύνετε στον ιδιωτικό τομέα; Θέτετε μια πολύ κρίσιμη παράμετρο και πρέπει να πω ότι ήδη έχουμε πολλά παραδείγματα επιχειρήσεων κάθε μεγέθους που προχωρούν σε παροχές και βρίσκουν και νέους τρόπους να σταθούν αρωγοί στις οικογένειες με παιδιά, ή ακόμη και να στηρίξουν νέα ζευγάρια να αποκτήσουν παιδί. Αναφέρατε ότι η πλειονότητα των επιχειρήσεων στη χώρα είναι μικρομεσαίες και δεν έχουν δυνατότητα παροχών. Θα πω ότι ακόμη και μικρή επιχείρηση με λίγους εργαζόμενους μπορεί να συμβάλει καθοριστικά με τον πιο απλό τρόπο. Τηρώντας με συνέπεια όσα προβλέπει ο νόμος για τις μαμάδες και τους μπαμπάδες που εργάζονται. Η Ελλάδα, με τις τελευταίες μεταβολές που έγιναν από την κυβέρνηση μας, είναι ανάμεσα στις τέσσερις ευρωπαϊκές χώρες με την πιο φιλική στη μητρότητα και τη γονεϊκότητα νομοθεσία.

Της
**Μαριάννας
Τζάννε**
martzanne@yahoo.com

Ηλεκτρικό ρεύμα

ΜΠΛΕ ΚΑΙ ΚΙΤΡΙΝΑ ΤΙΜΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙΛΕΓΟΥΝ ΤΩΡΑ ΟΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ

Φεύγουν από τα πράσινα τιμολόγια μετά την αύξηση κατά 60% του ρεύματος σε ένα δίμηνο - Μήνας μεγάλων ανακατατάξεων ο Ιούνιος για τους παρόχους

Εξωση του πράσινου τιμολογίου από το βάθρο κάνουν για τον Ιούνιο οι ανατιμήσεις των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας στους καταναλωτές, οι οποίες επαναφέρουν την ανησυχία για την επιλογή του σωστού τιμολογίου και ασκούν ισχυρές πιέσεις στα νοικοκυριά που πλήττονται και από την ακρίβεια των τροφίμων.

Ο προβληματισμός εντείνεται από το γεγονός ότι είναι η πρώτη φορά ύστερα από σχεδόν έξι μήνες εφαρμογής του ενιαίου τιμολογίου, στο οποίο μεταπήδησε το 95% της πελατειακής βάσης, που οι καταναλωτές αναλύουν ξανά τους λογαριασμούς ρεύματος, φιλτράρουν την τιμή της κιλοβατώρας και αναζητούν οικονομικότερες λύσεις για να βγουν από το τούνελ των υψηλών τιμολογίων που προβλέπουν όλες οι αναλύσεις για το φετινό καλοκαίρι. Το εκρηκτικό κοκτέιλ που διαμορφώνουν οι τιμές ηλεκτρικής ενέργειας και αναμένεται να κινηθεί στο ίδιο μοτίβο και τον Ιούλιο επηρεάζουν η συμμετοχή στο μείγμα ηλεκτροπαραγωγής των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, η χρήση των μονάδων φυσικού αερίου που έρχονται να ενισχύσουν το σύστημα κατά τις βραδινές ώρες που απουσιάζει η παραγωγή από φωτοβολταϊκά - ανεβάζοντας στο κόκκινο τις τιμές της χονδρεμπορικής-, η αύξηση της ζήτησης που φτάνει στο 20%, αλλά και οι διεθνείς τιμές φυσικού αερίου και διοξειδίου του άνθρακα για τις οποίες επίσης παρατηρούνται σημαντικές αλλαγές το τελευταίο διάστημα φουσκώνοντας την τιμή που πληρώνουν τα ελληνικά νοικοκυριά.

Μεγάλη κινητικότητα

Σύμφωνα με στέλεχος μεγάλης εταιρείας του κλάδου, ο Ιούνιος θα είναι ο μήνας με τις μεγαλύτερες μετακινήσεις πελατών μεταξύ των παρόχων από την εφαρμογή των πολύχρωμων τιμολογίων. Το κύριο χαρακτηριστικό, όπως αναφέρει, είναι ότι το 70%-80% των νέων καταναλωτών επιλέγουν μπλε τιμολόγιο, ενώ πιο βολεμένοι εμφανίζονται οι παλιότεροι πελάτες, οι οποίοι είναι πιο διστακτικοί στις μετακινήσεις. «*Θεωρούμε ότι το πράσινο τιμολόγιο έχει αρχίσει να ξεθωριάζει ώστε η αγορά να μπορέσει ανεόχλητη να αναπτύξει το επόμενο διάστημα την εμπορική της πολιτική*», αναφέρει αρμόδια πηγή του κλάδου, εκτιμώντας ότι το πράσινο δεν θα κάνει μεγάλη καριέρα στην αγορά. Κάτι άλλωστε που δείχνει και η στάση των προμηθευτών τον Ιούνιο, μήνα κατά τον οποίο δεν ακολούθησαν το μονοπάτι του κυρίαρχου παίκτη της αγοράς που προσέφερε τη μεγαλύτερη έκπτωση (38%), με αποτέλεσμα μεγάλες αυξομειώσεις στις τιμές.

Ετσι τον Ιούνιο τα πράσινα τιμολόγια αρκετών ιδιωτών προμηθευτών ήταν ακριβότερα έως και 70%, ενώ η διαφορά του ακριβότερου πράσινου από το μπλε τιμολόγιο της ΔΕΗ, το οποίο προσφέρεται στην τιμή των 12,3 λεπτών, ήταν 45%. Πιο δύσκολοι στις μετακινήσεις, σύμφωνα με τους παρόχους, παραμένουν οι παλιοί καταναλωτές, τους οποίους οι προμηθευτές επιχειρήσαν να ταρακου-

νήσουν με δελεαστικά μπλε πακέτα ρεύματος το προηγούμενο διάστημα χωρίς όμως μεγάλη ανταπόκριση.

Εποχικότητα

Τον τόνο των ανεβασμένων τιμολογίων κατά την περίοδο που διανύουμε έδωσε στις αρχές της εβδομάδας και ο υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας **Θεόδωρος Σκυλακάκης**, εξηγώντας τους λόγους για τους οποίους οι τιμές ηλεκτρικής ενέργειας εμφανίζουν σημαντικές διακυμάνσεις και εποχικότητα. Ο υπουργός περιέγραψε το νέο σύστημα ένταξης των ΑΠΕ στο ηλεκτρικό σύστημα λέγοντας ότι οι τιμές είναι πιο ευαίσθητες στη ζήτηση, κάτι που σημαίνει ότι μέσα στο καλοκαίρι θα είναι υψηλότερες (λόγω της ανάγκης για δροσιά) ενώ την άνοιξη και το φθινόπωρο θα είναι πολύ χαμηλότερες (λόγω της μειωμένης ζήτησης) και κάπου στη μέση τον χειμώνα όπου θα διαμορφώνονται ανάλογα με τις καιρικές συνθήκες. Τις τελευταίες ημέρες οι τιμές ηλεκτρικής ενέργειας σκαρφάλωσαν πάνω από 100 ευρώ ανά μεγαβατώρα. Μέχρι και την περασμένη Τετάρτη η χονδρεμπορική τιμή που επηρεάζει τα τιμολόγια του ρεύματος διαμορφωνόταν στα 96 ευρώ ανά μεγαβατώρα από 81,08 ευρώ τον Μάιο και 60,11 ευρώ τον Απρίλιο, καταγράφοντας αύξηση κατά 60% το τελευταίο δίμηνο.

Οι ανατιμήσεις αυτές αποτελούν μια σοβαρή αφορμή για να ξεκινήσουν οι

μεγάλες μετακινήσεις πελατών μεταξύ των προμηθευτών ενέργειας αξιολογώντας τα κίτρινα τιμολόγια και τα σταθερά μπλε, τα οποία εμφανίζουν ανταγωνιστικές χρεώσεις.

Η εκδοχή του μπλε

Το σταθερό τιμολόγιο που προσφέρει τις ίδιες χρεώσεις, βρέξει κιονόσει, στους καταναλωτές ανεξάρτητα από τις διακυμάνσεις της αγοράς έχει επανέλθει από τις αρχές του μήνα στο καλάθι των επιλογών. Επειτα από μια περίοδο δίμηνης αποχής λόγω ραγδαίας υποχώρησης των τιμών, τα σταθερά τιμολόγια δελεάζουν και πάλι την αγορά των οικιακών πελατών. Για όσους θέλουν να έχουν το κεφάλι τους ήσυχο και να ελέγχουν το κόστος τους, το μπλε είναι μια λύση, ειδικά αν η διάρκεια των συμβολαίων αυτών δεν ξεπερνά το εξάμηνο, που αποτελεί μια περίοδο βραχείας δέσμευσης, η οποία όμως μπορεί να απορροφήσει τους κραδασμούς της κλιμακώσης των τιμών. Στην αγορά της προμήθειας αναφέρουν ότι αυτή την περίοδο το μπλε συμφέρει και για έναν πρόσθετο λόγο. Οπως εκτιμούν, οι φθηνές ποσότητες που είχαν «αετάρει» αρκετοί πάροχοι ενέργειας εξαπλώνονται και αναζητούν νέες ευκαιρίες. Αυτό ενδέχεται να σημαίνει ότι τα νέα συμβόλαια θα είναι πιο ακριβά. Το προηγούμενο διάστημα πάντως υπήρξαν και σταθερά τα οποία προσφέρθηκαν στην αγορά χωρίς να είναι «αετταρισμένα» λόγω χαμηλών τιμών στο ρεύμα, αλλά στη συνέχεια οι πάροχοι απέσυραν όταν είδαν ότι οι χρεώσεις ανεβαίνουν. Σε κάθε περίπτωση, η επιλογή των σταθερών χρειάζεται μελέτη καθώς οι καταναλωτές οφείλουν να συνηγορήσουν δύο παράγοντες που συνδιαμορφώνουν το τελικό κόστος: ο ένας είναι η μηνιαία κατανάλωση και ο δεύτερος το πάγιο που ως επί το πλείστον είναι τοιπημένο (έως 9,90 ευρώ) και επομένως αυξάνει το κόστος για ένα νοικοκυριό.

Τα κίτρινα τιμολόγια

Στο μπουκέτο των τιμολογίων με ανταγωνιστικό κόστος συμπεριλαμβάνεται και το κίτρινο ex ante τιμολόγιο.

Πρόκειται για το τιμολόγιο που προσφέρεται μέχρι σήμερα μόνο από τρεις παρόχους (ΔΕΗ, Protergia, ΗΡΩΝ) και στο οποίο ο καταναλωτής γνωρίζει την τιμή στην αρχή του μήνα κατανάλωσης. Τα τιμολόγια αυτά διαφοροποιούνται από τα κίτρινα ex post, όπου η τελική χρέωση διαμορφώνεται στο τέλος του μήνα. Οι τιμές κυμαίνονται μεταξύ 9-15 λεπτών ανά κιλοβατώρα και για μέση κατανάλωση 400 κιλοβατώρα με μέση τιμή αγοράς 12,5 λεπτά διαμορφώνεται το κόστος μαζί με πάγιο 5 ευρώ στα 55 ευρώ τον μήνα. Με αντίστοιχη κατανάλωση για το πράσινο τιμολόγιο και με μέση τιμή αγοράς για τον Ιούνιο τα 15,2 λεπτά ανά κιλοβατώρα, η χρέωση είναι 65 ευρώ. Πρόκειται για μικρές διαφορές που ωστόσο καταδεικνύουν ότι τα κίτρινα ex ante τιμολόγια είναι φθηνότερα.

Τον Ιούνιο τα πράσινα τιμολόγια αρκετών ιδιωτών προμηθευτών ήταν ακριβότερα έως και 70%, ενώ η διαφορά του ακριβότερου πράσινου από το μπλε τιμολόγιο της ΔΕΗ, το οποίο προσφέρεται στην τιμή των 12,3 λεπτών, ήταν 45%

Ρεπορτάζ

ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ

ΑΛΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΜΕ ΤΟ DEAL ΤΩΝ 3,2 ΔΙΣ. ΜΕ ΤΗ MASDAR

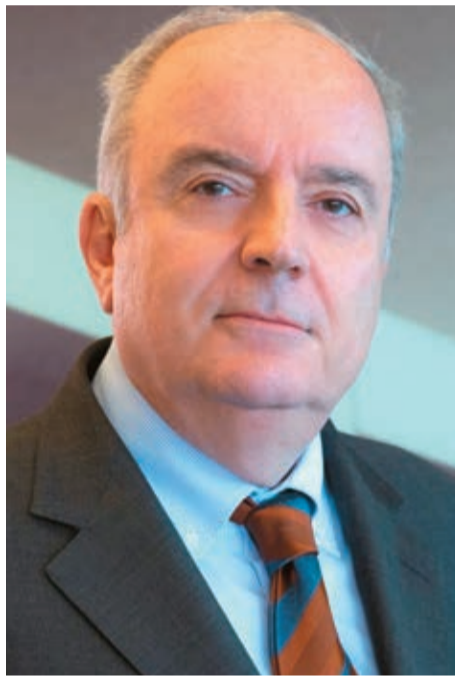
Υπεροπλία άνω των 3 δισ. για επενδύσεις σε υποδομές και παραχωρήσεις φέρνει η επόμενη μέρα

Με δύναμη πυρός άνω των 3 δισ. για νέα έργα, το μεγαλύτερο και πλέον αποδοτικό χαρτοφυλάκιο παραχωρήσεων με εξασφαλισμένα μερίσματα άνω των 10 δισ. ευρώ και κατασκευαστικό ανεκτέλεστο άνω των 5 δισ. ευρώ ανέτειλε η επόμενη μέρα της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ μετά το mega deal για την πώληση της ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ στη Masdar. Κεφαλαιοποιώντας υπεραξίες που ανέπτυξε για πάνω από δύο δεκαετίες στον τομέα των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, εισημιωποιώντας την περασμένη Πέμπτη ένα από τα μεγαλύτερα επιχειρηματικά deals στην ιστορία του Χ.Α., συνολικής αξίας 3,2 δισ. ευρώ, καθίσταται πλέον ο αδιαφιλονίκητος ηγέτης στον κλάδο υποδομών και παραχωρήσεων.

Η πώληση του 36,6% της ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ φέρνει στο ήδη πολύ ισχυρό ταμείο επιπλέον ρευστότητα 900 εκατ. ευρώ (συμπεριλαμβανομένου και του μερίσματος για τη χρήση 2023). Λαμβάνοντας υπόψη τα υπάρχοντα ταμειακά διαθέσιμα της μητρικής εταιρείας, τα αναμενόμενα μερίσματα από το σύνολο των έργων που βρίσκονται ή θα μπουν σε λειτουργία τα άμεσα επόμενα χρόνια αλλά και τα ήδη εξασφαλισμένα περιθώρια επιπλέον μόχλευσης, η συνολική επενδυτική ισχύς του Ομίλου ξεπερνάει τα 3 δισ. ευρώ.

Συνεπώς, η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ θεωράζεται με ένα οπλοστάσιο σημαντικότητας επιπλέον ιδίων κεφαλαίων άνω των 2 δισ. ευρώ αποκλειστικά για διεκδίκηση νέων μεγάλων έργων στις υποδομές και τις παραχωρήσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό, αφού για όλα τα μεγάλα projects στα οποία είχε ήδη επικρατήσει μέσω διεθνών διαγωνισμών ο Όμιλος (π.χ. Αττική Οδός, Εγνατία Οδός, Νέος Διεθνής Αερολιμένας Ηρακλείου Κρήτης κ.λπ.) είχαν ήδη εξασφαλιστεί τόσο οι χρηματοδοτικές γραμμές όσο και η ίδια συμμετοχή πριν από το deal με τη Masdar.

Επιπλέον, η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ αποκτά ακόμη πιο ελκυστικό χρηματοδοτικό προφίλ, αφού πλέον αφαιρούνται από τον συνολικό δανεισμό της περίπου 1,1 δισ. ευρώ, που αφορούσαν γραμμές χρηματοδότησης του εντατικού επενδυτικού πλάνου της ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ και πλέον δεν συνυπολογίζονται στον δανεισμό του Ομίλου. Αποτέλεσμα είναι ο καθарός δανεισμός του Ομίλου (Pro-Forma) να μηδενιστεί. Παράλληλα, η μητρική εταιρεία πλέον θα

Η πώληση της ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ αποτελεί κομμάτι ενός ευρύτερου στρατηγικού πλάνου που υλοποιεί αθόρυβα εδώ και χρόνια ο Γιώργος Περιστερίης, με στόχο η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ να μετεξελιχθεί από τον μεγαλύτερο κατασκευαστή αρχικά και τον μεγαλύτερο παραγωγό καθαρής ενέργειας μετέπειτα σε έναν πλήρως καθετοποιημένο όμιλο

διαθέτει καθαρό ταμείο (net cash) 500 εκατ. ευρώ, ενώ όλος ο υπόλοιπος δανεισμός θα αφορά χρηματοδοτήσεις παραχωρήσεων (κυρίως αυτοκινητόδρομων) χωρίς αναγωγή στη μητρική, δηλαδή έργων που εξυπηρετούν τα δάνειά τους μέσω προβλέψιμων και σταθερών ταμειακών ροών σε βάθος 25-30 χρόνων από τα έσοδά τους (διόδια).

Και σε επίπεδο κερδοφορίας, όμως, αναμένεται αντιστάθμιση της συνεισφοράς της ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ. Συγκεκριμένα, η κερδοφορία σε επίπεδο EBITDA αλλά και Net Income θα συνεχίσει να αυξάνεται με διψήφιο ρυθμό τα επόμενα χρόνια από τη λειτουργία των νέων επενδύσεων του Ομίλου και θα ξεπεράσει τα 700 εκατ. ευρώ λειτουργικής κερδοφορίας εντός των επόμενων πέντε ετών (2028).

Όσον αφορά τις ταμειακές ροές, η μητρική εταιρεία από την ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ λάμβανε κάθε χρόνο ένα μερίσμα της τάξης των 15-16 εκατ. ευρώ. Για το 2023 τα συνολικά μερίσματα/επιστροφές κεφαλαίου/αποπληρωμές ενδοομιλικών δανείων ξεπέρασαν τα 200 εκατ. (με το μερίσμα της ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ να αντιπροσωπεύει ποσοστό μικρότερο του 10% των συνολικών ταμειακών ροών), ένα ποσό που αναμένεται να κινηθεί αυξανόμενο τα επόμενα χρόνια, καθώς ωριμάζουν τα επενδυτικά έργα του Ομίλου.

Καθίσταται, λοιπόν, σαφές ότι η πώληση της ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ δεν είναι μια μεμονωμένη κίνηση, ούτε είναι απλώς απόρροια της ευκαιρίας να πωληθεί σε ένα ελκυστικό τίμημα ο «πράσινος» βρα-

χίονας του Ομίλου. Αντιθέτως, αποτελεί κομμάτι ενός ευρύτερου στρατηγικού πλάνου που υλοποιεί αθόρυβα εδώ και χρόνια ο Γιώργος Περιστερίης, με στόχο η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ να μετεξελιχθεί από τον μεγαλύτερο κατασκευαστή αρχικά και τον μεγαλύτερο παραγωγό καθαρής ενέργειας μετέπειτα σε έναν πλήρως καθετοποιημένο όμιλο, με το μεγαλύτερο και πιο διαφοροποιημένο χαρτοφυλάκιο υποδομών και παραχωρήσεων όχι μόνο πια σε ελληνικό, αλλά και σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Ταυτόχρονα, το νέο growth story της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ανταποκρίνεται πλήρως σε αυτό που αναζητά η διεθνής επενδυτική κοινότητα πλέον: Ξεκάθαρη στόχευση, αποτελεσματική διάρθρωση, καθετοποίηση με ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα σε επίπεδο κατασκευαστικής τεχνογνωσίας αλλά και εξειδικευμένης γνώσης στη μελέτη, χρηματοδότηση, υλοποίηση και λειτουργία μεγάλων έργων υποδομών, καθώς και υγιή θεμελιώδη, βασικό σε γερό ταμείο, δανεισμό χωρίς αναγωγή στη μητρική και προβλέψιμες, σταθερές και ισχυρές ταμειακές ροές σε βάθος δεκαετιών.

Άλλωστε, η πώληση της ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ θα επιτρέπει την επτάχυνση της σταδιακής αύξησης του μερίσματος για τους μετόχους της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ σε υψηλότερα επίπεδα, σε συνδυασμό και με την αύξηση της λειτουργικής κερδοφορίας, γεγονός που την καθιστά ακόμα πιο ελκυστική σε μεγάλους Ξένους θεσμικούς επενδυτές.

Το mega play

Η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ κάνει το συγκεκριμένο άλμα προς το μέλλον ακριβώς τη στιγμή που αποκρυσταλλώνεται η ευκαιρία για επενδύσεις σε υποδομές στην Ελλάδα και τη Νοτιοανατολική Ευρώπη, με υψηλές αποδόσεις, έχοντας τοποθετηθεί ήδη στρατηγικά σε έναν κλάδο όπου έχει το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, δεδομένων της καθετοποίησης που έχει αλλά και της δυνατότητας της να ελέγχει κάθε στάδιο ρίσκου του έργου.

Βάσει πρόσφατων μελετών (IOBE, PwC), στον τομέα των υποδομών στην Ελλάδα τα άμεσα επόμενα χρόνια αναμένονται δημοπρατήσεις έργων συνολικής αξίας 40-50 δισ. ευρώ. Σημειώνεται ότι παρόμοιες θετικές προοπτικές παρουσιάζονται και σε γειτονικές αγορές όπως Βαλκάνια και ΝΑ Ευρώπη, καθώς καταγράφεται σημαντική ανάγκη καίριων υποδομών και ταυτόχρονα ισχυρή βούληση για σημαντικές επενδύσεις, με στόχο τη σύγκλιση με το επίπεδο των υποδομών στη Δυτική Ευρώπη.

Στα ψιλά γράμματα του deal με τη Masdar κρύβονται και μερικοί άσοι. Η συμφωνία προβλέπει ότι πωλείται μόνο η δραστηριότητα της παραγωγής καθαρής ενέργειας και στη ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ θα περάσουν άλλες δραστηριότητες που είχε η ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ, όπως η διαχείριση απορριμμάτων (π.χ. στις Περιφέρειες Ηπείρου και Πελοποννήσου), δηλαδή δραστηριότητες που κουμπώνουν απόλυτα στο χαρτοφυλάκιο ΣΔΠ/Παραχωρήσεων του Ομίλου. Ειδικά στη διαχείριση απορριμμάτων υπενθυμίζεται ότι τα επόμενα χρόνια αναμένεται να δημοπρατηθούν έργα άνω των 2,5 δισ. ευρώ.

Τέλος, η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ θα έχει δικαίωμα να αγοράσει (call option) ποσοστό 50% σε συγκεκριμένα έργα παραγωγής και αποθήκευσης ενέργειας (υδροηλεκτρικά, αντλιοσταμεία και υπεράκτια αιολικά), συνολικής ισχύος περίπου 3,0 GW. Η συμφωνία ακόμα περιλαμβάνει put option σχετικά με το έργο αντλιοσταμεία της Αμφιλοχίας, που προβλέπει ότι η Masdar θα έχει δικαίωμα να πωλήσει στη ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ το 50% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ-ΑΝΤΛΗΣΙΟΤΑΜΕΙΥΣΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (100% θυγατρικής της ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ). Με αυτό τον τρόπο η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ διατηρεί το δικαίωμα για μια πολύ ισχυρή παρουσία σε emblematic έργα ενεργειακών υποδομών, σημαντικού μεγέθους και με μεγάλο κατασκευαστικό αντικείμενο.

Του
**Κωστή Χ.
Πλάντζου**
kostisplantzos@gmail.com

Ρεπορτάζ

ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΗ «ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ» ΕΛ.ΤΑ. ΚΑΙ ΟΑΣΑ

Το νομοσχέδιο Χατζηδάκη που σηματοδοτεί τη μετάβαση 8 ΔΕΚΟ του Υπερταμείου σε πιο παραγωγική και αναπτυξιακή φάση - Αναζητούνται μάντζερ με αμοιβές 7.000 ευρώ τον μήνα

Οπεία έως δύο τετραετίες, αλλά και αμοιβές και μπόνους που μπορεί να φτάνουν ή και να ξεπερνούν τα 7.000 ευρώ τον μήνα θα προσφέρει το Δημόσιο για να προσελκύσει ικανούς μάντζερ και στελέχη διοίκησης από την αγορά, προκειμένου να διοικήσουν δημόσιες επιχειρήσεις που θα παράγουν κέρδη, αντί για ζημιές εκατομμυρίων ευρώ κάθε χρόνο.

Το νέο νομοσχέδιο που φέρνει έως τις αρχές Ιουλίου στη Βουλή ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών **Κωστής Χατζηδάκης** σηματοδοτεί τη μετάβαση των ΔΕΚΟ του Υπερταμείου σε πιο παραγωγική και αναπτυξιακή φάση, αλλά και τη μετεξέλιξη και του ίδιου του Υπερταμείου σε Εθνικό Επενδυτικό Fund. Ταυτόχρονα, λύνει τα χέρια των διοικήσεων που θα επιλεγούν, ώστε να κάνουν ταχύτερα προαίτητες (το ΑΣΕΠ θα αποφαίνεται εντός δύο εβδομάδων), προμήθειες ή πολιτικές για καλύτερες αμοιβές εργαζομένων.

Το στοίχημα

Πρώτος στόχος των επιλογών αυτών είναι να γυρίσουν σε κέρδη ζημιόγρονες επιχειρήσεις όπως τα ΕΛΤΑ και ο ΟΑΣΑ, αλλά και να αναπτυχθεί το σύνολο των δημοσίων επιχειρήσεων που ανήκουν στο Υπερταμείο, να γίνουν πιο αποτελεσματικές για τον πολίτη και να αξιοποιήσουν πιο αποδοτικά την περιουσία και τα ανταγωνιστικά τους πλεονεκτήματα, με οφέλη για τον Έλληνα φορολογούμενο και την εθνική οικονομία συνολικά.

Τα μέτρα αφορούν 8 επιχειρήσεις του Υπερταμείου:

- ΟΑΣΑ - Συγκοινωνίες Αθηνών και τις θυγατρικές του Οδικές Συγκοινωνίες (ΟΣΥ) και Σταθερές Συγκοινωνίες (ΣΤΑΣΥ).
- Ελληνικά Ταχυδρομεία και την 100% θυγατρική τους ΕΛΤΑ Courier.
- ΔΕΘ-Helexpo.
- Οργανισμός Κεντρικών Αγορών και Αλιείας (ΟΚΑΑ).
- Κεντρική Αγορά Θεσσαλονίκης (ΚΑΘ).
- ΓΑΙΑΟΣΕ.
- Ελληνικές Αλυκές.
- Άνωνμος Εταιρεία Διώρυγας Κορίνθου (ΑΕΔΙΚ).

Σύγχρονες επιχειρήσεις

Οι μεταρρυθμίσεις των τελευταίων ετών από το Υπερταμείο έχουν ήδη μεταμορ-

Στη γιμνότητα από τη συνέντευξη του υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών για την αναδιάρθρωση του Υπερταμείου

φώσει τις δημόσιες επιχειρήσεις που έχει υπό την ομπρέλα του. Ωστόσο, παρά τη βελτίωση που έχει επέλθει, θεωρούνται αναγκαίες πιο ριζικές ρυθμίσεις προκειμένου να ενισχυθεί η δυναμική τους. Και αυτό διότι:

■ Κάποιες εξακολουθούν να έχουν ζημιές, παρότι μειωμένες. Ο όμιλος ΕΛΤΑ το 2022 είχε ζημιές της τάξεως των 28 εκατ. ευρώ και το 2023 αναμένεται να παραμείνει σε ζημιές, ενώ οι αστικές συγκοινωνίες της Αθήνας (ΟΑΣΑ) είχαν ζημιές 31 εκατ. ευρώ. Αθροιστικά ΕΛΤΑ και ΟΑΣΑ είχαν ζημιές περίπου 60 εκατ. ευρώ.

■ Κάποιες (ΕΛΤΑ, Αλυκές, ΔΕΘ) δραστηριοποιούνται σε ανταγωνιστικές αγορές. Απαιτείται να λειτουργούν επί ίσους όρους και όχι με περιοριστικούς κανόνες Δημοσίου έναντι των ανταγωνιστών τους.

■ Έχουν προοπτικές περαιτέρω ανάπτυξης: ΓΑΙΑΟΣΕ, Κεντρικές Αγορές Αθήνας και Θεσσαλονίκης, Αλυκές και Διώρυγα της Κορίνθου έχουν σημειώσει πρόοδο. Με τις ρυθμίσεις του νόμου Χατζηδάκη επιχειρείται να απελευθερωθεί πλήρως η δυναμική τους.

Το σχέδιο

Σύμφωνα με πληροφορίες, το σχέδιο μετασχηματισμού ξεδιπλώνεται σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, ως εξής:

1/Μετασχηματισμός ΕΛΤΑ

Τα ΕΛΤΑ δείχνουν σταθεροποίηση τους τελευταίους 18 μήνες. Το 2023 ήταν έτος επανασχεδιασμού και έναρξης εφαρμογής του στρατηγικού σχεδίου ανάκαμψης, με στόχο τη μείωση των ζημιών και την υιοθέτηση ενός εξωστρεφούς πλάνου που θα βάζει τα ΕΛΤΑ σε τροχιά ανάκαμψης, με θετικές προοπτικές για το 2024 και τα επόμενα χρόνια.

Ωστόσο, η εταιρεία συναντά δυσκολίες στην ανεύρεση κατάλληλων στελεχών

για την υλοποίηση του πλάνου. Οι δαδαιλώδεις και χρονοβόρες διαδικασίες πρόσληψης, η σύντομη θητεία τους (τρία έτη) και οι μη ανταγωνιστικές αμοιβές απέτρεψαν τα ικανά στελέχη.

Το φετινό σχέδιο επικεντρώνεται σε τρεις κύριες κατευθύνσεις: μείωση λειτουργικών δαπανών, υιοθέτηση νέων εμπορικών πρακτικών από αντίστοιχες επιχειρήσεις σε Ευρώπη και Αμερική και αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας τους. Προβλέπεται πυκνωση του δικτύου εξυπηρέτησης και έναρξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών, με στόχο την ουσιαστική εξυπηρέτηση των πολιτών σε ολόκληρη τη χώρα, αλλά και τη στήριξη της ελληνικής μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας (μέσω παραδόσεων παραγγελιών κ.λπ.).

2/Σε νέες ράγες η ΓΑΙΑΟΣΕ

Η ΓΑΙΑΟΣΕ σχεδιάζεται να μετατραπεί σε εταιρεία real estate για να αξιοποιήσει την τεράστια ακίνητη περιουσία του πρώην ΟΣΕ. Προσπικά θα μπορούσαν σιδηροδρομικοί σταθμοί και εκατοντάδες ακίνητα που βρίσκονται σε αχρησία να μισθώνονται για να μετατραπούν, π.χ., σε εμπορικά malls ή για άλλες χρήσεις. Στην περιουσία προς αξιοποίηση περιλαμβάνονται 100.000 στρέμματα γης και εκτάσεις παραπλεύρως των σιδηροδρομικών γραμμών.

3/Λιμάνι επενδύσεων η Διώρυγα Κορίνθου

Το Υπερταμείο, κατόπιν διαγωνισμού και σε συνεργασία με εξειδικευμένους συμβούλους (Planet και Triton), προχώρησε σε προκαταρκτική μελέτη σκοπιμότητας για την ανάπτυξη του real estate της Διώρυγας της Κορίνθου, με περαιτέρω αξιοποίηση των χώρων, νέες επιχειρησιακές λειτουργίες, μαρίνες, εκπλάτυση και εκβάθυνση του καναλιού ή και δημιουργία τουριστικού λιμένα.

4/Σήμα εκσυγχρονισμού από τον ΟΑΣΑ

Η επιβατική κίνηση αυξήθηκε το α' τρίμηνο φέτος 10,6% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα πέρυσι. Το ίδιο διάστημα οι έλεγχοι εισιτηρίων αυξήθηκαν σε ΣΤΑΣΥ και ΟΣΥ κατά 225% και 25% αντίστοιχα.

Το σχέδιο προβλέπει έναρξη και εκπαίδευση νέων εργαζομένων, ενίσχυση περιαισθητικών λεωφορειακών γραμμών, ενώ σε εξέλιξη βρίσκονται: α) πλήρης ανακαίνιση 14 συρμών, β) έναρξη 140 ηλεκτρικών λεωφορείων από τον φετινό Μάιο, γ) σήμα κινητής τηλεφωνίας και δεδομένων σε σταθμούς και σήραγγες του μετρό, και δ) λειτουργία συστήματος tap & pay με χρήση τραπεζικών καρτών και κινητών τηλεφώνων ως κόμιστρα σε όλα τα μέσα έως το τέλος του έτους.

5/Κεντρική Αγορά Αθήνας - Θεσσαλονίκης (ΟΚΑΑ - ΚΑΘ)

Η Κεντρική Αγορά Αθήνας (ΟΚΑΑ) διαχειρίζεται και εκείνη της Πάτρας. Είχαν κέρδη της τάξεως των 2,5-2,9 εκατ. ευρώ τον χρόνο. Ο όμιλος βρίσκεται σε διαδικασία αναβάθμισης των εγκαταστάσεων στην κλυτόσκαλα Κερατοειδίου και στον Ρέντη. Τον φετινό Μάρτιο βραβεύτηκε στην κατηγορία Green Business / Industry Process, για τη συμβολή του στην προστασία του περιβάλλοντος.

Στην Κεντρική Αγορά Θεσσαλονίκης (ΚΑΘ) κινούνται καθημερινά 2.000 οχήματα και 5.000 επισκέπτες, αλλά το προσωπικό για την εξυπηρέτησή τους δεν ξεπερνά τα 15 άτομα. Στο πλαίσιο αναβάθμισης των υπηρεσιών προς τους πελάτες της, η ΚΑΘ ανέπτυξε εφαρμογή που παρέχει εισιτήρια εισόδου στους χώρους μέσω κινητού τηλεφώνου, ενώ εκπονήθηκε κυκλοφοριακή μελέτη και ολοκληρώθηκαν βελτιστοποιήσεις παρεμβάσεις.

6/Το «αλάτι» της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΛΥΚΕΣ Α.Ε.

Το Υπερταμείο κατέχει το 80% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας μετά την εξαγορά του ποσοστού της Καλαμαράκης ΑΒΕΕ - ΚΑΛΑΣ Α.Ε. Στοιχεί στην προσέλκυση στρατηγικού επενδυτή που να αναβαθμίσει την εταιρεία, στην οποία το Υπερταμείο σχεδιάζει να διατηρήσει σημαντικό μερίδιο. Η εταιρεία είχε κέρδη 2,5-3 εκατ. ευρώ τα προηγούμενα χρόνια και η αποτίμηση δείχνει ότι έχει επιτευχθεί αύξηση της αξίας των Ελληνικών Αλυκών πάνω από 50%.

7/Ανάπλαση ΔΕΘ

Με σχεδόν 100 χρόνια συνεχούς λειτουργίας η εταιρεία ΔΕΘ-HELEXPO φιλοξενεί στους χώρους της σημαντικό αριθμό εκθέσεων και συνολικά 500.000 επισκέπτες ετησίως. Το σχέδιο του Υπερταμείου για ανάπλαση 176.000 τ.μ. εγκρίθηκε από την Κυβερνητική Επιτροπή και προβλέπει: πάρκο, χώρους πρασίνου και αναψυχής, χώρους εκθέσεων και συνεδρίων, επιχειρηματικό κέντρο, ξενοδοχείο και υπόγεια στάθμευση. Σχεδόν το 60% της έκτασης μετατρέπεται σε Μητροπολιτικό Πάρκο με πυκνή φύτευση, αναβαθμίζοντας τη ζωή των κατοίκων.

ΕΠΕΚΤΕΙΝΕΤΑΙ ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΔΕΗ ΣΕ ΟΛΗ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Πέντε νέα καταστήματα σε Ν. Ερυθραία, Ακτή Κονδύλη (Πειραιά), Γλυφάδα, Χανιά και Ρέθυμνο, με νέα φιλοσοφία και ολοκληρωμένες υπηρεσίες ενέργειας, για γρήγορη και αποτελεσματική εξυπηρέτηση.

Ο μετασχηματισμός του δικτύου καταστημάτων της ΔΕΗ προχωράει σε όλη τη χώρα με ταχύτερους ρυθμούς. Με πέντε, καινούρια αλλά και ανακαινισμένα, καταστήματα σε όλη την Ελλάδα, με στόχο να παρέχουν μία μοναδική εμπειρία στην ψηφιακή εποχή του νέου εξηλεκτρισμού. Συγκεκριμένα, δύο νέα καταστήματα άνοιξαν τις πόρτες τους και υποδέχθηκαν πελάτες στη Ν. Ερυθραία, στην οδό Ελευθερίου Βενιζέλου 138 και στην Ακτή Κονδύλη (Πειραιάς), στην οδό Γ. Κασσιμάτη 2 (πρώην Λουδοβίκου). Επίσης, τα ανασχεδιασμένα καταστήματα στη Γλυφάδα, στην οδό Δημάρχου Αγγέλου Μεταξά 35, στα Χανιά, στην οδό Τζανακάκη 34 και στο Ρέθυμνο, στην οδό Κουντουριώτου 104-106, που λειτουργούν σε νέα διεύθυνση και με νέα εικόνα, άνοιξαν τις πόρτες τους για να υποδεχθούν πελάτες και επισκέπτες. Τα νέα καταστήματα ΔΕΗ, έχοντας τον πελάτη, τις ανάγκες και την εμπειρία του στο επίκεντρο, σχεδιάστηκαν για να παρέχουν μία μοναδική εμπειρία στην ψηφιακή εποχή, με μοντέρνο σχεδιασμό, ολοκληρωμένες υπηρεσίες ενέργειας, γρήγορη εξυπηρέτηση και διευρυμένο ωράριο. Συνολικά, τα νέα, πλήρως ανασχεδιασμένα καταστήματα και Pop-Up σημεία της ΔΕΗ φτάνουν περίπου τα 30, με τον μετασχηματισμό του δικτύου καταστημάτων σε όλη τη χώρα, να προχωρά

δυναμικά. Ο αρχιτεκτονικός και λειτουργικός σχεδιασμός των νέων καταστημάτων γίνεται σύμφωνα με τις πιο σύγχρονες τάσεις, με ανοιχτούς, φιλόξενους χώρους και εντυπωσιακό φωτισμό.

Τα καταστήματα ΔΕΗ στη νέα εποχή

Το καθημερινό ωράριο των νέων και ανακαινισμένων καταστημάτων ΔΕΗ ισχύει από τις 07:30 έως τις 20:00, ενώ η πληρωμή λογαριασμών γίνεται μέσω του myΔΕΗ 24/7 και είναι διαθέσιμη όλο το 24ωρο. Επιπλέον, κάποια από τα νέα καταστήματα διευρύνουν τη λειτουργία τους και ανοίγουν για το κοινό και το Σάββατο, από τις 08:30 έως τις 15:00. Τα ανασχεδιασμένα καταστήματα προσφέρουν στους επισκέπτες τους άμεση και εύκολη εξυπηρέτηση σε τρεις ζώνες: • Τη ζώνη γρήγορης εξυπηρέτησης • Τη ζώνη

εξυπηρέτησης από εξειδικευμένους συμβούλους ενέργειας • Τη ζώνη ηλεκτρονικής εξυπηρέτησης myΔΕΗ ServicePoint, όπου οι πελάτες μπορούν να εγγραφούν, να διαχειριστούν και να εξοφλήσουν τα προγράμματα και τους λογαριασμούς τους, αλλά και να υποβάλουν αιτήματα και να εξυπηρετηθούν ηλεκτρονικά ή να προγραμματίσουν το ραντεβού τους σε ημέρα και ώρα της επιλογής τους.

Υπηρεσίες και προϊόντα εξοικονόμησης ενέργειας

Στα νέα καταστήματα ΔΕΗ, πελάτες και επισκέπτες μπορούν να ενημερωθούν για όλες τις λύσεις και τα προϊόντα ενέργειας που παρέχει η ΔΕΗ, όπως το ΔΕΗ myHome 4All, το νέο οικιακό κυμαινόμενο προϊόν που δίνει τη δυνατότητα σε νέους και υφιστάμενους πελάτες να μειώσουν το ενεργειακό τους αποτύ-

πωμα, ενώ τους ανταμείβει σε περίπτωση εξοικονόμησης. Οι επαγγελματίες μπορούν να βρουν τα δύο νέα ανταγωνιστικά κυμαινόμενα προϊόντα ΔΕΗ **myBusiness 4All** και **ΔΕΗ myBusiness 4All+** που αφορούν επιχειρήσεις με κατανάλωση έως 10 MWh τον χρόνο και επιχειρήσεις με κατανάλωση μεγαλύτερη από 10 MWh τον χρόνο, αντίστοιχα. Με τα προγράμματα **ΔΕΗ myBusiness**, οι επαγγελματίες πελάτες επιλέγουν βάσει κατανάλωσης ενέργειας και όχι του τύπου του μετρητή, ενώ επωφελούνται από προνόμια και ειδικές εκπτώσεις. Για τους επαγγελματίες που προτιμούν σταθερές χρεώσεις, το νέο σταθερό προϊόν **ΔΕΗ myBusiness Enter** είναι ιδανικό για επιχειρήσεις, με σταθερές χρεώσεις προμήθειας καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης δωδεκάμηνης διάρκειας, με ξεκάθαρη και διαφανή τιμολόγηση, χωρίς μηχανισμό διακύμανσης. Επίσης, για τους επαγγελματίες προσφέρεται ολοκληρωμένη εξυπηρέτηση μέσω του τηλεφωνικού κέντρου που λειτουργεί αποκλειστικά για επιχειρήσεις, με εξειδικευμένους εκπροσώπους. Επιπλέον, οικιακοί και εταιρικοί πελάτες μπορούν να ενεργοποιήσουν πρόσθετες υπηρεσίες, όπως το **GreenPass**, που εγγυάται πως όση ποσότητα ενέργειας καταναλώνεται, τόση παράγεται και δεσμεύεται από **Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας** ή το **FixIt**, την πρόσθετη υπηρεσία άμεσης τεχνικής βοήθειας στον χώρο τους.

Του
**Στέλιου
Μορφίδη**
smorfidis@gmail.com

Επιχειρηματικές ιστορίες

Η ζωή είναι γεμάτη ανατροπές και τυχαία γεγονότα που όμως καθορίζουν την πορεία του ίδιου του ανθρώπου, αλλά και της αγοράς. Ο *Γιάννης* και ο **Νίκος Νιάρχος** σχεδόν από ένα αστείο ξεκίνησαν την επιχείρηση στρωματοποιίας τη δεκαετία του '60 που όχι μόνο έμελλε να γίνει ηγέτιδα δύναμη, αλλά άλλαξε και την ίδια την αγορά δημιουργώντας brand και επενδύοντας στη λιανική, απευθυνόμενη κατευθείαν στον καταναλωτή. Τραπεζικός υπάλληλος ο πρώτος, τεχνικός σε φαρμακοβιομηχανία ο δεύτερος, χρειάστηκε ένα πείραγμα φίλου τους στρωματοποιού για να γίνουν «τσιράκια» του και να μάθουν τη δουλειά καθώς αναζητούσαν επιπρόσθετο εισόδημα. Τελικά και τη δουλειά έμαθαν και οι πιο πετυχημένοι στον χώρο τους έγιναν μέσα από μια γεμάτη εμπειρίες, προκλήσεις και ευρεσιτεχνίες πορεία που ξεκίνησε από ένα ημιυπόγειο δυαράκι εργαστήριο στο Μεταξουργείο και λίγα χρόνια μετά ακολούθησε το πρώτο κατάστημα λιανικής, μόλις 29 τ.μ. στη στοά Μάντακα, Πανεπιστημίου και Μπενάκη στην Αθήνα. Περίπου 55 χρόνια μετά, η Αθηναϊκή Στρωματοποιία θεωρείται μακράν ο μεγαλύτερος παίκτης στην αγορά και το κύριο brand της, η Media Strom, είναι το πλέον αναγνωρίσιμο στη χώρα.

Η καρδιά της εταιρείας, έπετα από διάφορες επεκτάσεις και μετακομίσεις των παραγωγικών δομών σε Βοτανικό και Ρέντη, χτυπά από το 2010 στο Μαρκόπουλο Αττικής, όπου πλέον βρίσκεται το εργοστάσιο. Από τα πιο σύγχρονα και αυτοματοποιημένα του κλάδου στην Ευρώπη, σε ένα καλαισθητό κτίριο 10.000 τ.μ. που άνετα θα μπερδεύει κανείς με μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, ντυμένο με γλυπτά και διάφορα έργα Τέχνης! Ένας καλαισθητός χώρος, σύγχρονος, καθαρός και διαφανής. Από τον χώρο όπου βρίσκονται οι γραμμές παραγωγής και στον οποίο κανείς μπορεί να δει ανά πάσα ώρα και στιγμή κάθε δραστηριότητα μέσα από ειδικούς χώρους με βιτρίνες που έχουν διαμορφωθεί ψηλά, ως τα γραφεία, το αμφιθέατρο κ.ο.κ. Αυτή η διαφορετικότητα φαίνεται ήδη από τους χώρους του πάρκινγκ όπου ακούγεται χαμηλόφωνα απαλή μουσική που συνοδεύει τους επισκέπτες στους κοινόχρηστους χώρους των γραφείων.

Η εταιρεία πλέον βρίσκεται στα χέρια της δεύτερης γενιάς της οικογένειας. Ο **Γιώργος Νιάρχος**, γιος του πρόσφατα εκλιπόντος Γιάννη, που βρίσκεται στο τιμόνι από τη θέση του αντιπροέδρου και διευθύνοντος συμβούλου, αναλαμβάνει την Ξεναγήσή μας. «Γενικά δεν έχουμε συνηθίσει τη δημόσια έκθεση, κρατάμε χαμηλό προφίλ, όπως έκαναν και οι γονείς μας», λέει στο «business stories». Ο Εξάδελφός του, που έχει κι αυτός το ίδιο όνομα, έχει επίσης ενεργό ρόλο στην εταιρεία. «Υπεύθυνος για ό,τι καλλιτεχνικό βλέπετε εδώ», λέει ο Γιώργος. Πρόεδρος παραμένει ο θείος του ο Νίκος.

«Ο θείος μου μαζί με τη μητέρα μου ήταν αυτοί που παρακίνησαν τον πατέρα μου αυτό το... αστείο να γίνει πράξη. Είναι οραματιστής και ανοιχτό μυαλό. Φαντάσου ότι η

Γιώργος Νιάρχος / Αθηναϊκή Στρωματοποιία

ΑΠΟ ΤΟ ΗΜΙΥΠΟΓΕΙΟ ΣΤΟ ΜΕΤΑΞΟΥΡΓΕΙΟ, ΗΓΕΤΙΔΑ ΔΥΝΑΜΗ ΣΤΟΝ... ΚΑΛΟ ΥΨΙΝΟ

Η ιστορία της στρωματοποιίας που ξεκίνησε τη δεκαετία του '60 και έμελλε να αλλάξει όλη την αγορά

Η επαφή με τον κόσμο και η διάθεση για διαρκή καινοτομία ώστε να επιτευχθεί ο στόχος της ξεκούρασης και του καλού ύπνου ήταν οι καταλύτες για να συνεχιστεί η ανοδική πορεία φθάνοντας στο σήμερα, με την εταιρεία να διαθέτει μια μεγάλη γκάμα όχι μόνο στρωμάτων, αλλά και περιφερειακών, ενώ τα τελευταία χρόνια έχει εισέλθει στην κατηγορία των λευκών ειδών και των υφασμάτων κρεβατιών

πρώτη επίσκεψη στην έκθεση της Κολωνίας για να δει μηχανήματα ήταν το 1969, μόλις δύο χρόνια από το ξεκίνημα της εταιρείας», λέει ο Γιώργος Νιάρχος. «Ίσως τελικά το γεγονός ότι τόσο ο πατέρας μου όσο και ο θείος μου προέρχονταν από διαφορετικούς κλάδους της οικονομίας τους βοήθησε τότε να δουν διαφορετικά την αγορά από τους παραδοσιακούς στρωματιάδες της εποχής, που πωλούσαν σε εμπόρους ή επιπλοποιούς no name προϊόντα με χαμηλά περιθώρια, και τελικά να αφήσουν τόσο μεγάλο αποτύπωμα», λέει.

Το έτος-ορόσημο ήταν το 1976, στη μεγάλη ενεργειακή κρίση που είχε εκτοξεύσει τις τιμές των πρώτων υλών και τον πληθωρισμό παγκοσμίως. «Οι στρωματοποιοί ξαφνικά είχαν να αντιμετωπίσουν από τη μία τις τεράστιες αυξήσεις τιμών στα υλικά και από την άλλη την πίεση των εμπόρων και

των κατασκευαστών, σε μία αγορά με ολιγοπωλιακά χαρακτηριστικά, να διατηρήσουν σταθερές τις τιμές. Δεν γινόταν! Οπότε κάτι έπρεπε να γίνει. Ο θείος μου σε ένα ταξίδι στο εξωτερικό αντίληψε την ιδέα να φτιάξουν ένα ποιοτικό προϊόν, το οποίο το βάφτισαν τότε "ορθοπεδικό", και άρχισαν να το δειγματίζουν στην αγορά. Παρά τα εγκωμιαστικά σχόλια, κανείς συνεργάτης δεν παρήγγειλε. Το πίστευαν όμως σαν προϊόν. Οπότε και πήραν την απόφαση να απευθυνθούν απευθείας στον καταναλωτή. Θα στηθεί το πρώτο κατάστημα στη στοά Μάντακα επί της Πανεπιστημίου και Μπενάκη, όλο κι όλο 29 τ.μ. Μέσα υπήρχε αυτό το στρώμα που ονόμασαν Media Strom εμπνευσμένοι από τον αγγλικό όρο "Medical" (σ.σ.: ιατρικό). Οπότε έτσι γεννήθηκε το brand και ξεκίνησε αυτό το ταξίδι της εταιρείας που έβαλε τελικά στο

επίκεντρο τον τελικό καταναλωτή και φθάνει ως σήμερα», λέει ο Γιώργος Νιάρχος. «Η κίνηση με το κατάστημα ήταν πετυχημένη και σε επίπεδο ζήτησης αλλά και σε επίπεδο οικονομικό, αφού τα περιθώρια κέρδους ήταν σαφώς μεγαλύτερα. Ακολούθησε το δεύτερο κατάστημα στην Καλλιθέα, έπειτα το τρίτο στη Δάφνη, το τέταρτο στον Πειραιά... και τελικά έφτασαν σε ένα σημείο όπου έπρεπε να πάρουν μία απόφαση εάν θα διοχετεύσουν όλη την παραγωγή μέσω της λιανικής ή μέσω της χονδρικής! Αποφάσισαν να ακολουθήσουν τον δρόμο της λιανικής και προσπάθησαν να έχουν διαρκή επαφή και επικοινωνία με τους καταναλωτές. Αυτό τελικά δημιούργησε ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στην εταιρεία μας, γιατί απέκτησε γνώση από τον ίδιο τον καταναλωτή για τις ανάγκες του. Οπότε αργότερα άρχισαν κάποιοι να μιμούνται το

Το δίκτυο της Media Strom εκτείνεται σε 120 σημεία περίπου, με τα εταιρικά, τα franchise και τα shop in shop, ενώ σχεδιάζεται να επεκταθεί κι άλλο

παράδειγμά μας, φτάνοντας σήμερα να έχει αλλάξει τελείως η αγορά», λέει ο κ. Νιάρχος.

Η επαφή όμως με τον κόσμο και η διάθεση για διαρκή καινοτομία ώστε να επιτευχθεί ο στόχος της ξεκούρασης και του καλού ύπνου ήταν οι καταλύτες για να συννεχιστεί η ανοδική πορεία φτάνοντας στο σήμερα, με την εταιρεία αφενός να διαθέτει μία μεγάλη γκάμα όχι μόνο στρωμάτων, αλλά και περιφερειακών. Τα τελευταία χρόνια μάλιστα έχει εισέλθει στην κατηγορία των λευκών ειδών και των υφασμάτινων κρεβατιών, ενώ διεκδικεί πάλι σημαντικά μερίδια στην B2B αγορά. Το δε δίκτυο των καταστημάτων αυξάνεται μαζί με τη ζήτηση από τους καταναλωτές.

Το πλάνο επέκτασης

«Η Media Strom, παρότι είναι το μεγάλο brand της κατηγορίας, διαπιστώνουμε μέσα από έρευνες ότι εξακολουθεί να κατέχει συγκριτικά ένα μικρό μερίδιο αγοράς, το οποίο άνετα μπορούμε να αναπτύξουμε κι άλλο. Οπότε συνεχίζουμε αυτή την προσπάθεια συνδέοντάς τη με τη δημιουργία του ιδιόκτητου δικτύου καταστημάτων. Ως Media Strom έχουμε σήμερα 34 εταιρικά καταστήματα τα οποία σε λίγο θα γίνουν 36, καθώς έχουμε νοικιάσει δύο χώρους, ο ένας είναι στο κέντρο του Πειραιά και ο δεύτερος στην Καβάλα, όπου διευρύνουμε την παρουσία μας. Αυτοί όμως δεν ολοκληρώνουν το πλάνο επέκτασης που έχουμε. Υπάρχουν περιοχές στην Αθήνα, στη Θεσσαλονίκη και στην επαρχία όπου μπορούμε να διευρύνουμε το δίκτυο και την παρουσία μας διεκδικώντας ακόμα μεγαλύτερα μερίδια από την αγορά», σημειώνει ο κ. Νιάρχος.

Η επέκταση αφορά και την προϊοντική γκάμα της εταιρείας. «Ουσιαστικά θέλουμε να προσφέρουμε μια ολιστική λύση. Σίγουρα κανείς αναγνωρίζει το στρώμα ως κύριο μέσο για να έχει έναν καλό ύπνο. Μόνο που είσους σημαντικό είναι και το μαξιλάρι, είτε για τον κόσμο που αντιμετωπίζει κάποιο πρόβλημα, π.χ. αυχενικό, είτε όχι. Επίσης, αναπτύσσουμε προϊόντα για την υγιεινή του στρώματος, κυρίως καλύμματα που μπαίνουν πάνω από

το στρώμα και συγκρατούν ιδρώτα, λεκέδες κ.ο.κ. και συμβάλλουν στη μακροζωία του προϊόντος και την καλύτερη υγιεινή! Θα έλεγα λοιπόν ότι πλέον ως εταιρεία προσπαθούμε να παράγουμε ολοκληρωμένη λύση για τον καλό ύπνο. Αρα, πέρα από το στρώμα, θα προωθήσουμε και τα συμπληρωματικά είδη, που είναι εξίσου σημαντικά, γι' αυτό και τα έχουμε ονοματίσει "Essential". Παράλληλα, η εταιρεία ως Media Strom έχει εισέλθει και στον χώρο των κρεβατιών διαθέτοντας υφασμάτινα κρεβάτια αμερικάνικου τύπου που σε κάποιες χώρες του εξωτερικού έχουν μεγάλη διείσδυση στις προτιμήσεις των καταναλωτών και είναι κάτι που παρατηρούμε τελευταία να συμβαίνει και στην ελληνική αγορά. Και για τους οικιακούς πελάτες και για τους ξενοδοχειακούς πελάτες. Είναι περισσότερο της μόδας να επιλέγει κανείς ένα υφασμάτινο κρεβάτι γιατί σου προσφέρει και πλεονεκτήματα πρακτικότητας και μπορείς να εφαρμόσεις το προσωπικό σου γούστο και στυλ και ευελιξία σου προσφέρει. Σε κάποια εξ'αυτών υπάρχει η δυνατότητα να αφαιρέσεις το κάλυμμα και να τοποθετήσεις κάτι άλλο... Είναι μεγάλη η αγορά και αυτών των κρεβατιών. Τελευταία, δε, για τη Media Strom μπήκαμε και στην αγορά των λευκών ειδών. Είναι κάτι που ξεκίνησε από πέρυσι τον Οκτώβριο», λέει ο κ. Νιάρχος.

Μάλιστα, προσθέτει ο ίδιος, ως Media Strom η Αθηναϊκή Στρωματοποιία έχει έντονη παρουσία και στην Ξενοδοχειακή αγορά προσφέροντας τα ίδια προϊόντα με αυτά που διαθέτει στους οικιακούς πελάτες. «Τόσο σίγουροι είμαστε για την ποιότητα των προϊόντων που παράγουμε», επισημαίνει ο ο κ. Νιάρχος.

«Φτάνει να σας πω ότι διαθέτουμε ένα μοναδικό τμήμα R&D που είναι πιστοποιημένο, και αυτό σημαίνει ότι μπορούμε να εκδίδουμε πιστοποιητικά και για τρίτους. Αυτό λοιπόν μας έχει δώσει ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Δημιουργούμε "συνταγές" και ελέγχουμε προτεινόμενες πρώτες ύλες με έναν τρόπο που δεν θυμίζει σε τίποτα το παρελθόν. Αυτή τη στιγμή έχουμε ένα μηχανήμα που κάνει προσομοίωση της καταπό-

νησις ενός στρώματος για τα προσεχή δέκα χρόνια. Και ο τρόπος που γίνεται βασίζεται σε μία νόρμα της Ε.Ε. Σε έναν ειδικό χώρο υπάρχει ένας 50λινος κύλινδρος που ζυγίζει 140 κιλά ο οποίος εκτελεί 30.000 κύκλους μέσα σε 34 ώρες πάνω στο στρώμα. Έτσι, εξομοιώνει τη χρήση που θα είχε το στρώμα για τα προσεχή δέκα χρόνια!», σημειώνει ο κ. Νιάρχος.

Η οικιακή αγορά παραμένει κυρίαρχη στο κομμάτι των πωλήσεων της Αθηναϊκής Στρωματοποιίας. «Στην οικιακή αγορά, πέρα από το δίκτυο των 34 εταιρικών καταστημάτων, δραστηριοποιούμαστε και με τη μέθοδο του franchise, οπότε έχουμε άλλους 20 συνεργάτες με 21 καταστήματα στο σύνολο της χώρας. Κυρίως σε μεγάλες πρωτεύουσες νομών εκτός Αθήνας και Θεσσαλονίκης όπου είναι εταιρικά τα καταστήματα. Επίσης έχουμε αναπτύξει μία μικρογραφία του franchise, "shop in shop" τα λέμε, σε περιοχές ακόμα πιο μικρές, π.χ. νησιά. Εκεί έχουμε επιλέξει συνεργάτες όπου στους χώρους που δειγματίζουν είτε έπιπλα είτε ηλεκτρικές συσκευές έχουμε μια μικρογραφία της Media Strom όπου δειγματίζουμε κι εμείς τα προϊόντα μας. Αρα το δίκτυο της Media θα μπορούσαμε να πούμε ότι σήμερα είναι στα 120 σημεία περίπου, με τα εταιρικά, τα franchise και τα shop in shop. Θα επεκταθεί κι άλλο όμως. Ηδη κοπάμε περιοχές που σήμερα δεν καλύπτονται, ενώ θέλουμε να "μετακινήσουμε" κάποια σε μεγαλύτερα ή πιο κεντρικά σημεία στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη», τονίζει.

Παράλληλα, η εταιρεία αναπτύσσει και το ηλεκτρονικό κανάλι πωλήσεων. «Χρόνο με τον χρόνο το ecommerce κερδίζει πόντους. Είναι κάτι που λειτουργεί για να ικανοποιήσει νεαρότερες ηλικίες ή να προσφέρει ευκολία σε πελάτες που επισκέφθηκαν ένα κατάστημα, δοκίμασαν τον τύπο του προϊόντος που επιθυμούν και τελικά απλά ψωνίζουν παραγγέλνοντας από την ευκολία του σιπιού τους.

Επομένως, θα έλεγα ότι τρεις είναι οι πυλώνες ανάπτυξης για το brand Media Strom.

Η εταιρεία έχει κι άλλα brands που κάθε ένα έχει τον δικό του σκοπό. Για παράδειγμα, έχουμε το brand Zenius που το διαθέτουμε

κατ' αποκλειστικότητα μέσω της Praktiker. Με την Praktiker έχουμε συνεργασία από το 1992!

Παράλληλα, ετοιμάζουμε το επαναλανσάρισμα ενός ιστορικού brand, του Στρωματέξ. Ήταν μια εταιρεία που μεσουράνησε τις δεκαετίες του '50 και του '60 και συνέδεσε το όνομά της με τα στρώματα με ελατήριο στον πυρήνα τους. Κατάφερε μάλιστα να γίνει συνώνυμο της αγοράς. Τον συγκεκριμένο τίτλο τον αγοράσαμε στις αρχές του '90, όταν ο ιδιοκτήτης της Στρωματέξ ήταν σε προχωρημένη ηλικία και ήθελε να πουλήσει την εταιρεία ή το brand. Πήραμε τελικά το brand και το αναβιώσαμε τη δεκαετία του 2000 στη χονδρική. Βέβαια με τους ρυθμούς που έτρεχε τότε η λιανική ίσως τελικά να μην είχε την προσοχή που του άξιζε, οπότε πήμα να το επαναλανσάρουμε τώρα μέσα από το συγκεκριμένο δίκτυο συνεργατών που έχουμε. Θα είναι ένα φρέσκο concept, θα απευθύνεται κυρίως στον νεαρό κόσμο και τα υλικά του θα είναι φυσικά. Θα είναι μία σειρά που θα διατίθεται σε χαμηλότερες τιμές από αντίστοιχους κωδικούς της Media Strom».

Επενδύσεις 5 εκατ. ευρώ

Σύμφωνα με τον κ. Νιάρχο, με αυτό τον τρόπο η Αθηναϊκή Στρωματοποιία θα απαντήσει και στον αυξανόμενο ανταγωνισμό των τελευταίων ετών από τις αλυσίδες επίπλων και οικιακού εξοπλισμού κυρίως οκανδιναβικής προέλευσης.

Το τριετές επιχειρηματικό πλάνο που έχει συγκροτήσει προβλέπει επενδύσεις 5 εκατ. ευρώ κυρίως για την επέκταση του δικτύου των καταστημάτων, αλλά και την ανανέωση της εικόνας του.

Το 2023, όπως λέει, η εταιρεία είχε μια ανάπτυξη 8,7% φτάνοντας σε πωλήσεις τα 28,7 εκατ. ευρώ, με την κερδοφορία να ξεπερνά τα 2 εκατ. ευρώ. «Κι αυτό παρά το γεγονός ότι ήταν μία δύσκολη χρονιά - υπό την έννοια ότι είχε δύο εκλογικές διαδικασίες και πολλές φυσικές καταστροφές. Και τα δύο επηρέασαν τη ζήτηση, ιδίως μετά το καλοκαίρι», σημειώνει. «Και φυσικά είναι και το θέμα της ακρίβειας που μας επηρεάζει, διότι εμείς είμαστε στην κατηγορία των διαρκών καταναλωτικών αγαθών, οπότε είναι και πιο εύκολο ο πελάτης να αναβάλει μία αγορά», προσθέτει. Παρ' όλα αυτά, οι ενδείξεις και φέτος είναι θετικές. «Έχουμε αναπτυξιακό πλάνο και για φέτος με στόχο να υπερβούμε τα 32 εκατ. ευρώ σε πωλήσεις και είμαστε σε τροχιά επίτευξής του. Με βάση τα στοιχεία του πρώτου τετραμήνου της χρονιάς οι πωλήσεις αναπτύσσονται με ρυθμό 14%», λέει.

Αν και η εταιρεία κάνει λίγες εξαγωγές σε Αλβανία και Κύπρο και γενικά έχει θέσει ως στρατηγική προτεραιότητα την ανάπτυξή τους, εντούτοις, όπως λέει ο κ. Νιάρχος, η Αθηναϊκή Στρωματοποιία θέλει να εκμεταλλευτεί πρωτίστως τις ευκαιρίες που παρουσιάζει σήμερα η ελληνική αγορά.

Κλείνοντας τον ρωτάμε εάν μία τέτοια οικογενειακή επιχείρηση θα ήταν ανοικτή στο ενδεχόμενο ενός στρατηγικού επενδυτή ή εισαγωγής στο Χρηματιστήριο. «Γενικά είμαστε στη λογική να ακούμε τις προτάσεις που γίνονται και μετά να τις κρίνουμε», απαντά.

Του
**Σταύρου
Γριμάνη**
sgrimanis@gmail.com

Επιχειρηματικές ιστορίες

«Από το 1935 έχουμε στεγάσει πάνω από 720.000 κτίρια σε όλο τον κόσμο»: Αυτό είναι το μότο της Κεραμουργίας Βορείου Ελλάδος (ΚΕΒΕ), συμφερόντων της οικογένειας Κοθάλη, που εδώ και σχεδόν έναν αιώνα δραστηριοποιείται στην παραγωγή τούβλων, κεραμιδιών και άλλων δομικών υλικών.

Η πορεία της επιχείρησης που εδρεύει στη Νέα Σάντα Κιλκίς ξεκίνησε το 1935 και σταδιακά πέτυχε να κατακτήσει μια αξιολύτρευτη θέση στη συγκεκριμένη αγορά, διαθέτοντας ταυτόχρονα σημαντική εξωστρέφεια, με εξαγωγές σε πολλές χώρες.

Πρόκειται αναμφίβολα για έναν εθνικό πρωταθλητή στον κλάδο, αλλά με παγκόσμια εμβέλεια, αν σκεφτεί κανείς ότι διαθέτει ένα από τα μεγαλύτερα εργοστάσια στην Ευρώπη σε ιδιόκτητο χώρο 235.000 τ.μ. με ετήσια παραγωγική δυναμικότητα 700.000 τόνων τούβλων και 75.000.000 τεμαχίων κεραμιδιών και αξεσουάρ στέγης και εξαγει σε περισσότερες από 40 αγορές, από τα Βαλκάνια, την Τουρκία, την Αίγυπτο και την Ινδία μέχρι την Αμερική, την Κίνα, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, τη Νότια Κορέα, την Αυστραλία, τη Νέα Ζηλανδία, ακόμη και το Κουρασάο.

Η ΚΕΒΕ, που διαθέτει δύο εργοστάσια σε Κιλκίς και Λάρισα, τα τελευταία χρόνια έχει διευρύνει την γκάμα της λανσάροντας στην αγορά, εκτός από τα παραδοσιακά, και προϊόντα βιοκλιματικού σχεδιασμού και καθαρών τεχνολογιών δόμησης που υποστηρίζουν την οικολογική δόμηση με καινοτόμα οικοδομικά υλικά.

Η πράσινη ενέργεια και η Σερβία

Αξιοσημείωτη επίσης είναι η επέκτασή της και στον χώρο των ΑΠΕ, διαθέτοντας ήδη έργα σε παραγωγή και σε διάφορα στάδια ανάπτυξης συνολικής ισχύος 135 MW. Πέρυσι μάλιστα εξασφάλισε από τη Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (ΡΑΑΕΥ) τέσσερις άδειες παραγωγής ενέργειας με χρήση συσσωρευτών συνολικής ισχύος 386,4 MW και χωρητικότητας 762,9 MWh.

Με στόχο την περαιτέρω ισχυροποίηση της θέσης της στην κατασκευαστική αγορά των Βαλκανίων, η ΚΕΒΕ προχώρησε πρόσφατα σε επένδυση άνω των 10 εκατ. ευρώ για την απόκτηση και την αναβάθμιση παραγωγικών εγκαταστάσεων στο Μιχαήλοβατς της Σερβίας. Η συγκεκριμένη μονάδα βρίσκεται σε στρατηγικής σημασίας τοποθεσία, μόλις 70 χιλιόμετρα από το Βελιγράδι και πάνω στον κεντρικό οδικό άξονα που συνδέει τη Σερβία με τις γειτονικές χώρες.

Ο ελληνικός όμιλος θα υλοποιήσει ένα στοχευμένο πλάνο εκσυγχρονισμού και αναβάθμισης της υπάρχουσας παραγωγικής μονάδας, οι κτιριακές εγκαταστάσεις της οποίας ανέρχονται σε 13.000 τ.μ. και εκτείνονται σε 117.000 τ.μ. Στο επίκεντρο του στρατηγικού αυτού πλάνου είναι σε πρώτο στάδιο ο διπλασιασμός της παραγωγικής δυναμικότητας του εργοστασίου, από 300 σε 600 τόνους τούβλα ανά ημέρα, ενώ έως

το 2027 αναμένεται να φτάσει στους 1.000 τόνους ανά ημέρα, καλύπτοντας τμήμα αναγκών της σερβικής αγοράς.

Παράλληλα, δεδομένου ότι η έως τώρα παραγωγή αντιστοιχούσε σε παλαιότερου τύπου προϊόντα, θα προωθηθεί η υιοθέτηση των βέλτιστων τεχνικών και προτύπων που εφαρμόζονται στην παραγωγική μονάδα στη Νέα Σάντα.

«Αύξηση τζίρου 129% και κερδών 44% τα τελευταία 10 χρόνια»

Το «business stories» είχε την ευκαιρία να συνομιλήσει με τον πρόεδρο και διευθύνοντα σύμβουλο της ΚΕΒΕ **Αγί Κοθάλη**, εκπρόσωπο της τρίτης γενιάς της οικογένειας, ο οποίος αναφέρεται στην πορεία της εταιρείας, στις επενδύσεις και τις οικονομικές επιδόσεις της, ενώ αναλύει τα πλεονεκτήματα των νέων καινοτόμων προϊόντων της.

-Μιλήστε μας για την ιστορική διαδρομή της εταιρείας και τους σημαντικούς σταθμούς της. Ξεκινήσαμε ως οικογενειακή επιχείρηση στον τομέα της κεραμοποιίας το 1935, στη Χρυσούπολη Καβάλας. Από το 2006 λειτουργούμε υπό την επωνυμία Κεραμουργία Βορείου Ελλάδος, την οποία εμπνεύστηκε ο ιδρυτής της Σταύρος Κοθάλης.

Σήμερα, αξιοποιώντας την παράδοση 90 ετών, λειτουργούμε επιτυχημένα υπό τη διοίκηση της τρίτης γενιάς αποτελώντας μια σύγχρονη βιομηχανία. Διατηρούμε πρωταγωνιστικό ρόλο στον κλάδο των κατασκευών στην ελληνική και βαλκανική αγορά και έντονη εξαγωγική δραστηριότητα σε παγκόσμιο επίπεδο, παρέχοντας λύσεις υψηλής δομικής αξίας.

Η μακροχρόνια πορεία μας περιλαμβάνει πολλούς σταθμούς, ανάμεσά τους η πρώτη πανελλήνια παραγωγή τούβλων κάθετων οπών (ΟΡΘΟBLOCK) το 2008, η παραγωγή ειδικών τεμαχίων κεραμιδιών το 2009, η έναρξη παραγωγής στη Λάρισα, η ανάπτυξη πωλήσεων σε όλη την Ελλάδα το 2011, η παροχή εξατομικευμένης υπηρεσίας Colors on Demand το 2017, η εγκατάσταση μονάδας Ξηρής άλεσης και συμπαραγωγής ΣΗΘΥΑ 4,7 MW το 2018 και η απόκτηση παραγωγικών εγκαταστάσεων στη Σερβία φέτος.

- Πόσα και ποια προϊόντα παράγετε και ποια έχουν τις μεγαλύτερες πωλήσεις; Στην ΚΕΒΕ παράγουμε και διαθέτουμε μια μεγάλη γκάμα δομικών κεραμικών προϊόντων, πλήρως εναρμονισμένων με τις προδιαγραφές που καθορίζονται τόσο από την εγκώρια όσο και από τη διεθνή νομοθεσία, τα οποία συμβάλλουν στη βελτιωμένη ενεργειακή συμπεριφορά και τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος του κτιριακού τομέα.

Ξεχωριστή θέση στο χαρτοφυλάκιό μας κατέχουν τα θερμομονωτικά τούβλα κατακόρυφων οπών των σειρών ΟΡΘΟBLOCK και ΟΡΘΟBLOCK PLUS για την κατασκευή φέρουσας τοιχοποιίας και τοιχοποιίας πλήρωσης, τα οποία συμβάλλουν στην ελαχιστοποίηση της κατανάλωσης ενέργειας, στην εξοικονόμηση χρημάτων και τη δημι-

Αγίς Κοθάλης

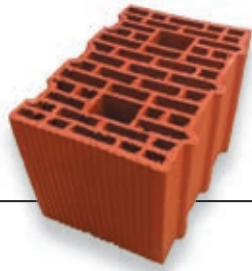
/ Κεραμουργία Βορείου Ελλάδος

ΜΕ ΤΑ ΤΟΥΒΛΑ ΤΗΣ ΕΧΕΙ ΣΤΕΓΑΣΕΙ 720.000 ΚΤΙΡΙΑ ΣΕ ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Ενας εθνικός πρωταθλητής με παγκόσμια εμβέλεια

- Οι επενδύσεις, οι εξαγωγές, τα καινοτόμα πράσινα προϊόντα και το άνοιγμα στις ΑΠΕ

Η ΚΕΒΕ τα τελευταία χρόνια έχει διευρύνει την γκάμα της λανσάροντας στην αγορά, εκτός από τα παραδοσιακά, και προϊόντα βιοκλιματικού σχεδιασμού που υποστηρίζουν την οικολογική δόμηση με καινοτόμα οικοδομικά υλικά

ουργία ενός θερμικά άνετου εσωτερικού κλίματος, ενώ ενισχύουν τα επίπεδα θερμομόνωσης, ηχομόνωσης, πυραντίστασης και φυσικής διαπνοής τους. Επιπλέον, έχουν σημαντική συνεισφορά στην αντοχή του γυμνού σκελετού από οπλισμένο σκυρόδεμα των κτιρίων έναντι σεισμικών δράσεων. Μάλιστα, βάσει διευκρινιστικής εγκυκλίου του υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, τα δομικά συστήματα ΟΡΘΟBLOCK και ΟΡΘΟBLOCK PLUS εξαιρούνται από τον συντελεστή δόμησης εξασφαλίζοντας αύξηση της δομήσιμης επιφάνειας έως και 10% για μια τυπική κατασκευή.

-Τα κεραμίδια έχουν ακόμη ζήτηση;

Από τα βασικά προϊόντα που μας χαρακτηρίζουν εδώ και τρεις γενιές είναι τα κεραμίδια και τα ειδικά εξαρτήματα στέγης, για τη δημιουργία των οποίων χρησιμοποιείται επίσης ως πρώτη ύλη ο πηλός. Πέραν του ότι αποτελούν μια οικολογική επιλογή και πράσινη λύση δόμησης, εξυπηρετούν και υψηλά αισθητικά πρότυπα, διατίθενται σε φυσική απόχρωση, επιματωμένα (σειρά Smalto), καθώς και σε ποικιλία χρωματισμών και τεχνολογιών (σειρά Colors on Demand).

Τα κεραμίδια μας διακρίνονται από την υψηλή ποιότητα λόγω της πρώτης ύλης, ενώ διαθέτουν ανακλαστικές ιδιότητες των θερμικών φορτίων καθώς και υψηλή υδατοαπωθητικότητα. Ενδεικτικά, η κεραμοσκεπή, η οποία υπάρχει στην αρχιτεκτονική μας εδώ και πάρα πολλά χρόνια, μπορεί να επιτύχει έως και 50% εξοικονόμηση ενέργειας σε ένα κτίριο σε σύγκριση με την κλασική πλάκα που έχουμε συνηθίσει στο αστικό περιβάλλον.

Η εξωστρέφεια και οι ΑΠΕ

-Ποιο είναι το σημερινό εκτόπισμα της ΚΕΒΕ και προς πόσες χώρες εξαγάγετε τα προϊόντα σας; Αυτή τη στιγμή προμηθεύουμε τα προϊόντα μας σε περισσότερες από 40 χώρες σε όλον τον κόσμο, μεταξύ των οποίων βρίσκονται τα Βαλκάνια, η Τουρκία, η Αίγυπτος, η Ινδία, η Κίνα, η Αμερική, η Ρωσία, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, η Σουηδία, το Ισραήλ, η Νότια Κορέα, η Αυστραλία, η Νέα Ζηλανδία κ.ά. Αξίζει να σημειωθεί ότι το 40% της συνολικής παραγωγής διοχετεύεται στην ελληνική αγορά και το υπόλοιπο 60% στην παγκόσμια. Πρωταρχικός μας στόχος είναι να συνεχίσουμε να έχουμε πρωταγωνιστικό ρόλο στον κλάδο των κατασκευών, παρέχοντας λύσεις που απαντούν στις σύγχρονες ανάγκες των πελατών και των συνεργατών μας και οδηγώντας τους σε έναν κόσμο δομικά καλύτερο.

-Στον χώρο των ΑΠΕ ποια έργα έχετε ολοκληρώσει και ποια είναι μπροστά για παραγωγή και αποθήκευση ενέργειας; Είμαστε σταθερά προσπωμένοι στον εκσυγχρονισμό της παραγωγικής διαδικασίας και αναπτύσσουμε ένα σημαντικό πορτοφόλιο έργων που επικεντρώνονται στις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας με στόχο την πλήρη απεξάρτησή μας από τα ορυκτά καύσιμα.

Στο πλαίσιο της διαχείρισης της ενεργειακής κατανάλωσης, η ΚΕΒΕ, μέσω θυγατρι-

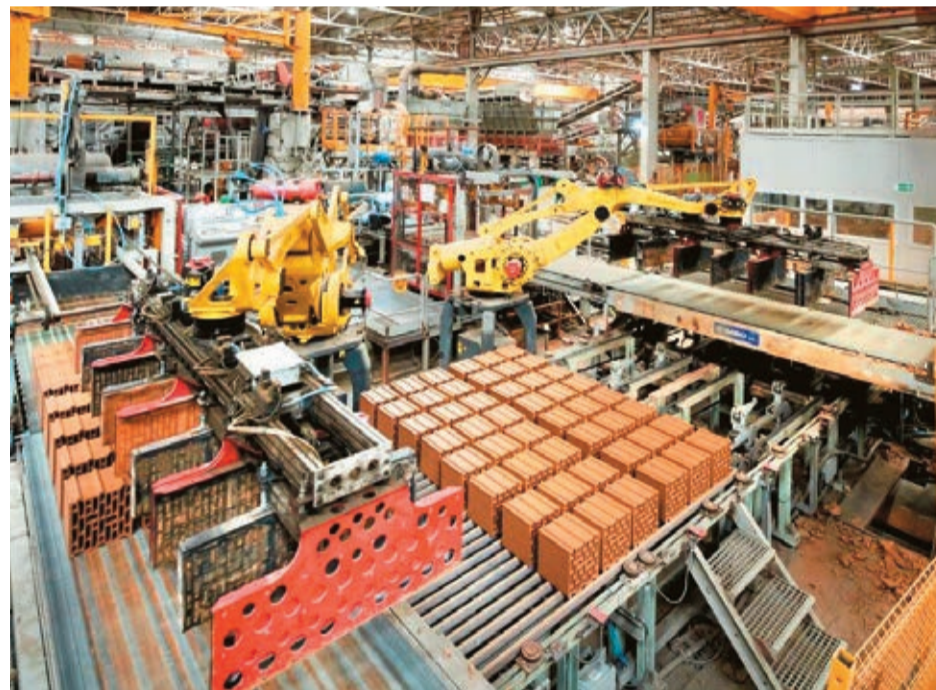
κών εταιρειών, διατηρεί άδειες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας συνολικής ισχύος 135 MW, εκ των οποίων 19,5 MW είναι σε λειτουργία, 14 MW έχουν όρους σύνδεσης και το 2023 ξεκίνησε η κατασκευή μέσω επένδυσης ύψους 20 εκατ. ευρώ, ενώ 69 MW είναι σε ώριμο στάδιο. Πέρυσι αποκτήσαμε από τη ΡΑΕ τέσσερις άδειες αποθήκευσης συνολικής ισχύος 386,4 MW και χωρητικότητας 762,9 MWh, μέσω των οποίων αποσκοπούμε στην ενίσχυση της αξιοποίησης των μονάδων ΑΠΕ.

Παράλληλα, προχωρήσαμε σε επένδυση ύψους 700.000 ευρώ για την εγκατάσταση και αποθήκευση υγραερίου LPG, δυναμικότητας 600 κυβικών μέτρων.

Επενδύσεις ύψους 1,43 εκατ. ευρώ αφορούν τη μονάδα παραγωγής και θερμικής

Ενδεικτικά, ανάμεσα στις πρόσφατες επενδύσεις μας περιλαμβάνονται η μονάδα παραγωγής αξεσουάρ στεγών, επένδυσης ύψους 5,5 εκατ. (2010), η αντικατάσταση φωτιστικών με τεχνολογία LED (2015), η μονάδα Ξηρής άλεσης πρώτης ύλης, επένδυσης ύψους 2,3 εκατ. (2017), το υπόστεγο στέγασης πρώτης ύλης, επένδυσης 2 εκατ. (2017), η συμπαραγωγή ενέργειας (ΣΗΘΥΑ), επένδυσης ύψους 2,2 εκατ. (2018), ενώ συμμετέχουμε σταθερά σε ερευνητικά προγράμματα.

Επιπλέον, εντός του 2023 εντάξαμε στο χαρτοφυλάκιό μας τρεις νέες αγορές: την Ολλανδία, το Μαρόκο και το Κουρασάο, ενώ στις αρχές του 2024 προχωρήσαμε στην απόκτηση και την αναβάθμιση παραγωγικών εγκαταστάσεων στη Σερβία.

Η εταιρεία διαθέτει ένα από τα μεγαλύτερα εργοστάσια στην Ευρώπη σε ιδιόκτητο χώρο 235.000 τ.μ. με ετήσια παραγωγική δυναμικότητα 700.000 τόνων τούβλων και 75.000.000 τεμαχίων κεραμιδιών και αξεσουάρ στέγης, εξαγόντας σε περισσότερες από 40 αγορές

επεξεργασίας ξύλινων μέσων στήριξης, με δυνατότητα αποθήκευσης 4.000 παλετών ανά ημέρα, οι οποίες ολοκληρώθηκαν εντός του 2023. Επιπλέον, έχει ήδη ξεκινήσει η κατασκευή αιολικού σταθμού στη Ροδόπη, ισχύος 14 MW, που θα καλύψει πλήρως τις ανάγκες σε ηλεκτρική ενέργεια από ΑΠΕ, ενώ διερευνούμε τεχνολογίες που θα μπορούσαν να αντικαταστήσουν το φυσικό αέριο, με πρώτο στόχο την κατά 30% αντικατάστασή του έως το 2030.

-Δώστε μας μια εικόνα των επενδύσεων που έχετε κάνει τα τελευταία χρόνια. Την τελευταία δεκαετία η ΚΕΒΕ ακολούθησε μια αναπτυξιακή πολιτική υλοποιώντας ένα στοχευμένο πλάνο επενδύσεων που οδήγησε στη δημιουργία ενός εργοστασίου παραγωγής δομικών κεραμικών προϊόντων που μπορεί να παράγει υψηλής ποιότητας προϊόντα καλύπτοντας όλες τις ανάγκες της αγοράς με πολύ χαμηλό κόστος και με οικολογικό προσανατολισμό.

Τα καινοτόμα προϊόντα

-Παρουσιάσατε πρόσφατα ένα καινοτόμο μεγάλο τούβλο. Ποια είναι τα συγκριτικά του πλεονεκτήματα; Επιδιώκοντας την ανάπτυξη ενός δομικού κεραμικού προϊόντος που θα προσδίδει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά στις κατασκευές και συμβάλλοντας στην πράσινη μετάβαση του κτιριακού τομέα, προχωρήσαμε στην παραγωγή της ομάδας προϊόντων ΟΡΘΟBLOCK NK380. Πρόκειται για φυσικά και ανακυκλώσιμα προϊόντα και αποτελούν τα νεότερα μέλη της οικογένειας των προηγμένων τεχνολογίας τούβλων καθέτων οπίων ΟΡΘΟBLOCK.

Η ομάδα προϊόντων ΟΡΘΟBLOCK NK380 προσδίδει ένα μεγάλο εύρος πλεονεκτημάτων στις κατασκευές όπως υψηλές θερμομονωτικές ιδιότητες, θερμοχωρητικότητα, ηχομόνωση, υψηλές μηχανικές αντοχές και αντισεισμικά χαρακτηριστικά, άριστη πυ-

ραντίσταση, υψηλή υδρατμοπερατότητα.

Επιπλέον, με τη χρήση τους κατασκευάζονται τοιχοποιίες πάχους 38 εκατοστών, τα τετραγωνικά των οποίων δεν προσμετρώνται στον συντελεστή δόμησης, με αποτέλεσμα να εξοικονομούνται έως και 10% τετραγωνικά δόμησης.

-Τι να περιμένουμε από νέα προϊόντα στο μέλλον; Με στόχο την αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων της οπλισμένης φέρουσας τοιχοποιίας ως τρόπο δόμησης, το Τμήμα Έρευνας και Ανάπτυξης (R&D) της ΚΕΒΕ και το Εργαστήριο Πειραματικής Αντοχής των Υλικών και των Κατασκευών (ΕΠΙΑΥΚ) του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης συνεργάστηκαν για την ανάπτυξη του νέου καινοτόμου Συστήματος Δόμησης Οπλισμένης Φέρουσας Τοιχοποιίας, το οποίο είναι αποτέλεσμα του Ερευνητικού Προγράμματος «ΦΟΤΑΘΕ».

Το συγκεκριμένο σύστημα παρέχει υψηλή δομική ασφάλεια έναντι σεισμικών δράσεων. Ταυτόχρονα, διαθέτει υψηλές θερμομονωτικές ιδιότητες καλύπτοντας τις απαιτήσεις των Α και Β Κλιματικών Ζωνών του ΚΕΝΑΚ, χωρίς τη χρήση επιπλέον θερμομονωτικού υλικού, ενώ με πολύ μικρές προσθήκες απλών μέτρων θερμομόνωσης δύναται να καλύψει και τις απαιτήσεις των Γ και Δ Κλιματικών Ζωνών. Επίσης, θα παρέχει τη δυνατότητα ανέγερσης έως και διώροφων κτιρίων, χωρίς τη χρήση σκελετού οπλισμένου σκυροδέματος. Το ερευνητικό έργο έχει ολοκληρωθεί και το Σύστημα Δόμησης Οπλισμένης Φέρουσας Τοιχοποιίας θα διατεθεί στην αγορά εντός του 2024.

Οι ισχυρές επιδόσεις και τα μελλοντικά σχέδια

-Πώς κρίνετε τις επιδόσεις της τελευταίας χρήσης και ποια τα σχέδιά σας για το μέλλον; Ως μια πρώτη εκτίμηση για το 2023 ο κύκλος εργασιών της εταιρείας υπολογίζεται σε περίπου 43 εκατ. ευρώ και τα ΕΒΙΤΔΑ αναμένεται να ανέλθουν σε περίπου 10 εκατ. ευρώ. Συνολικά, τα τελευταία δέκα χρόνια έχει σημειωθεί αύξηση 129% στον τζίρο και αύξηση 44% στην κερδοφορία.

Για το μέλλον, με σκοπό να οδηγηθούμε όλοι μας σε έναν κόσμο δομικά καλύτερο, στην ΚΕΒΕ επενδύουμε και θα συνεχίσουμε να επενδύουμε σε ερευνητικά προγράμματα που εστιάζουν στην ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων τα οποία θα συμβάλλουν ακόμη περισσότερο στην ελαχιστοποίηση της ενεργειακής κατανάλωσης στον κτιριακό τομέα.

Παράλληλα, θα συνεχίσουμε να διερευνούμε τρόπους ώστε να αξιοποιούμε ακόμη μεγαλύτερο μέρος εναλλακτικών μορφών ενέργειας κατά την παραγωγική διαδικασία, μειώνοντας τη χρήση ορυκτών καυσίμων και ελαχιστοποιώντας το ανθρακικό μας αποτύπωμα.

Επιπλέον, βασικός στόχος μας είναι η περαιτέρω ισορροποίηση της θέσης μας στην κατασκευαστική αγορά των Βαλκανίων, την οποία επιδιώκουμε να πετύχουμε μέσω της επένδυσης στη Σερβία.

Του
Στέλιου
Κράλογλου

Ρεπορτάζ

ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ

Στο τραπέζι μπαίνουν η μείωση των τεκμηρίων που ισχύουν για τα φυσικά πρόσωπα και η βελτίωση της κλίμακας φορολογίας εισοδήματος από ακίνητα - Παράταση στον μειωμένο ΦΠΑ στον καφέ και στα κόμιστρα ταξί

«**Λ**ίπνιγκ» στους φόρους και στα τεκμήρια που επιβάλλονται σε φυσικά πρόσωπα, επαγγελματίες, ακίνητα σχεδιάζει η κυβέρνηση, σε μια προσπάθεια να θωρακίσει το εισόδημα των πολιτών απέναντι στο συνεχιζόμενο κύμα ακρίβειας.

Παρά την πτώση του πληθωρισμού, οι ανατιμήσεις σε τρόφιμα και υπηρεσίες συνεχίζονται εντεινόντας τα προβλήματα μαζί με τη δυσφορία των πολιτών που καταγράφκε ανάγλυφα στην κάλιπη των ευρωεκλογών. Ωστόσο, οι νέοι δημοσιονομικοί κανόνες της Ε.Ε. δεν αφήνουν και πολλά περιθώρια ελιγμών στην κυβέρνηση. Ο νέος κόφτης δαπανών αποτελεί ανάχωμα στην όποια σκέψη για πολιτική παροχών και επιδομάτων και ως εκ τούτου το οικονομικό επιτελείο στρέφεται στη φορολογία...

Η τοποθέτηση του κ. Χρήστου Δήμα στη θέση του υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών έχει ακριβώς αυτόν τον στόχο: να μειωθούν, όπου είναι δυνατόν, οι φορολογικές επιβαρύνσεις, όπως η τεκμαρτή φορολόγηση των επαγγελματιών. Πρόσφατα ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης προανήγγειλε ότι θα υπάρξουν βελτιώσεις στο μοντέλο φορολόγησης των επαγγελματιών, χωρίς όμως να αλλάξει ο πυρήνας, δηλαδή ο προσδιορισμός τεκμηρίων βάσει της επιχειρηματικής αμοιβής. Από εκεί και πέρα, στο τραπέζι μπαίνουν η μείωση των τεκμηρίων που ισχύουν για τα φυσικά πρόσωπα, η βελτίωση της κλίμακας φορολογίας εισοδήματος από ακίνητα, ο μειωμένος ΦΠΑ, το τέλος επιτηδεύματος κ.ά. Οι παρεμβάσεις αυτές θα υλοποιηθούν σταδιακά. Για παράδειγμα οι αποφάσεις θα αφορούν κυρίως το 2025.

Ειδικότερα:

Τεκμαρτή φορολόγηση επαγγελματιών: Οι πληροφορίες μιλούν για χειρουργικές παρεμβάσεις στους συντελεστές προσαύξησης. Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι οι συντελεστές που

Στο 24% ο ΦΠΑ στον σερβιριζόμενο καφέ, στο 13% ο ΦΠΑ στον καφέ από delivery και take away

σχετίζονται με τις τριετίες δραστηριότητας. Η προσαύξηση αυτή μπορεί να φτάσει στο 30% για όσους ασκούν επάγγελμα πάνω από 10 χρόνια, χωρίς να έχει προβλεφθεί, π.χ., όριο ηλικίας. Έτσι, ένας επαγγελματίας 60 ετών θεωρείται ότι έχει εισόδημα πολύ υψηλότερο από έναν συνάδελφό του 35 ετών, απλώς και μόνο επειδή έχει ανοίξει βιβλία πολύ νωρίτερα. Αυτό συμβαίνει γιατί δεν ελήφθησαν ούτε κλαδικά ούτε γεωγραφικά χαρακτηριστικά στην προσαύξηση του τεκμαρτού φόρου!

Σημειώτεον ότι το 2025 (δηλαδή τη χρήση του 2024) θα αυξηθεί το τεκμαρτό εισόδημα για τους ελεύθερους επαγγελματίες, αφού είναι συνδεδεμένο με τον κατώτατο μισθό, ο οποίος έχει αναπροσαρμοστεί από τα 780 στα 830 ευρώ.

Η κυβέρνηση, σε μια προσπάθεια να θωρακίσει το εισόδημα των πολιτών απέναντι στο συνεχιζόμενο κύμα ακρίβειας, σχεδιάζει αλλαγές στη φορολογία, καθώς ο νέος κόφτης δαπανών της Ε.Ε. αποτελεί ανάχωμα στην όποια σκέψη για πολιτική παροχών και επιδομάτων

έχουν στο όνομά τους άλλα περιουσιακά στοιχεία που θεωρούνται τεκμήρια διαβίωσης, όπως αυτοκίνητα κ.λπ. Αν διαθέτουν τέτοια περιουσιακά στοιχεία, τα τεκμήρια διαβίωσης που αναλογούν σε αυτά εξετάζεται να μην προστίθενται στα ελάχιστα ποσά τεκμηρίων.

Φορολογία εισοδήματος από ακίνητα: Στη φορολόγηση των ενοικίων εξετάζονται οι εξής μεταβολές:

■ Η πρώτη πρόταση προβλέπει αλλαγή δομής με την ενσωμάτωση ενός πρόσθετου συντελεστή στην ισχύουσα κλίμακα μεταξύ των εισοδημάτων από 12.001 έως 35.000 ευρώ, με στόχο την εκλογίκευση της προοδευτικότητας του φορολογικού συντελεστή. Θα πρέπει να υπάρξει τουλάχιστον ένα ενδιάμεσο κλιμάκιο με συντελεστή 20% ή 22% (όπως είναι σήμερα στην κλίμακα φορολογίας εισοδήματος) που θα λειτουργεί πυροσβεστικά και θα κατανέμει δικαιότερα τα φορολογικά βάρη.

■ Η δεύτερη πρόταση προβλέπει τη μείωση του φόρου εισοδήματος στα μισθώματα κύριας κατοικίας κατά 10 μονάδες και στα τρία ισχύοντα φορολογικά κλιμάκια. Με βάση την πρόταση αυτή, το χαμηλότερο κλιμάκιο του 15% (για ετήσιο εισόδημα έως 12.000 ευρώ) θα διαμορφώνεται στο 5%, το κλιμάκιο του 35% στο 25% και το ανώτατο κλιμάκιο του 45% στο 35%.

Εξάλλου, ο ΦΠΑ 24% στις νέες οικοδομές παραμένει στον πάγο έως και το 2025, ενώ αντίστοιχη παράταση θα πρέπει να αναμένεται και για τον φόρο υπεραξίας στις αγοραπωλησίες ακινήτων.

Τέλος επιτηδεύματος: Φέτος το τέλος επιτηδεύματος έχει κουρευτεί κατά 25%-50% για τους επαγγελματίες. Από 650 ευρώ, οι επαγγελματίες θα κληθούν να πληρώσουν 325 ευρώ, ενώ για κάθε υποκατάστημα το τέλος έχει μειωθεί στα 300 από τα 600 ευρώ. Με βάση τα όσα έχουν ανακοινωθεί, τα εκκαθαριστικά σημειώματα που θα εκδοθούν με τις φορολογικές δηλώσεις του 2025 δεν θα έχουν τέλος επιτηδεύματος για όλους τους ελεύθερους επαγγελματίες. Αυτό που θα εξεταστεί είναι η πλήρης κατάργησή του το 2025, δηλαδή να καταργηθεί και για τις επιχειρήσεις.

Μειωμένος ΦΠΑ: Με απόφαση του υπουργείου Οικονομικών νομιμοποιείται ο χαμηλός συντελεστής ΦΠΑ 13% σε κόμιστρα ταξί και καφέ (take away και delivery). Ο συντελεστής για τον σερβιριζόμενο καφέ επανέρχεται στο 24%. Σημειώνεται ότι η κυβέρνηση έχει διαμνύσει προς κάθε κατεύθυνση ότι δεν πρόκειται να προχωρήσει σε μείωση ή πάγωμα του ΦΠΑ ως μέσο ανάσχεσης της ακρίβειας, ειδικά στα τρόφιμα.

Αγρότες: Από το 2025 θα εφαρμοστεί ένας νέος μόνιμος μηχανισμός επιστροφής του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης στο αγροτικό πετρέλαιο.

Της
**Μαριάννας
Τζάννε**
martzanne@yahoo.com

Ρεπορτάζ

Μεγάλες σπατάλες σε κήπους, πισίνες και εκστρατεία ενημέρωσης για να παταχθεί η αλόγιστη κατανάλωση

Ο εφιάλτης της ανομβρίας και της έντονης Ξηρασίας που στερεί από τους ταμειυτήρες της ΕΥΔΑΠ το βρόχινο νερό και τα πολύτιμα χιόνια που αποτελούν την κύρια εισροή νερού πλανάται ξανά πάνω από την Αττική, δημιουργώντας έναν πολιορκητικό κλοιό και στα νησιά όλη της χώρας που προετοιμάζονται για ένα δύσκολο καλοκαίρι. Σε αυτό συνηγορούν ο κατακερματισμός αρμοδιοτήτων, τα διαλυμένα δίκτυα ύδρευσης και οι αυξημένες διαρροές, στοιχεία που δημιουργούν έντονα διαχειριστικά προβλήματα στους νησιωτικούς προορισμούς που μόνο μερικώς μπορούν να καλύψουν οι αφαλατώσεις.

Το πρώτο πικρό καμπανάκι προέρχεται από τα υδατικά αποθέματα νερού της Αττικής, τα οποία, αν και περιορίζονται σημαντικά, καλούνται να ανταποκριθούν σε συνθήκες αυξημένης κατανάλωσης κατά 8% από τις αρχές του έτους. Πρόκειται για μια ασυνήθιστη αύξηση, η οποία εκτιμάται ότι λόγω των ιδιαίτερων καιρικών συνθηκών (αυξημένη ζέση και σκόνη) μεγεθύνθηκε τον Ιούνιο. Σε αυτό συνηγόρησαν τα ανοικτά σχολεία, ο πρόωρος καύσωνα και η παραμονή του κόσμου στην Αθήνα.

Τα αποκαλυπτικά στοιχεία της ΕΥΔΑΠ δείχνουν ότι από μία ασφαλή περιοχή 1,1 δισεκατομμυρίων έως και 1,2 δισεκατομμυρίων κυβικών μέτρων νερού τα προηγούμενα χρόνια και στους τέσσερις ταμειυτήρες (Ευήνου, Μόρνου, Λίμνης Μαραθώνα, Υλίκης), τα αποθέματα πλέον φλερτάρουν με τα 800 εκατομμύρια κυβικά μέτρα χωρίς κανείς να μπορεί να κάνει ασφαλείς προβλέψεις για την πορεία των επόμενων μηνών. «Κάθε χρόνο η Αθήνα καταναλώνει 400 εκατομμύρια κυβικά μέτρα νερού, τα οποία σε μία καλή υδρολογική περίοδο, από Οκτώβριο έως Μάιο, αναπληρώνουμε τις ποσότητες που χάνονται την προηγούμενη χρονιά», εξηγεί στο «business stories» ο γενικός διευθυντής Υδρευσης της ΕΥΔΑΠ **Γιώργος Καραγιάννης**. Έχουμε όμως δύο διαδοχικές χρονιές κατά τις οποίες τα εισερχόμενα νερά είναι πολύ λιγότερα από τα νερά που εξέρχονται, ενώ την ίδια στιγμή η κατανάλωση μεγαλώνει.

Ενεργοποίηση πρωτοκόλλων

Για να αντιμετωπιστεί το έλλειμμα νερού η ΕΥΔΑΠ έχει αποφασίσει να ενεργοποιήσει όλα τα προβλεπόμενα πρωτόκολλα ασφαλείας και να προχωρήσει σε εναλλακτικές λύσεις που θα μπορέσουν να αντιμετωπίσουν τη νέα πραγματικότητα.

Στο πλαίσιο αυτό, ενεργοποιεί τον εφεδρικό κλάδο της Υλίκης, βάζοντας ουσιαστικά σε λειτουργία όλες τις πηγές υδροδότησης με σκοπό την εκταμίευση περισσότερου νερού στο υδατικό σύστημα Ευήνου - Μόρνου, που είναι η

ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΣ ΓΙΑ ΤΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΝΕΡΟΥ ΣΕ ΑΤΤΙΚΗ ΚΑΙ ΝΗΣΙΑ

Πάνω από 300 εκατομμύρια κυβικά μέτρα έχασε η ΕΥΔΑΠ λόγω της διετούς Ξηρασίας - Επιστρατεύεται η Υλίκη από τον Ιούλιο και οι παλιές γεωτρήσεις για να αυξηθούν τα αποθέματα

κύρια πηγή ύδρευσης της πόλης και θα το τροφοδοτήσει τα διυλιστήρια Πολυδενδρίου και Γαλατσίου και τη λίμνη του Μαραθώνα. Τα άλλα δύο διυλιστήρια της Επιχείρησης Υδρευσης και Αποχέτευσης (Ασπρόπυργος, Μενίδι) θα συνεχίσουν να παίρνουν νερό από τους ταμειυτήρες Ευήνου - Μόρνου. Το δεύτερο μέτρο που ενεργοποιεί η ΕΥΔΑΠ είναι η λειτουργία παλιών γεωτρήσεων που τέθηκαν σε λειτουργία πριν από αρκετές δεκαετίες (τέλη δεκαετίας '80 με αρχές του '90), όταν η Αθήνα αντιμετώπισε το μεγάλο πρόβλημα της παρατεταμένης λειψυδρίας που έθεσε σε μεγάλη δοκιμασία το Λεκανοπέδιο και γέννησε την ανάγκη για έναν ακόμη πολύτιμο ταμειυτήρα νερού που ήταν το φράγμα του Ευήνου.

Με την ενεργοποίηση της Υλίκης και των πηγών της Μαυροσουβάλας στην περιοχή της Μαλακάσας υπολογίζεται ότι θα μπορούν να ανέβουν σε ημερήσια βάση τα αποθέματα πάνω από 300.000 κυβικά μέτρα νερού.

Επιπλέον, η ΕΥΔΑΠ προσανατολίζεται σε πρόσθετες λύσεις και επενδύσεις προκειμένου να αντιμετωπίσει πιθανή παράταση του φαινομένου της ανομβρίας, η οποία θα δημιουργούσε σοβαρά προβλήματα στην υδροδότηση της πόλης. Στην κατεύθυνση αυτή, μελετώ-

νται εναλλακτικά σενάρια όπως η αναζήτηση νέων πηγών άντλησης νερού από διαφορετικές λεκάνες απορροής, ενώ εξετάζεται συνδυαστικά και η χρήση των αφαλατώσεων.

Επесе η στάθμη της Υλίκης

Η έλλειψη βροχών και πολύ περισσότερο χιονιών που είναι αυτά που ουσιαστικά συνδράμουν το γέμισμα των ταμειυτήρων της ΕΥΔΑΠ έχουν κατεβάσει σημαντικά και τα αποθέματα νερού της Υλίκης. Για τον λόγο αυτόν δεν μπορούν να ενεργοποιηθούν τα υπέργεια αντλιοστάσια, με αποτέλεσμα να βρίσκονται το τελευταίο διάστημα σε πλήρη εξέλιξη τεχνικές εργασίες προκειμένου να στηθούν πλωτές εξέδρες στο κέντρο της λίμνης με σκοπό να αντληθεί νερό και να σταλεί στην Αττική.

«Την επόμενη χρονιά θα αναμετρηθούμε όλοι μας. Το νερό δεν θα λείπει από την ΕΥΔΑΠ, θα λείπει από όλο τον κόσμο, και μαγικές λύσεις δεν υπάρχουν», τονίζει ο κ. Καραγιάννης. Για να βρούμε, όπως λέει, περισσότερο νερό, «χρειάζεται το συν Αθηνά και χείρα κίνει, με στόχο να γίνει καλύτερη διαχείριση και να πιέσουμε τον χρόνο προς τα πίσω μέχρι να επανέλθουν οι καλές υδρολογικές περιόδους».

Μείζον θέμα η σπατάλη

Όπως επισημαίνεται, αυτή την περίοδο το μείζον θέμα, πέρα από τη λήψη μέτρων για την αναπλήρωση των ταμειυτήρων, είναι η αντιμετώπιση της σπατάλης του νερού στην Αττική που η επιχείρηση ετοιμάζεται να αντιμετωπίσει με διαφημιστική καμπάνια άμεσα. Όπως δείχνουν τα στοιχεία της ΕΥΔΑΠ, παρατηρείται μια ανομοιογένεια μεταξύ των αστικών και περιαστικών περιοχών. Για παράδειγμα, τις ημέρες του καύσωνα, σε περιοχές του κέντρου με πολυκατοικίες που δεν έχουν κήπους, η αύξηση του νερού ήταν 3% έως 4%.

Η κατάσταση ήταν εντελώς διαφορετική σε περιοχές με κήπους και πισίνες, με αποτέλεσμα πρόστια όπως η Κηφισιά, ο Δήμος Διονύσου, η Ανατολική Αττική και τα νότια πρόστια που υδροδοτούνται από την ΕΥΔΑΠ, η κατανάλωση να αυξηθεί ακόμη και 100%.

«Πρόκειται για μία δυσανάλογη καταναλωτική συμπεριφορά που εντοπίζεται κυρίως στις περιαστικές περιοχές στις οποίες θα πρέπει να καταστεί σαφές και ξεκάθαρο ότι το νερό είναι για ανθρώπινη χρήση και όχι για παιχνίδι», δηλώνει με νόημα ο γενικός διευθυντής Υδρευσης της ΕΥΔΑΠ.

Η κατάσταση τείνει να γίνει καθημερινότητα και επιτάχθηκε από τη σκόνη που έφεραν οι καιρικές συνθήκες των τελευταίων μηνών, με αποτέλεσμα οι πολίτες να βρίσκονται πολύ συχνά με μια μάνικα νερού στο χέρι, για να πλύνουν αυτοκίνητα, αυλές και πεζοδρόμια.

Σε απόγνωση τα νησιά

«Εάν η Αθήνα με τόσο αποταμιευτικό όγκο νερού και με οργανωμένο σχέδιο στη διαχείριση αρχίσει να αντιμετωπίζει προβλήματα, φανταστείτε τι θα συμβεί στα νησιά», λένε παράγοντες του κλάδου. Το πρόβλημα γίνεται ακόμα μεγαλύτερο στον νησιωτικό χώρο όπου δεν υπάρχουν νερά και οι αφαλατώσεις δεν μπορούν να καλύψουν το σύνολο των αναγκών, αλλά και στους δήμους που διαχειρίζονται οι ίδιοι τα δίκτυα ύδρευσης και υπάρχουν μεγάλες διαρροές. «Οι ΟΤΑ ζητούν συνεχώς ποσότητες νερού, το οποίο παίρνουν και το χάνουν γιατί έχουν διαλυμένα δίκτυα και το περισσότερο φεύγει σε διαρροές».

Η τελευταία καλή χρονιά για το Αιγαίο ήταν το 2019, με πολλές βροχές στα ανατολικά και νότια. Εκτοτε οι βροχοπτώσεις ήταν κάτω από τον μέσο όρο, με αποτέλεσμα να αδειάσουν και οι λιμνοδεξαμενές. Ειδικά στις Κυκλάδες, όπου η περίοδος που βρέχει είναι μόλις 5-6 μήνες, αρκούν δύο κακές χρονιές για να παρουσιαστεί πρόβλημα, λένε οι επιστήμονες. Χαρακτηριστικά, στην Ανδρο το 2023 έπεσαν 363 χιλιοστά βροχής με μέσο όρο τα 506 χιλιοστά, στην Τήνο 299 χιλιοστά με μέσο όρο τα 330, στη Νάξο 270 χιλιοστά με μέσο όρο τα 306, στην Ιο 195 χιλιοστά με μέσο όρο τα 285 χιλιοστά.

Του
**Μηνά
Τσαμόπουλου**
mtsamopoulos@gmail.com

Αίσθηση και έντονο προβληματισμό έχει προκαλέσει στη διεθνή βιομηχανία της κρουαζιέρας και στις εταιρείες-κολοσσούς, κυρίως, αμερικανικών συμφερόντων η πρόσφατη τοποθέτηση του πρωθυπουργού **Κυριάκου Μητσοτάκη** ότι ήρθε η ώρα να τεθούν περιορισμοί στον αριθμό των προσεγγίσεων των κρουαζιερόπλοιων που επισκέπτονται τα πιο δημοφιλή νησιά της Ελλάδας. Ο πρωθυπουργός τη χαρακτήρισε μια πρώτη κίνηση της ελληνικής κυβέρνησης για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων του υπερτουρισμού.

«*Νομίζω ότι θα το κάνουμε του χρόνου*», δήλωσε ο κ. Μητσοτάκης σε συνέντευξή του στο Bloomberg. «*Με τους νέους κανόνες θα μπορούσε να περιοριστεί ο συνολικός αριθμός των θέσεων ελλιμενισμού στα νησιά ή να εισαχθεί μια διαδικασία υποβολής προσφορών για τις θέσεις*», συνέχισε.

Μάλιστα ο πρωθυπουργός έκανε ειδική μνεία για τη Σαντορίνη. «*Η Σαντορίνη από μόνη της είναι ένα πρόβλημα*», δήλωσε σημειώνοντας ότι μπορεί να υπάρξει αποσύνδεση μεταξύ του τεράστιου αριθμού των πλοίων που ελλιμενίζονται στο νησί και του πόσο συμβάλλουν στην τουριστική οικονομία: «*Κι άλλοι επισκέπτες της Σαντορίνης θα μπορούσαν να απομακρυνθούν από την κίνηση των κρουαζιερόπλοιων. Υπάρχουν άνθρωποι που ξοδεύουν πολλά χρήματα για να βρεθούν στη Σαντορίνη και δεν θέλουν το νησί να πλημμυρίσει από κόσμο. Επιπλέον, το νησί δεν μπορεί να το αντέξει οικονομικά, ακόμη και όσον αφορά την ασφάλεια*».

Από τη μεριά των εταιρειών κρουαζιέρας τρέπεται προς το παρόν σιγήν ιχθύος. «*Η τους είχαν προειδείξει ή σχεδιάζουν να πάνε σε άλλες πολιτείες, και κυρίως στην Τουρκία, που αναπτύσσεται συνεχώς με υπερσύγχρονες υποδομές*», σχολίασε στέλεχος της αγοράς στο «**business stories**». «*Αν σε κάθε 7ήμερη κρουαζιέρα στην ανατολική Μεσόγειο ένα κρουαζιερόπλοιο έπιανε μία φορά στην Τουρκία, τώρα ίσως να το κάνει δυο-τρεις φορές*», επεσήμανε το ίδιο στέλεχος και προσέθεσε: «*Στη Μύκονο, π.χ., καθημερινά προσεγγίζουν πενήτερι κρουαζιερόπλοια. Αν οι προσεγγίσεις μειωθούν σε δύο, θα υπάρξει μεγάλο πρόβλημα. Στη Σαντορίνη υπάρχει όριο επιβατών που μπορούν να κατέβουν στο νησί και δεν ξεπερνάει τις 8.000, το λεγόμενο max capacity, στην πραγματικότητα όμως οι επιβάτες που κατεβαίνουν είναι κοντά στις 16.500*».

Όπως τόνισαν κύκλοι της κρουαζιέρας, «*το θέμα λήψης μέτρων για τον υπερτουρισμό το έλεγαν συνήθως υπουργοί της κυβέρνησης. Τώρα που το είπε ο πρωθυπουργός θα γίνει και πιστεύουμε ότι θα συμβεί στο τέλος της τουριστικής περιόδου. Το θέμα όμως είναι ότι οι μεγάλες εταιρείες κρουαζιέρας έχουν κάνει ήδη προκρατήσεις για την επόμενη σεζόν από τώρα. Θα δούμε*». Η Ελλάδα δεν είναι η πρώτη μεσογειακή χώρα που αναγκάζεται να λάβει μέτρα για να αντιμετωπίσει τις επιπτώσεις της δημοφιλίας της στους τουρίστες. Η Ιταλία το 2021 απαγόρευσε την είσοδο μεγάλων κρουαζιερόπλοιων στο κανάλι που οδηγεί στο ιστορικό κέντρο της Βενετίας έπειτα από ζημιές λόγω του υπερτουρισμού,

Κρουαζιέρα

Υπερτουρισμός

ΕΡΧΕΤΑΙ ΠΛΑΦΟΝ ΣΤΙΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΟΠΛΟΙΩΝ

Προβληματισμός στη διεθνή βιομηχανία κρουαζιέρας μετά τη συνέντευξη του Κυριάκου Μητσοτάκη στο Bloomberg, όπου ανέφερε ότι ήρθε πλέον η ώρα να θεσπιστούν νέοι κανόνες στις προσεγγίσεις κρουαζιερόπλοιων που επισκέπτονται τα πιο δημοφιλή νησιά της Ελλάδας - Το πρόβλημα της Σαντορίνης και το παράδειγμα της Βενετίας

ενώ οι ημερήσιοι τουρίστες χρεώνονται πλέον διόδια για να εισέλθουν στο κέντρο κατά τις περιόδους αιχμής.

Ο Θεόδωρος Κόντες

Με αφορμή την τοποθέτηση του πρωθυπουργού για τον υπερτουρισμό και τον έλεγχο της κρουαζιέρας στους πλέον δημοφιλείς προορισμούς στην Ελλάδα, το «b.s.» ζήτησε τη γνώμη του κ. **Θεόδωρου Κόντες**, επίτιμου προέδρου της Ένωσης Εφοπλιστών Κρουαζιεροπλοίων και Φορέων Ναυτιλίας (ΕΕΚΦΝ) και διευθυντή της Majestic International Cruises Inc. «*Μας δίνεται η ευκαιρία να επαναλάβουμε για πολλοστή φορά τα θέματα που έχουμε αναδείξει για τον σωστό ορθολογισμό της λειτουργίας του θαλάσσιου τουρισμού. Η αρχή γίνεται πάντα με το θέμα της έλλειψης υποδομών στους λιμένες, ασφαλών οδικών δικτύων, αλλά και γενικότερα των υπηρεσιών*

που προσφέρονται για να εξυπηρετηθούν οι τουρίστες που επισκέπτονται τη χώρα μας. Οι ανωτέρω αναφορές ελλείψεων υπάρχουν, όπως γνωρίζουμε, κατά κύριο λόγο στον πρώτο νησιωτικό προορισμό της Ελλάδας, τη Σαντορίνη», ήταν οι πρώτες του κουβέντες. Στη συνέχεια ανέφερε τον επιτάλογο των προβλημάτων του νησιού:

«**1/** Εδώ και 25 χρόνια έχει γίνει σύσταση για εγκατάσταση ενός δεύτερου τελεφερική μεγάλης χωρητικότητας που θα εξυπηρετεί με ασφάλεια τους πολυπληθείς τουρίστες του νησιού, χωρίς καμία ανταπόκριση από τους υπεύθυνους φορείς. Επανειλημμένως έχουν αντιμετωπιστεί προβλήματα ταλαιπωρίας στην αναμονή - ειδικά το καλοκαίρι μέσα στην υπερβολική ζέση έχουν εκδηλωθεί περιστατικά λιποθυμίας σε επισκέπτες και όχι μόνο.

2/ Έχει γίνει αίτηση για βελτίωση του λιμένα και των λοιπών εγκαταστάσεων

ώστε να προσφέρονται οι υπηρεσίες που απαιτούνται.

3/ Ένα άλλο ζήτημα που έχει τεθεί πάνω από 15 χρόνια είναι αυτό των αγκυροβολίων, αλλά και εδώ δεν είχαμε καμία πρόοδο ή βελτίωση της χωρητικότητάς τους. Αντά τα υπάρχοντα αγκυροβόλια δεν έχουν λάβει καμία συντήρηση, αφού μπορούν να εξυπηρετούν μόνο μικρά πλοία που φυσικά αφορούν κάποιες άλλες εποχές.

4/ Κάποια επίσης επιπλέον φλέγοντα ζητήματα είναι αυτά του οδικού δικτύου στη Σαντορίνη, των κατολισθήσεων, αλλά και πολλά ακόμη θέματα που συνυπάρχουν, συνυπολογίζοντας τις συνήθως παράλογα υψηλές τιμές για υπηρεσίες στο πολύ μεγάλο τουριστικό ρεύμα που υπάρχει σε αυτό τον προορισμό.

5/ Παρόλο που είχαν ληφθεί κάποια περιοριστικά μέτρα για τον συγκεκριμένο

Η Ιταλία το 2021 απαγόρευσε την είσοδο μεγάλων κρουαζιερόπλοιων στο κανάλι που οδηγεί στο ιστορικό κέντρο της Βενετίας μετά από ζημιές λόγω του υπερτουρισμού, ενώ οι ημερήσιοι τουρίστες χρεώνονται πλέον διόδια για να εισέλθουν στο κέντρο κατά τις περιόδους αιχμής

Βασικά μεγέθη έρευνας (σε χιλ.)

	2022	2023	Μεταβολή (%)
Συνολικές επισκέψεις επιβατών	4.493,6	6.964,2	55,0
Διερχόμενοι επισκέπτες	3.977,5	5.822,1	46,4

προορισμό, με τον περιορισμό των ημερήσιων αφίξεων κρουαζιερόπλοιων με μέγιστη αποβίβαση στο νησί 8.000 επιβατών, δυστυχώς για λόγους συμφερόντων ατόνησε αυτό το μέτρο και με διάφορους τρόπους προσπέρασαν τα όρια αυτά και τις περισσότερες ημέρες ξεπερνούν κατά πολύ το ημερήσιο όριο αφίξεων.

6/ Φυσικά, εκτός από τα κρουαζιερόπλοια, υπάρχουν και τα ημερόπλοια, τα οποία μεταφέρουν καθημερινά πάνω από 3.000 επισκέπτες στο νησί χωρίς κανέναν περιορισμό.

7/ Με τόσο υπερτουρισμό, με την προβληματική διακίνηση τόσο πολλών οχημάτων στο νησί, με τη διακίνηση τόσο πολλών τουριστικών λεωφορείων στον λιμένα, τα οποία μεταφέρουν τους πολυάριθμους τουρίστες για επίσκεψη σε τουριστικές περιοχές, παρουσιάζεται μια εικόνα ανελλιπούς οργάνωσης και ταλαιπωρίας για όλους τους ανθρώπους, και τους τουρίστες και τους εργαζομένους στο νησί. Όπως λοιπόν αντιλαμβάνεστε, οι λύσεις αυτές και πολλές άλλες που έχουν προταθεί κατά το παρελθόν παραμένουν, ως εϊθισιαί, στα συρτάρια των υπεύθυνων αρμοδίων».

Τα άλλα νησιά

«Αυτά τα φλέγοντα θέματα, δηλαδή η έλλειψη υποδομών, ο σωστός προγραμματισμός αφίξεων, ο περιορισμός της χωρητικότητας και η υψηλού επιπέδου προσφορά υπηρεσιών στους τουρίστες, συμπεριλαμβανομένου και του θέματος του υπερτουρισμού, δεν υφίστανται μόνο στον προορισμό της Σαντορίνης, αλλά και σε πολλούς άλλους ακόμη νησιωτικούς και μη προορισμούς», επισημαίνει ο κ. Κόντες και συνεχίζει: «Η Μύκονος, η Πάρος και μεγάλοι προορισμοί, όπως η Ρόδος, η Κως, η Κέρκυρα, το Ηράκλειο, αλλά και τόσοι άλλοι μεγάλοι και μικρότεροι προορισμοί αντιμετωπίζουν ανάλογα προβλήματα. Η αρχή της επίλυσης των ανωτέρω προβλημάτων σε όλους τους προορισμούς ξεκινάει από τις απαιτούμενες υποδομές

λιμένων και χερσαίων εγκαταστάσεων, από την επίλυση των κυκλοφοριακών και οδικών δικτύων, από τη βελτίωση των υπηρεσιών στους χώρους των αρχαιολογικών μνημείων και από πολλά άλλα.

Άμεση εφαρμογή πρέπει να γίνει στην «επιτρεπόμενη φέρουσα ικανότητα» για κάθε προορισμό, έχοντας υπολογίσει τις εν λόγω υποδομές, τα αξιοθέατα, τα οδικά του δίκτυα, τον τρόπο εξυπηρέτησης των τουριστών, αλλά και των υπηρεσιών των πλοίων (απόβλιτα, ηλεκτροδότηση, παροχή υπηρεσιών κ.λπ.).

Η εφαρμογή της φέρουσας ικανότητας πρέπει να αφορά όλους τους προορισμούς, μικρούς ή μεγάλους, αναλόγως τόσο των υπηρεσιών που μπορούν να προσφέρονται σε κάθε τόπο όσο και της ομαλής εξυπηρέτησης των μόνιμων κατοίκων σε συνδυασμό με τον αριθμό επισκεπτών στον κάθε προορισμό.

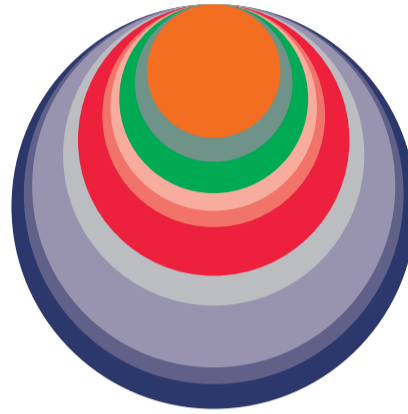
Στην εν λόγω μελέτη θα πρέπει να γίνουν προτάσεις αξιολόγησης από όλους τους τοπικούς παράγοντες, από υπηρεσίες και φορείς, και να προταθούν για έγκριση στα αρμόδια υπουργεία και στους υπεύθυνους κρατικούς φορείς».

Το berth allocation

Αυτή η αξιολόγηση είναι άκρως απαραίτητη να γίνει άμεσα, σε συνδυασμό με το global berth allocation ανά προορισμό, το λεγόμενο και «φαντεβού» των πλοίων με το λιμάνι σε συμφωνημένη ώρα και ημέρα, κάτι που μπορεί να επιλύσει πλήρως το θέμα του υπερτουρισμού με τα κρουαζιερόπλοια.

Ο επίτιμος πρόεδρος της ΕΕΚΦΝ εξηγεί: «Το berth allocation είναι ένα θέμα για το οποίο γίνονται προσπάθειες επίλυσης πάνω από μία δεκαετία. Μερικοί προορισμοί, με δική τους πρωτοβουλία και δικές τους επιλογές, έχουν εφαρμόσει το ανωτέρω έχοντας ενδιαφέρον μόνο για τον δικό τους τόπο. Αυτό όμως δεν επιλύει το συγκεκριμένο πρόβλημα σε γενικότερο πλαίσιο, γιατί ο προγραμματισμός

Κατανομή συνολικών επισκέψεων επιβατών κρουαζιέρας ανά λιμάνι το 2023 (%)

- 21,1 Πειραιάς
- 18,6 Σαντορίνη
- 17,0 Μύκονος
- 11,7 Υπόλοιπα λιμάνια
- 9,5 Κέρκυρα
- 6,4 Ρόδος
- 5,5 Ηράκλειο
- 4,6 Κατάκολο
- 3,2 Χανιά
- 2,3 Κεφαλονιά

ΟΙ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑΣ

Από τη μεριά των εταιρειών κρουαζιέρας τηρείται προς το παρόν σιγήν ιχθύος. Όπως σχολιάζουν στελέχη της αγοράς, πιθανότητα να σχεδιάζουν να πάνε σε άλλες πολιτείες, και κυρίως στην Τουρκία. «Αν σε κάθε 7ήμερη κρουαζιέρα στην ανατολική Μεσόγειο ένα κρουαζιερόπλοιο έπιανε μία φορά στην Τουρκία, τώρα ίσως το κάνει δυο-τρεις φορές»

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΝΤΕΣ

«Η έλλειψη υποδομών, ο σωστός προγραμματισμός αφίξεων, ο περιορισμός της χωρητικότητας και η υψηλού επιπέδου προσφορά υπηρεσιών στους τουρίστες, συμπεριλαμβανομένου και του θέματος του υπερτουρισμού, δεν υφίστανται μόνο στον προορισμό της Σαντορίνης, αλλά και σε πολλούς άλλους ακόμη νησιωτικούς και μη προορισμούς.

Η αρχή της επίλυσης των προβλημάτων σε όλους τους προορισμούς ξεκινάει από τις απαιτούμενες υποδομές λιμένων και χερσαίων εγκαταστάσεων, από την επίλυση των κυκλοφοριακών και οδικών δικτύων, από τη βελτίωση των υπηρεσιών στους χώρους των αρχαιολογικών μνημείων και από πολλά άλλα»

πρέπει να εφαρμοστεί τουλάχιστον με ένα χρονοδιάγραμμα διέτιας και με ένα global status, συνδυαστικά δηλαδή ανά περιοχή σε όλους τους προορισμούς, αφού τα πλοία ακολουθούν ένα συγκεκριμένο δρομολόγιο και αποφεύγουν να διανύουν χωρίς λόγο έξτρα αποστάσεις με έξτρα κόστος. Αυτά λοιπόν τα δύο θέματα, της φέρουσας ικανότητας και του berth allocation, πρέπει να προγραμματιστούν και να εφαρμοστούν άμεσα, με την καιρία συμβολή του κράτους και των αρμόδιων υπουργείων, και αυτόντοπο είναι ότι πρέπει να τηρείται αυστηρός έλεγχος προσαρμογής».

Ο Πειραιάς

Ωστόσο, εκτός από τα νησιά, και στον Πειραιά, που είναι το μεγαλύτερο λιμάνι της Ελλάδας, υπάρχουν προβλήματα υποδομών, με κύριο αυτό της κυκλοφοριακής κίνησης στην είσοδο και έξοδο από την πόλη, αλλά και την έλλειψη δικτύου ταχείας οδικής κυκλοφορίας από το λιμάνι. «Η έλλειψη συγκοινωνίας, η έλλειψη σταθερής αστυνόμευσης οργάνων της Τροχαίας στα terminals της κρουαζιέρας, καθώς και η έλλειψη συγκοινωνίας με μέσα σταθερής τροχιάς (μετρό) είναι κάποια ακόμη θέματα που συμβάλλουν στη δημιουργία περαιτέρω προβλημάτων», επισημαίνει ο κ. Κόντες, ο οποίος καταλήγει: «Έχουν προταθεί κατά καιρούς λύσεις στην υπογειοποίηση του ΗΣΑΠ από το Φάληρο έως τον Πειραιά και κατασκευή νέου δρόμου ταχείας κυκλοφορίας προς το λιμάνι, με σύνδεση φυσικά με νέους υπέργειους δρόμους ταχείας κυκλοφορίας περιμετρικά του λιμανιού, ώστε να εξυπηρετούν την κρουαζιέρα, την ακτοπλοΐα και όχι μόνο. Όλα αυτά που αναφέρθηκαν είναι έργα δαπανηρά, αλλά μακροπρόθεσμα θα επιλύσουν τα σοβαρά προβλήματα του Πειραιά όχι μόνο για τους επιβάτες-τουρίστες των πλοίων, αλλά και για τους μόνιμους κατοίκους της περιοχής». Τέλος, ο κ. Κόντες έφερε ως παράδειγμα τη Γένοβα με την πλήρη επίλυση παρόμοιου προβλήματος που αντιμετώπιζε.

Οι εισπράξεις

Κυριότερο λιμάνι από πλευράς εισπράξεων κρουαζιέρας είναι ο Πειραιάς, με συμμετοχή 47,8% επί του συνόλου.

Ακολουθούν η Κέρκυρα και η Σαντορίνη, με 13,3% και 8,5% των εισπράξεων, αντιστοίχως. Σύμφωνα με έρευνα της Τραπεζής της Ελλάδος, για το 2023 οι συνολικές εισπράξεις από επιβάτες κρουαζιέρας αυξήθηκαν κατά 84,1% σε σύγκριση με το 2022 και ανήλθαν σε 908,4 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων 61 εκατ. ευρώ συμπεριλαμβάνονται στα καταγεγραμμένα στοιχεία από την Έρευνα Συνόρων, καθώς αφορούν ταξιδιώτες που αναχώρησαν από την Ελλάδα (last port), ενώ 847,4 εκατ. ευρώ αντιπροσωπεύουν πρόσθετα έσοδα.

■ Καταγράφηκαν 5.152 αφίξεις κρουαζιερόπλοιων έναντι 4.598 το 2022.

■ Κυριότερο λιμάνι από πλευράς αφίξεων κρουαζιερόπλοιων είναι η Σαντορίνη, με συμμετοχή 15,5% επί του συνόλου. Ακολουθούν τα λιμάνια του Πειραιά και της Μυκόνου με 14,8% και 14,5% των εισπράξεων, αντιστοίχως. ■ Το 2023 οι συνολικές επισκέψεις επιβατών κρουαζιέρας ανήλθαν σε 6.964.200 έναντι 4.493.600 το 2022, παρουσιάζοντας άνοδο κατά 55%.

Του
**Μηνά
Τσαμόπουλου**
mtsamopoulos@gmail.com

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Η συζήτηση με τον Βρετανό πρεσβευτή **Μάθιου Λοτς** είναι πάντα γεμάτη Ελλάδα αφού δεν είναι μόνο φιλέλληνας στα λόγια, αλλά και στην πράξη. Παντρεμένος με την **Αλεξία**, η οποία είναι Ελληνίδα, ζει αρκετά χρόνια στην Αθήνα, ενώ μιλάει πολύ καλά τα ελληνικά ακόμη και στις δημόσιες εμφανίσεις του, όχι μόνο ιδιωτικά. Είναι από τους ικανούς και έμπειρους διπλωμάτες, από εκείνους που τους χαρακτηρίζουμε τη φράση ο «κατάλληλος άνθρωπος στην κατάλληλη θέση», αφού γνωρίζει πολύ καλά την κουλτούρα και των δύο λαών αποτελώντας σημαντικό συνδετικό κρίκο. Με τον Μάθιου Λοτς είχαμε την ευκαιρία να συναντηθούμε τρεις φορές μέσα σε 15 ημέρες. Αφορμή ήταν η διεθνής ναυτιλιακή έκθεση Ποσειδώνια 2024. Η πρώτη φορά ήταν στην πρεσβευτική οικία, για να ακολουθήσουν η συνάντηση στο Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος όπου παρέθεσε δεξίωση με καλεσμένους εκπροσώπους της πολιτικής και οικονομικής κοινότητας, στο πλαίσιο των Ποσειδωνίων, ενώ ενδιάμεσα βρεθήκαμε και στην εκδήλωση του υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής στο πνεύμα εκείνων των ημερών. Επώθησαν πολλά και ενδιαφέροντα σε αυτές τις συναντήσεις μας, κυρίως για τη σχέση των δύο κρατών στη ναυτιλία, η οποία διαρκεί τρεις αιώνες!

Οι απόψεις του διπλωματικού εκπροσώπου μιας παραδοσιακής ναυτικής δύναμης για τα τεκταινόμενα στη ναυτιλιακή βιομηχανία - αν μη τι άλλο - παρουσιάζουν ενδιαφέρον. Αποφάσιμα, λοιπόν, με την έγκρισή του, να τις καταγράψω και να τις επικοινωνήσω στον κόσμο της ναυτιλίας - και όχι μόνο.

Αρχίζω με το ιστορικό περίγραμμα, το οποίο είναι ουσιαστικής σημασίας προκειμένου κάποιος να αντιληφθεί το γενικό πλαίσιο της συνεργασίας των δύο κρατών

«Με την πάροδο των ετών τα δύο έθνη μας έχουν οικοδομήσει μια βαθιά ριζωμένη, ακμάζουσα σχέση στον τομέα της ναυτιλίας. Η σχέση αυτή χρονολογείται από τον 19ο αιώνα, όταν τα βρετανικά ναυπηγεία έγιναν η προσιμώμενη επιλογή για τους Έλληνες εφοπλιστές», τόνισε ο κ. Λοτς, και αναφέρθηκε στους Έλληνες εφοπλιστές της εποχής εκείνης: «Το 1873 οι επιχειρηματίες Τζον και Αντονι Θεοφιλάτος, από το νησί της Ιθάκης, απέκτησαν το πρώτο ατμόπλοιο με ελληνική σημαία, το "Ithaca", που ναυπηγήθηκε κατά παραγγελία τους από τον R. Thompson Jr στο Σάντερλαντ του Ηνωμένου Βασιλείου. Το ελληνικό ατμόπλοιο "Μωραΐτης" ήταν το πρώτο ελληνικό

επιβατηγό υπερωκεάνιο που παραδόθηκε το 1907. Παραγγέλθηκε από τον Δημήτριο Μωραΐτη, έναν παραδοσιακό πλοίαρχο από το νησί της Ανδρού. Το πλοίο ναυπηγήθηκε σε βρετανικά ναυπηγεία και αργότερα μετονομάστηκε σε "SS Themistocles", το 1908. Την επόμενη χρονιά, την πρωτοβουλία του Μωραΐτη ακολούθησαν με παρόμοιο τρόπο οι τέσσερις γιοι του Ανδρέα Εμπειρικού. Στον 20ό αιώνα, η σύμπραξη αυτή αναπτύχθηκε αλματώδως. Το ελληνικό ναυτιλιακό θαύμα των δεκαετιών του 1950 και του 1960, που χρηματοδοτήθηκε σε μεγάλο βαθμό από βρετανικές τράπεζες και ασφαλιστές, αποτελεί παράδειγμα της δύναμης της συνεργασίας μας». Μιλώντας για το σήμερα, ο Βρετανός πρέσβης επεσήμανε ότι η περαιτέρω ενίσχυση των ναυτιλιακών δεσμών μεταξύ Μεγάλης Βρετανίας και Ελλάδας αποτελεί μία από τις βασικές προτεραιότητες της Γηραιάς Αλβιόνας.

«Ο ναυτιλιακός τομέας αποτελεί

βασικό πυλώνα της ελληνικής οικονομίας, ο οποίος έχει επίσης μεγάλη σημασία για το Ηνωμένο Βασίλειο και το City του Λονδίνου. Οι διεθνείς ναυτιλιακές υπηρεσίες συνεισφέρουν 14,45 δισ. στερλίνες στην οικονομία του Ηνωμένου Βασιλείου, ενώ οι Έλληνες πλοιοκτήτες εκτιμάται ότι συνεισφέρουν 900 εκατ. στερλίνες ετησίως». Και πρόσθεσε: «Οι Έλληνες πλοιοκτήτες είναι μεταξύ των μεγαλύτερων πελατών του City όσον αφορά τις νομικές, ασφαλιστικές, χρηματοδοτικές και χρηματοπιστηριακές υπηρεσίες», ενώ στη συνέχεια σχολίασε: «Η Ελλάδα διαθέτει υπερήφανα τον μεγαλύτερο εμπορικό στόλο στον κόσμο. Η κοινή μας δέσμευση για αριστεία στη ναυτική εκπαίδευση και κατάρτιση εδραίωνει περαιτέρω την ηγετική μας θέση στην παγκόσμια ναυτιλιακή βιομηχανία», για να συμπληρώσει: «Υπάρχει μια παραδοσιακά ισχυρή σύνδεση μεταξύ της ελληνικής ναυτιλιακής βιομηχανίας και του συμπλέγματος

χρηματοοικονομικών και ναυτιλιακών υπηρεσιών του Ηνωμένου Βασιλείου. Ειδικότερα, η ναυτιλιακή βιομηχανία και ο ναυτιλιακός τομέας έχουν συνδεθεί με τη Μεγάλη Βρετανία και την Ελλάδα».

Σε ερώτηση για τις επιπτώσεις που είχε το Brexit στον ναυτιλιακό τομέα απάντησε: «Παρά τις ανησυχίες για τις επιπτώσεις του Brexit, υπάρχει συνεχής εμπιστοσύνη. Κεντρικός κυβερνητικός συντονισμός στο Ηνωμένο Βασίλειο, ενίσχυση των δεσμών με το σύνολο της κυβέρνησης (υπουργείο Μεταφορών, υπουργείο Επιχειρήσεων και Εμπορίου, υπουργείο Εξωτερικών, Κοινοπολιτείας και Ανάπτυξης, υπουργείο Οικονομικών) και με το διπλωματικό δίκτυο του Ηνωμένου Βασιλείου».

Στο σημείο αυτό σταχυολογώ τέσσερα βασικά σημεία της συζήτησης με τον κ. Λοτς, τα οποία αφορούν την πολιτική της Μεγάλης Βρετανίας στη ναυτιλία:

Μάθιου Λοτς

Οι σχέσεις Ελλάδας - Βρετανίας στη ναυτιλία κρατάνε γερά εδώ και τρεις αιώνες

Ο Βρετανός πρεσβευτής στην Ελλάδα μιλά για το ιστορικό περιγραμμά της συνεργασίας των δύο κρατών, τη σημασία που έχουν οι Έλληνες εφοπλιστές για το City, τη ναυτιλιακή πολιτική της χώρας του, αλλά και για την πράσινη μετάβαση

«Οι Έλληνες πλοιοκτήτες είναι μεταξύ των μεγαλύτερων πελατών του City όσον αφορά τις νομικές, ασφαλιστικές, χρηματοδοτικές και χρηματοπιστηριακές υπηρεσίες. Οι διεθνείς ναυτιλιακές υπηρεσίες συνεισφέρουν 14,45 δισ. στερλίνες στην οικονομία του Ηνωμένου Βασιλείου, ενώ οι Έλληνες πλοιοκτήτες εκτιμάται ότι συνεισφέρουν 900 εκατ. στερλίνες ετησίως»

1/ Περίπου το 95% όλων των εισαγωγών και εξαγωγών του Ηνωμένου Βασιλείου σε όγκο διακινείται διά θαλάσσης και σχεδόν όλα τα δεδομένα που εισέρχονται και εξέρχονται από το Ηνωμένο Βασίλειο διακινούνται μέσω υποθαλάσσιων καλωδίων.

2/ Συνολικά, ο ναυτιλιακός τομέας του Ηνωμένου Βασιλείου στήριξε πάνω από 55 δισ. λίρες σε κύκλο εργασιών επιχειρήσεων, 18,7 δισ. λίρες σε Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία και 227.100 θέσεις εργασίας στο Ηνωμένο Βασίλειο το 2019.

3/ Ο όγκος του παγκόσμιου θαλάσσιου εμπορίου αναμένεται να τριπλασιαστεί έως το 2050 και το συνολικό επενδυτικό κόστος της απεξάρτησης της παγκόσμιας ναυτιλίας από τον άνθρακα έως το 2050 εκτιμάται σε περίπου 1 έως 1,45 τρισ. λίρες.

4/ Ο τομέας της ναυτιλιακής τεχνολογίας στο Ηνωμένο Βασίλειο είναι ήδη μια βιομηχανία αξίας 4 δισ. λιρών, η οποία εκτιμάται ότι θα φτάσει τα 13 δισ. λίρες ετησίως έως το 2030.

Επανερχόμενοι στις σχέσεις Ελλάδας και Μεγάλης Βρετανίας με εστίαση στα στατιστικά στοιχεία ο πρεσβευτής ανέφερε:

Νηογνώμονες

Πάνω από το 85% των ελληνόκτητων πλοίων παρακολουθούνται από νηογνώμονες που ανήκουν στο IACS - Διεθνής Ένωση Νηογνώμονων. Ο Lloyd's Register, ο δεύτερος μεγαλύτερος νηογνώμονας στον κόσμο, ταξινομεί πάνω από το 25% του ελληνόκτητου στόλου και είναι ο ηγέτης της αγοράς για τα πλοία με ελληνική σημαία με μερίδιο πάνω από 30%. Αμεσοί ανταγωνιστές είναι ο αμερικανικός νηογνώμονας (ABS), ο νορβηγικός (DNV) ο ιαπωνικός Nippon Kaiji Kyokai (Class NK) και ο γαλλικός Bureau Veritas.

Ασφάλιση

Το Λονδίνο είναι το κορυφαίο κέντρο παγκοσμίως για τις ναυτασφαλίσεις, συμπεριλαμβανομένων των P&I, που καλύπτουν το κύτος, τα μηχανήματα, το φορτίο, την ενέργεια και τους διάφορους κινδύνους, με τους Lloyd's να αποτελούν τον πυρήνα. Ο μεγαλύτερος μεμονωμένος πωλητής υπηρεσιών underwriting για τα ελληνικά ναυτιλιακά συμφέροντα παραμένει η Lloyd's of London, κυρίως στον τομέα hull & machinery. Το Λονδίνο κατέχει σήμερα το μεγαλύτερο μερίδιο, περίπου το 1/3 της παγκόσμιας ασφαλιστικής αγοράς,

Ο πρεσβευτής Μάθιου Λοτζ με τη σύζυγό του Αλεξία, τον λόρδο Μουντενβανς και τον συντάκτη του «b.s.» Μηνά Τσαμόπουλο

μπροστά από τις ΗΠΑ, την Ιαπωνία, τη Γερμανία και τη Γαλλία.

P&I Clubs

Τα βρετανικά P&I Clubs είναι ηγέτες της αγοράς στην ελληνική ναυτιλία και οι πλοιοκτήτες τείνουν να βασίζονται σε μεγάλο βαθμό σε αυτά για νομική και επαγγελματική υποστήριξη και συμβουλές. Τα ελληνικά μέλη του London P&I (A. Billbrough & Co.) έχουν αυξηθεί τα τελευταία χρόνια και αντιπροσωπεύουν πλέον σχεδόν το ήμισυ της χωρητικότητας που έχει εισέλθει άμεσα στο club. Άλλες λέσχες με σημαντική παρουσία στον Πειραιά είναι οι West of England, North of England, UK (Thomas Miller), Standard (Charles Taylor & Co. c/o Richards Hogg Lindley) και Steamship Mutual. Άμεσοι ανταγωνιστές είναι οι δύο νορβηγικές λέσχες Skuld και Gard.

Μεσίτες ασφαλίσεων

Οι Lambert Fenchurch, Marsh (μέσω Έλληνα πράκτορα), Willis (μέσω Έλληνα πράκτορα) είναι βασικοί παίκτες και έχουν σημαντικά μερίδια αγοράς στις ναυτασφαλίσεις.

Ναυλώσεις - Μεσίτες S&P

Πάνω από το ήμισυ των ναυλώσεων παγκοσμίως πραγματοποιούνται

από ναυλομεστικές εταιρείες με έδρα το Ηνωμένο Βασίλειο και το 30%-40% των ναυλώσεων Ξηρού κύδην φορτίου. Οι επιδόσεις των μεγάλων ναυλομεστών του Λονδίνου, όπως η Clarkson και η Braemar, που ασχολούνται με τις ναυλώσεις και τις αγοραπωλησίες, είναι σταθερά ισχυρές στην ελληνική αγορά. Οι περισσότερες ναυλομεστικές εταιρείες της Uj είναι μέλη του Baltic Exchange και λειτουργούν στο πλαίσιο της αυστηρής επιχειρηματικής δεοντολογίας του.

Νομικές Υπηρεσίες

Η Ελλάδα είναι η τέταρτη μεγαλύτερη αγορά παγκοσμίως για τις νομικές υπηρεσίες του Λονδίνου, σχεδόν αποκλειστικά ως αποτέλεσμα της ναυτιλίας. Στον Πειραιά λειτουργούν γραφεία μεγάλων βρετανικών δικηγορικών εταιρειών, όπως οι Hill Dickinson, Norton Rose Fulbright,

HFW, WFW, Ince & Co., Stephenson Harwood, Clyde, ReedSmith, Thomas Cooper και Constant & Constant. Συνολικά, οι Έλληνες πλοιοκτήτες ή τα P&I Clubs, οι ασφαλιστές και οι δικηγόροι που λειτουργούν για λογαριασμό τους εκτιμάται ότι δαπανούν πάνω από 180 εκατ. λίρες ετησίως για νομικές αμοιβές.

Πράσινη μετάβαση

Για το καυτό θέμα που απασχολεί την παγκόσμια ναυτιλία, την πράσινη μετάβαση, ο Μάθιου Λοτζ δήλωσε: «Ο τομέας της ναυτιλιακής τεχνολογίας του Ηνωμένου Βασιλείου είναι ήδη μια βιομηχανία αξίας 4 δισ. λιρών, η οποία εκτιμάται ότι θα φτάσει τα 13 δισ. λίρες ετησίως έως το 2030. Ο διαγωνισμός επίδειξης καθαρής ναυτιλιακής τεχνολογίας διεξάγεται πλέον κάθε χρόνο με επενδύσεις ύψους έως και 200 εκατ. λιρών σε νέα έρευνα και ανάπτυξη. Γενικότερα, η κυβέρνηση έχει δε-

σμευτεί για επενδύσεις ύψους 12 δισ. λιρών στην πράσινη ανάπτυξη και αναμένει επενδύσεις 36 δισ. λιρών από τον ιδιωτικό τομέα για τη δημιουργία και υποστήριξη 250.000 νέων θέσεων εργασίας έως το 2030. Η προσανατολισμένη στο μέλλον προσέγγισή μας καθιστά το Ηνωμένο Βασίλειο έναν εξαιρετικό εταίρο για να σας βοηθήσει να επλώσετε τις θαλάσσιες προκλήσεις. Καμία χώρα δεν μπορεί μόνη της να επιτύχει τις αλλαγές που όλοι θέλουμε και πρέπει να δούμε στο μέλλον - είναι απαραίτητο να συνεργαστούμε».

Όπως εξήγησε, «το Ηνωμένο Βασίλειο είναι παγκόσμιος ηγέτης στην απαλλαγή του ναυτιλιακού τομέα από τις ανθρακούχες εκπομπές. Αναπτύσσουμε νέες τεχνολογίες και πρωτοπορούμε σε καινοτόμες προσεγγίσεις στον τομέα της πράσινης ναυτιλίας, συμπεριλαμβανομένων των κινητήρων που λειτουργούν με

υδρογόνο, της αιολικής υποβοήθησης και της βελτιστοποίησης των πλοίων. Υπάρχουν πολλές βρετανικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της πράσινης πρόωσης και το Ηνωμένο Βασίλειο έχει επιτύχει μια σειρά από πρώιμες πρωτιές. Αυτή τη στιγμή κατέχουμε το 5% του παγκόσμιου μεριδίου αγοράς της συγκεκριμένης τεχνολογίας και στόχος μας είναι να διατηρήσουμε και να διευρύνουμε αυτό το προβάδισμα, καθώς αναπτύσσουμε και αναπτύσσουμε νέες τεχνολογίες. Το UK Shipping Office for Reducing Emissions (UK SHORE) του DfT, ύψους 206 εκατ. λιρών, αντιπροσωπεύει τη μεγαλύτερη επένδυση της κυβέρνησης μέχρι σήμερα στον εμπορικό ναυτιλιακό τομέα. Αυτό θα επικεντρωθεί στην επιτάχυνση της τεχνολογίας που είναι απαραίτητη για την απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές στον εγχώριο ναυτιλιακό τομέα, ο οποίος προσφέρει 17 δισ. λίρες στην οικονομία μας και υποστηρίζει άμεσα 220.000 βρετανικές θέσεις εργασίας».

Γεωπολιτικά

Για τις γεωπολιτικές εξελίξεις που επηρεάζουν το παγκόσμιο εμπόριο και την ασφαλή ναυσιπλοΐα ο Μάθιου Λοτζ σχολίασε: «Κύρια εστίαση του Ηνωμένου Βασιλείου είναι εκτός από την ανεξάρτηση από τον άνθρακα, η ασφάλεια των αλυσίδων εφοδιασμού - ενεργειακή ασφάλεια, κυρώσεις, ελευθερία ναυσιπλοΐας. Τα τελευταία χρόνια παρουσιάστηκαν απειλές για τον κλάδο και, ακολούθως, για τις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού. Από την εισβολή στην Ουκρανία και τον πόλεμο στη Γάζα μέχρι τη σύγκρουση στην Ερυθρά Θάλασσα και τις απειλές που θέτει η κλιματική αλλαγή. Ως ηγέτες στη ναυτιλιακή βιομηχανία, αλλά και ως υπεύθυνες φιλελεύθερες δημοκρατίες και υπέρμαχοι του ελεύθερου εμπορίου, τα δύο έθνη μας ήταν στην πρώτη γραμμή της αντιμετώπισης αυτών των προκλήσεων».

Στη συνέχεια μίλησε για τη μεγάλης εμβέλειας επιχείρηση των ΗΠΑ, της Μεγάλης Βρετανίας και των συμμάχων τους, μεταξύ αυτών η Ελλάδα, η Ιαπωνία και η Αυστραλία, που στόχο έχει να διασφαλίσει ανοιχτές θάλασσες και το παγκόσμιο εμπόριο. «Επιχείρηση που έχει ανάγκη τους Έλληνες αφού ελέγχουν το 20% της παγκόσμιας χωρητικότητας - μεταφορικής ικανότητας», είπε, και πρόσθεσε σκιαγραφώντας την Κίνα: «Δεν θα αφήσουμε ένα κράτος να αλωνίζει τις θάλασσες - και δεν εννοώ την Ελλάδα. Καταλαβαίνετε ποιο».

«Το Ηνωμένο Βασίλειο είναι παγκόσμιος ηγέτης στην απαλλαγή του ναυτιλιακού τομέα από τις ανθρακούχες εκπομπές. Αναπτύσσουμε νέες τεχνολογίες και πρωτοπορούμε σε καινοτόμες προσεγγίσεις στον τομέα της πράσινης ναυτιλίας, συμπεριλαμβανομένων των κινητήρων που λειτουργούν με υδρογόνο, της αιολικής υποβοήθησης και της βελτιστοποίησης των πλοίων»

business

• protothema.gr • newmoney.gr • ygeiamou.gr
• marieclaire.gr • cantina.protothema.gr • newsauto.gr
• newsmoto.gr • travel.gr • topetmou.gr • themanews.com

leaks

Η «καυτή πατάτα» των περικοπών στις συντάξεις χηρείας

■ **Ανεξάρτητα από τα αίτια που οδήγησαν τη Δόμνα Μιχαλίδου εκτός κυβέρνησης (καθυστέρωση έργου, πολιτική καραμπόλα κ.λπ.), η Νίκη Κεραμέως (φωτ.) ανέλαβε το τιμόνι του υπουργείου Εργασίας με τα εύσημα της μεταρρυθμίστριας και την εντολή να προωθήσει τα λιμνάζοντα ζητήματα τόσο στο Ασφαλιστικό όσο και στην αγορά εργασίας. Μία από τις «καυτές πατάτες» είναι και οι περικοπές στις συντάξεις χηρείας του ιδιωτικού τομέα που σέρνονται εδώ και τέσσερα χρόνια, αφού όλοι**

απέφευγαν να βγάλουν μαχαίρι. Αυτό σημαίνει ότι οι χήρες/χήροι που εργάζονται ή έχουν και δική τους σύνταξη θα κληθούν να επιστρέψουν τα αχρεωστήτως καταβληθέντα; Ναι, οι αναδρομικές μειώσεις θεωρούνται δεδομένες και για λόγους ισονομίας καθώς οι περικοπές εφαρμόζονται από το 2020 στο Δημόσιο και τον ΟΓΑ. Ωστόσο, θα γίνουν σε πολλές δόσεις και με κάποια έκπτωση προκειμένου οι δικαιούχοι -που δεν έφταιγαν κιόλας για την αργοπορία- να πέσουν στα μαλακά. Οι τελικές αποφάσεις θα ληφθούν σε ανώτατο κυβερνητικό επίπεδο καθώς τίθεται θέμα κοινωνικής ευαισθησίας και στο βάθος πολιτικό κόστος.

Μ.Λ.

Τελεσίγραφο... πάλι!

Κάθε χρόνο τα ίδια. Υπό την απειλή της δημοσιοποίησης της λίστας με τους μεγαλοοφειλότες, η Εφορία στέλνει τελεσίγραφα και... όποιους πάσει! Ετσι και φέτος. Στις 9 Ιουλίου η ΑΑΔΕ θα αποστείλει ειδοποιητήρια σε οφειλότες για να τακτοποιήσουν τα χρέη τους εντός 15 ημερών, δηλαδή μέχρι τις 24 Ιουλίου. Σε περίπτωση που δεν συμμορφωθούν, θα δουν τα ονόματά τους να φιγουράρουν στον κατάλογο που θα αναρτήσει η ΑΑΔΕ στην ιστοσελίδα της την 31η Ιουλίου.

Στ. Κρ.

Τέλος εποχής...

Από το 2016 που μπήκε στη ζωή μας το Υπερταμείο, άλλαξε όνομα και σκοπό. Ονομάζεται (επισήμως πια) Υπερταμείο, ενώ τώρα μετατρέπεται σε Εθνικό Επενδυτικό Ταμείο (Growthfund) που θα επενδύει στην ελληνική οικονομία και σε καινοτόμες επιχειρήσεις με κεφάλαια 300 εκατ. ευρώ που σύντομα μπορεί να αγγίξουν το 1 δισ. ευρώ. Το νομοσχέδιο Χατζηδάκη (φωτ.) αποδυναμώνει το εποπτικό όργανο των πιστωτών, μετατρέποντας το Συμβούλιο Εταιρικής Διακυβέρνησης, που το διοικεί εδώ και οκτώ χρόνια, σε κανονικό... Διοικητικό

Συμβούλιο! Και καθώς εξέλιπε ο λόγος ύπαρξης των άμεσων θυγατρικών του, το Ταμείο Αποκρατικοποιήσεων (ΤΑΙΠΕΔ) και το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) απορροφώνται από το Υπερταμείο. Νέα εποχή, νέα ήθη...

ΚΠΛ

Και εγένετο... Growthfund!

Δεν είναι και λίγο ότι η χώρα αποκτά δικό της Εθνικό Επενδυτικό Ταμείο στα πρότυπα άλλων χωρών. Τι εστί Growthfund και τι σκοπούς έχει; «Να ενισχύσει κρίσιμους κλάδους της ελληνικής οικονομίας συμβάλλοντας στην πράσινη ανάπτυξη, λειτουργώντας συνθετικά στο υφιστάμενο χρηματοδοτικό οικοσύστημα, σε αρμονική συνεργασία με τους υπόλοιπους stakeholders». Και αυτό κάνει τον διευθύνοντα σύμβουλο του Υπερταμείου, **Γρηγόρη Δημητριάδη** (φωτ.), να λέει πως «οι εξελίξεις αυτές αποτελούν μια δικαίωση της μέχρι σήμερα πορείας του Υπερταμείου, το οποίο έχει αποδείξει την πραγματική υπεραξία που μπορεί να προσφέρει στη χώρα και τον ρόλο που μπορεί να έχει στη διαμόρφωση του εθνικού αύριου».

ΚΠΛ

Η ανάσταση των ΔΕΚΟ

Όταν το 2010 μπήκε η Ελλάδα σε μνημόνιο, το υπουργείο Οικονομικών έψαχνε διά πυρός και σιδήρου να βρει ιδιώτες μάντζερ από την αγορά για να αναλάβουν τις ΔΕΚΟ προκειμένου να εξαλείψουν ελλείμματα 1,7 δισ. ευρώ τον χρόνο. Χρειάστηκαν άλλα δύο χρόνια να καταγραφεί ποιες ΔΕΚΟ έχει το Δημόσιο. Και άλλα τέσσερα χρόνια (και δύο μνημόνια) για να παραδοθούν τελικά στην Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας του Δημοσίου (στο αποκαλούμενο Υπερταμείο) για 99 έτη, με τον Ν.4389 του 2016. Εν έτει 2024, πάντως, τίποτα δεν θυμίζει ποια την εποχή εκείνη: σε σχέση με το παρελθόν, πλέον μόλις 21 επιχειρήσεις και φορείς Γενικής Κυβέρνησης παράγουν ελλείμματα της τάξεως των 300 εκατ. ευρώ τον χρόνο. Και αν ευοδωθεί το σχέδιο Χατζηδάκη, όλα αυτά θα είναι παρελθόν.

ΚΠΛ

«Κάν' το όπως ο ΟΤΕ»

Τα ΕΛ.ΤΑ. αλλάζουν... Είδση θα ήταν αν δεν άλλαζαν! Εχοντας δύο αιώνες ζωής πίσω τους (ιδρύθηκαν το 1828 ως Ελληνική Ταχυδρομική Υπηρεσία από τον πρώτο κυβερνήτη της Ελλάδας Ιωάννη Καποδίστρια), οι τεχνολογικές εξελίξεις επέβαλαν πριν από 75 χρόνια να αποσχιστούν από τα 3Τ (Ταχυδρομεία, Τηλέγραφος, Τηλέφωνο) και να αναπτυχθούν ευέλικτα και αυτόνομα. Η

εποχή του Διαδικτύου τα οδηγεί και πάλι σε νέα φάση προκειμένου να εξελιχθούν και να επιβιώσουν. Ενδεχομένως όμως και με αντίστροφη φορά καθώς, μεταξύ άλλων, εξετάζεται ενδεχόμενο συγχώνευσης των ΕΛ.ΤΑ. με τα ΕΛ.ΤΑ. Courier. Μήπως, εκτός από «μοντέλο ΔΕΗ», δούμε και αλλαγές στα πρότυπα της συγχώνευσης ΟΤΕ με τη θυγατρική Cosmote;

ΚΠΛ

400 εκατ. ευρώ

Τα 400 εκατ. ευρώ άγγιξε ο κύκλος εργασιών της Γερμανός το 2023, επιβεβαιώνοντας τη σημαντική θέση που έχει καταφέρει να χτίσει ο όμιλος ΟΤΕ και στη λιανική. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις που αναρτήθηκαν στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (ΓΕΜΗ), ο κύκλος εργασιών αυξήθηκε 2,3% κατά την περυσινή χρήση φτάνοντας στα 397,28 εκατ. ευρώ. Τα κέρδη προ φόρων της εταιρείας, της οποίας πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος είναι ο κ. **Αθανάσιος Στράτος**, αυξήθηκαν στα 10,4 εκατ. ευρώ από 8,99 εκατ. το 2022 και τα καθαρά κέρδη στα 6,98 εκατ. από 6,65 εκατ. ευρώ. Ενδιαφέρον έχουν κάποια επιμέρους στοιχεία από τη δραστηριότητα της Γερμανός, π.χ. το γεγονός ότι πέρυσι πραγματοποιήθηκαν σχεδόν 19 εκατομμύρια συναλλαγές στα καταστήματα των δικτύων Γερμανός και Cosmote. Επίσης, οι συνολικές συνδέσεις κινητής (φωνής και data) ξεπέρασαν τις 303.000, οι συνδέσεις broadband υψηλών

ταχυτήτων (xDSL) στη σταθερή ήταν πάνω από 160.000 και οι νέες συνδέσεις Cosmote TV περισσότερες από 55.000! Σημειωτέον, η Γερμανός με βάση την πρόταση του Δ.Σ. θα διανείμει μέρισμα ύψους 17 εκατ. ευρώ στον ΟΤΕ από κέρδη προηγούμενων χρήσεων.

Στ. Μορ.

Καρέκλα

Δεν ξέρω αν ο νέος υπουργός Ανάπτυξης **Τάκης Θεοδωρικάκος** είναι προληπτικός ή αντιμετωπίζει προβλήματα με τη μέση του, αλλά από τις πρώτες κινήσεις που έκανε την περασμένη εβδομάδα ήταν να αντικαταστήσει την καρέκλα που είχε ο προκάτοχός του **Κώστας Σκρέκας** στο υπουργικό γραφείο. Η νέα καρέκλα θυμίζει λίγο αυτή που είχε ο **Αδωνis Γεωργιάδης** κατά τη δική του θητεία στο υπουργείο Ανάπτυξης, μετά την επέμβαση που είχε κάνει στη μέση του. Είναι δηλαδή καρέκλα κατάλληλη για gaming... Εάν τώρα όλο αυτό κρύβει κάποιον συμβολισμό, δεν ξέρω...

Στ. Μορ.

Σχεδόν 1 δισ. για τα διυλιστήρια

Πριν από έναν χρόνο ο διευθύνων σύμβουλος της Motor Oil **Γιάννης Βαρδινογιάννης** είχε οχολιάσει στην τακτική γενική συνέλευση των μετόχων την απόφαση της κυβέρνησης να φορολογήσει τα υπερέσοδα των διυλιστηρίων και είχε κάνει μια διόρθωση. Είχε

M. Tz.

εξηγήσει ότι ο έκτακτος φόρος δεν αποτελεί υπερκέρδος, αλλά απρόσμενα κέρδη, τα οποία, όπως είπε, δικαίως φορολογούνταν από την πολιτεία. Η φετινή απόφαση της κυβέρνησης να εισπράξει επιπλέον 300 εκατ. από τους πετρελαϊκούς ομίλους με έκτακτη εισφορά 33% έγινε γνωστή μία ημέρα μετά τη συνέλευση της ΜΟΗ και μία εβδομάδα πριν από τη γενική συνέλευση της Helleniq Energy και σε μια χρονιά όπου οι εταιρείες εξακολουθούν να εμφανίζουν υψηλή κερδοφορία. Με βάση διαβιβαστικό έγγραφο της ΑΑΔΕ προς τη Βουλή σχετικά με την προσωρινή συνεισφορά αλληλεγγύης των διυλιστηρίων, η οποία είχε θεσπιστεί το 2022 για την αντιμετώπιση των υψηλών τιμών στην ενέργεια, έως το περασμένο φθινόπωρο τα εισπραχθέντα ποσά ανέρχονταν σε 157,5 εκατ. ευρώ. Η προηγούμενη βεβαιωθείσα προσωρινή συνεισφορά αλληλεγγύης ανέρχεται στο ποσό των 630 εκατ. ευρώ, η οποία πρέπει να καταβληθεί σε οκτώ ισόποσες μηνιαίες δόσεις. Τα υπερκέρδη θα αβγατίσουν, καθώς εντός των ημερών θα ξεκινήσει και η εισπράξη εσόδων από τον κλάδο της προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας, από την οποία η πολιτεία θα εισπράξει 250 εκατ. ευρώ. Με τη διαφορά ότι αυτά σε μεγάλο βαθμό θα πάνε στη ΔΕΗ. Η τελευταία θα πληρώσει τη μερίδα του λέοντος των υπερκερδών αλλά θα τα πάρει πίσω για να καλύψει μέρος των οφειλών των Δημοτικών Επιχειρήσεων Υδρευσης.

ΣΤΑ ΠΕΡΙΞ ΤΗΣ ΟΜΟΝΟΙΑΣ

Παλιά κτίρια στα περίξ της Ομόνοιας αποκτούν δεύτερη ζωή στο κομμάτι της φιλοξενίας, με κεφάλαια από το εξωτερικό. Ένα από τα τελευταία παραδείγματα είναι το ολοκαίνουριο «VISION Ομόνια» στη θέση ενός παλιού κτιρίου στη συμβολή της Χαλκοκονδύλη 36 και 3ης Σεπτεμβρίου. Το υβριδικό ξενοδοχείο διαθέτει 42 δωμάτια και σουίτες, με επιφάνειες που κυμαίνονται από 26 έως 60 τετραγωνικά, και αποτελεί εγχείρημα της FINDERS και της συνδεδεμένης VISION Greece, εταιρείας που ξεκίνησε με ισραηλινά κεφάλαια το 2014 με πολλαπλές αγορές, κυρίως στην Αθήνα και την Κρήτη. Θα ακολουθήσουν και νέα καταλύματα σε Ακαδημίας, Ερμού, Γκάζι, Μεταξουργείο, Εξάρχεια, αλλά και στην Κρήτη. Δεύτερο εγχείρημα αυτό για το «Luwian Athens Boutique Hotel» στη συμβολή των οδών Πειραιώς 10 και Ζήνωνος, με 49 δωμάτια, χώρους εστίασης και τσάρτα με θέα στην Ακρόπολη και τον Λυκαβηττό. Το κτίριο ανήκει στη CTY Group με επενδυτές από την Κίνα και την Ολλανδία, σε μια επένδυση ύψους άνω των 8 εκατ. ευρώ.

Στ. Σ.

Στρατηγική συνεργασία

■ Ένας διεθνής παίκτης του κλάδου των συμβούλων ακινήτων, η Anison Young, έρχεται στην Ελλάδα μέσα από μια στρατηγική συνεργασία με την ελληνική QRA Real Estate Advisors με γνωστά στελέχη της αγοράς, τον **Αλέξη Κοτσιώρη** και την **Ερην Μπυσοστεργίου**. «Η ελληνική αγορά ακινήτων υφίσταται ραγδαίο μετασχηματισμό, καθοδηγούμενη από την αυξανόμενη ζήτηση για κτίρια φιλικά προς τον άνθρωπο και το περιβάλλον. Αυτή η δυναμική εξέλιξη αντανακλά την ισχυρή οικονομική ανάκαμψη της χώρας, καθιστώντας την έναν ελκυστικό προορισμό για

επενδυτές. Παράλληλα, η συνεχής άνθηση του τουριστικού κλάδου στη Ελλάδα και η ανάδειξη του ως βασικού επιχειρηματικού και ενεργειακού κόμβου στη Νοτιοανατολική Ευρώπη τοποθετούν τη χώρα σε πλεονεκτική θέση για επενδύσεις σε εμπορικά και οικιστικά ακίνητα», δηλώνουν οι επιτελείς της εταιρείας. Η Ερην Μπυσοστεργίου έχει πάνω από 25 χρόνια εκτεταμένης εμπειρίας στη διεθνή ανάλυση ακινήτων, με έμφαση στην ευρωπαϊκή και παγκόσμια έρευνα και συμβουλευτική. Μέχρι πρότινος κατείχε τη θέση της διευθύντριας Παγκόσμιας Έρευνας στη διεθνή εταιρεία συμβούλων Savills.

Ο Αλέξης Κοτσιώρης έχει περισσότερα από 25 χρόνια σημαντικής εμπειρίας στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών και διενέργεια συναλλαγών στον κλάδο των εμπορικών ακινήτων στην Ελλάδα. Έχει σχεδιάσει και ολοκληρώσει με επιτυχία πωλήσεις εμπορικών ακινήτων, γραφείων και αποθηκών που υπερβαίνουν τα 1,2 δισ. ευρώ. Στο παρελθόν είχε εργαστεί για 18 χρόνια στη Savills Hellas, ενώ τα τελευταία πέντε χρόνια ηγείται της δικής του εταιρείας QRA Real Estate Advisors που εξειδικεύεται στη μεσιτεία εμπορικών ακινήτων.

Στ. Σ.

Deal 3,2 δισ. με τη Masdar για την ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ

Με επιχειρηματική αξία 3,2 δισ. για την ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ έκλεισε η συμφωνία με την Abu Dhabi Future Energy PJSC - Masdar. Πρόκειται για τη

μεγαλύτερη ενεργειακή συμφωνία στο Χρηματιστήριο, αλλά και στην Ευρωπαϊκή Ένωση για τον κλάδο των ΑΠΕ. Η Masdar θα αγοράσει

σε πρώτη φάση τις μετοχές που έχει η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ. Μόλις ολοκληρωθούν οι σχετικές εγκρίσεις για τη μεταβίβαση των μετοχών, θα πουλήσουν

τα ποσοστά που ελέγχουν ο Γ. Περιστέρης, τα στελέχη της εταιρείας και οι λοιποί μεγάλοι μέτοχοι, ώστε ο αραβικός όμιλος να αποκτήσει έλεγχο

τουλάχιστον του 67%, ώστε στη συνέχεια να ακολουθήσει δημόσια πρόταση και προς τους υπόλοιπους μετόχους. Πρόκειται για το μεγαλύτερο

deal της Masdar εκτός Εμιράτων, ενώ ο Γ. Περιστέρης θα συνεχίσει να συμμετέχει στη διοίκηση της ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ.

insiders

ΚΥΡΙΑΚΗ 23 ΙΟΥΝΙΟΥ 2024

Γρηγόρης Νικολόπουλος
nikolopoulos@reporter.gr

Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΘΑ ΕΡΘΕΙ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΣΑΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ, ΟΧΙ ΑΠΟ ΤΑ ΚΑΡΤΕΛ

Τόσο η κυβέρνηση όσο και η αντιπολίτευση, όπως και όλοι ανεξαιρέτως οι εγχώριοι και διεθνείς οργανισμοί, τράπεζες, πανεπιστήμια, επιμελητήρια, ενώσεις, αντιλαμβάνονται ότι για να συγκλίνει η ελληνική οικονομία με τις ευρωπαϊκές, για να συγκλίνει το εισόδημα των Ελλήνων με αυτό των Ευρωπαίων, πρέπει η ελληνική οικονομία να αναπτύσσεται με πολύ ταχύτερο ρυθμό από αυτόν με τον οποίο αναπτύσσονται οι μεγάλες ευρωπαϊκές οικονομίες.

Είναι λογικό να σκεφτεί κανείς ότι τα δημόσια οικονομικά, το κράτος μόνο του, δεν μπορεί να εξασφαλίσει αυτόν τον ταχύ ρυθμό ανάπτυξης. Πρέπει η ανάπτυξη να προέλθει από τον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας. Πρέπει δηλαδή να αναπτύσσονται ταχύτερα οι ελληνικές επιχειρήσεις. Μέχρι εδώ, νομίζω, συμφωνούν όλοι.

Για να επιτευχθεί όμως αυτός ο κοινός στόχος, πρέπει να υπάρξει μια συμφωνία και στο τι εννοούμε όταν μιλάμε για ιδιωτικό τομέα στην Ελλάδα, τι εννοούμε όταν μιλάμε για ελληνική επιχείρηση.

Εδώ, η κυβέρνηση έχει μια παράξενη αντίληψη. Θεωρεί ότι η ελληνική επιχείρηση είναι μεγάλη. Ο υπουργός Οικονομικών Κωστής Χατζηδάκης οραματίζεται μεγάλες ελληνικές επιχειρήσεις και η πολιτική του αποσκοπεί στη στήριξη αυτών των μεγάλων επιχειρήσεων. Δεν του αρέσουν οι μικρές, θεωρεί ότι φοροδιαφεύγουν, το ίδιο και οι ελεύθεροι επαγγελματίες. (Δεν έχει άδικο ως προς τη φοροδιαφυγή, αλλά εθελουφλεί αν νομίζει ότι είναι

μόνο αυτοί που φοροδιαφεύγουν. Ας κοιτάξει τι κάνουν, για παράδειγμα, οι καθηγητές των δημόσιων σχολείων το απόγευμα, πόσες δεύτερες απογευματινές δουλειές με μαύρα έχουν πολλοί δημόσιοι υπάλληλοι όλων των κλάδων. Ας κοιτάξει επίσης τις τριγωνικές συναλλαγές των μεγάλων επιχειρήσεων, το λαθρεμπόριο, τις πρακτικές καρτέλ και τις καταχρηστικές συμπεριφορές των μεγάλων επιχειρήσεων και θα διαπιστώσει ότι οι μικροί δεν είναι οι χειρότεροι.)

Για να επανέλθω όμως στο θέμα, τι είναι η ελληνική επιχείρηση, ιδού τι λέει ο Στατιστική Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Eurostat: Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις αντιπροσωπεύουν το 83,5% της απασχόλησης στην Ελλάδα, έναντι 64,3% στην Ε.Ε., και το 57% της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας της ελληνικής οικονομίας, έναντι 41,7% στην Ε.Ε.

Αυτή είναι η κατάσταση λοιπόν. Στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις στηρίζεται όχι μόνο η προστιθέμενη αξία που παράγεται στη χώρα, αλλά και η απασχόληση. Αν εξαίρεσουμε τα πολλά καφενεύρα, σουβλατζιδικά, κομμωτήρια κ.λπ., υπάρχει και ένας μικρός αριθμός από παραγωγικές επιχειρήσεις, οι λεγόμενες μικρομεσαίες επιχειρήσεις, οι οποίες παλεύουν χωρίς χρηματοδότηση -διότι οι τράπεζες δανείζουν μόνο τις μεγάλες-, χωρίς καμία προστασία από τους θεσμούς διασφάλισης του ανταγωνισμού και χωρίς καμία δυνατότητα διαπραγμάτευσης με τα μεγάλα καρτέλ που ελέγχουν την οικονομία. Τα καρτέλ κανονίζουν μεταξύ τους τις τιμές και το

μέγεθος της απλυστίας τους καθορίζει το επίπεδο της ακρίβειας. Οι μικρομεσαίες παραγωγικές επιχειρήσεις δεν μπορούν να αναπτυχθούν, οι περισσότερες μετά βίας επιβιώνουν και, δυστυχώς, βρίσκονται στο στόχαστρο του Χατζηδάκη και συσχεπώς της κυβέρνησης. Ομως η πολιτική στήριξη των μεγάλων επιχειρήσεων μετατρέπεται de facto σε στήριξη των καρτέλ, διότι σε μια μικρή οικονομία όπως η ελληνική δεν χωράνε πολλές μεγάλες για να διασφαλιστεί ο ανταγωνισμός. Ο ανταγωνισμός διασφαλίζεται μόνο μέσω του πλήθους των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων. Υποθέτω ότι αυτό είναι κατανοητό. Οι μεγάλες επιχειρήσεις είναι αναγκαστικά λίγες σε μια μικρή οικονομία, ο ανταγωνισμός μειώνεται, λειτουργούν ολιγοπωλιακά, συγκροτούν καρτέλ, εκμεταλλεύονται εύκολα τους πάντες, καταναλωτές, παραγωγούς -προμηθευτές, υπεργολάβους, πνίγουν τον ανταγωνισμό.

Η προσπάθεια λοιπόν της κυβερνητικής πολιτικής θα έπρεπε να είναι να διευκολύνει τις μεσαίες να γίνουν μεγάλες και όχι να τις εξουδετερώσει, για να γίνουν ακόμη μεγαλύτερες οι μεγάλες.

Αυτή η πολιτική η οποία είναι καταστροφική για την οικονομία και πάρα πολύ επώδυνη για την κοινωνία έχει και μοιραίες πολιτικές επιπτώσεις για την κυβέρνηση. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι στις ευρωεκλογές η κυβέρνηση πλήρωσε, μεταξύ άλλων, την αδυναμία της να καταπολεμήσει την ακρίβεια. Αυτό το αντιλήφθηκε άμεσα ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης, ο οποίος

επέκτεινε τα (αποτυχημένα) μέτρα κατά της ακρίβειας για μερικούς μήνες και ανακοίνωσε επιδοματικές στήριξεις των ευάλωτων πολιτών. Δεν αρκεί αυτό, αυτό δεν τρομάζει τα καρτέλ που ευθύνονται για την ακρίβεια. Ούτε φυσικά επιταχύνει την ανάπτυξη της οικονομίας με τέτοιου είδους μέτρα.

Αν θέλουμε ταχεία οικονομική ανάπτυξη πρέπει να διαμορφωθεί μια νέα οικονομική πολιτική που να διευκολύνει όλες τις παραγωγικές επιχειρήσεις, την πρωτογενή παραγωγή, τη μεταποίηση και τη βιομηχανία, ανεξαρτήτως μεγέθους, συμπεριλαμβάνοντας δηλαδή και τις μικρές και μεσαίες παραγωγικές επιχειρήσεις. Και για να διευκολυνθούν οι επιχειρήσεις πρέπει να διαμορφωθεί ένα υγιές επιχειρηματικό περιβάλλον με απλούς και σταθερούς κανόνες και με διασφάλιση από το κράτος των κανόνων του ανταγωνισμού. Ετσι μόνο μπορεί να αυξηθεί η παραγωγή, να επιταχυνθεί η ανάπτυξη και να διαχυθεί στην κοινωνία, αντί να συγκεντρώνεται ο πλούτος στα χέρια ολίγων και λιγότερων.

Δυστυχώς αυτό δεν εντάσσεται στα σχέδια της κυβέρνησης, τουλάχιστον μέχρι σήμερα. Προτιμά να δίνει επιδόματα για να στηρίζει ευκαιρικά τους πιο αδύναμους πολίτες, παρά να εμπλακεί στο δύσκολο έργο της δημιουργίας ενός πραγματικά ευνοϊκού για την παραγωγή και την επιχειρηματικότητα περιβάλλοντος. Και αυτό, εκτός του ότι δεν βοηθάει την ανάπτυξη, είναι τελικά και επιζήμιο πολιτικά για την ίδια την κυβέρνηση.

ΕΝΤΟΚΩΣ

Αλέξανδρος Κασιμάτης

akasimatis@protothema.net

➤ Με τροπολογία που κατέθεσε η κυβέρνηση δίνεται λύση στη νομική προστασία των τραπεζικών στελεχών που είχε παραταθεί έως τις 29 Ιουνίου. Με βάση την τροπολογία, στον έλεγχο για πιθανή απιστία στις τράπεζες κι εφόσον κρίνει κάτι τέτοιο η εισαγγελική αρχή θα ζητείται γνωμοδότηση της Τράπεζας της Ελλάδος. Δύο επιθεωρητές της κεντρικής τράπεζας, με βάση τα στοιχεία της δικογραφίας, θα συντάξουν την έκθεση με την οποία διαπιστώνεται παράβαση ή μη του κανονιστικού πλαισίου. Η τροπολογία αφορά περιπτώσεις που η απιστία στρέφεται κατά πιστωτικού ή χρηματοδοτικού ιδρύματος και αφορά σε αναδιάρθρωση ή διαγραφή δανείων, οφειλών ή χρεών, ή στρέφεται κατά του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας.

➤ Η τροπολογία κατατέθηκε από την κυβέρνηση σε μία προσπάθεια να αντιμετωπιστεί η τεχνική πολυπλοκότητα που διέπει τις χρηματοοικονομικές συναλλαγές και η οποία συνθέτει ένα πολύπλοκο ρυθμιστικό πλαίσιο ώστε οι εισαγγελικές αρχές να καταλήγουν σε ασφαλή συμπεράσματα κατά στάδιο προκαταρκτικής εξέτασης για έγκλημα απιστίας, μέσω της έκθεσης των επιθεωρητών της Τράπεζας της Ελλάδος.

➤ Κυβερνητικές πηγές διαβεβαίωναν πως δεν υπάρχει πρόθεση επιβολής έκτακτης φορολογίας στα κέρδη των τραπεζών. Η έκτακτη εισφορά αλληλεγγύης 33% στα διυλιστήρια που ανακοινώθηκε την περασμένη Πέμπτη δημιουργήσει ανησυχίες στη χρηματιστηριακή αγορά με αποτέλεσμα να πιεστούν οι μετοχές των τραπεζών, οπότε οι διαβεβαιώσεις δόθηκαν προκειμένου να εξομαλυνθεί η κατάσταση καθώς δεν υφίσταται ένα τέτοιο ενδεχόμενο.

➤ Η απόφαση για την αποεπένδυση του ΤΧΣ από την Εθνική Τράπεζα ελήφθη καθώς οι διαθέσεις σε κυβέρνηση και ΤΧΣ είναι να μη χαθεί χρόνος. Σύμφωνα λοιπόν με τον σχεδιασμό, ξεκινούν τώρα οι διαδικασίες προετοιμασίας για την αποεπένδυση από την Εθνική Τράπεζα με στόχο η πώληση να γίνει τον Σεπτέμβριο, όπως άλλωστε είχε δηλώσει πρόσφατα ο πρωθυπουργός. Το αν θα πουληθεί το 18% ή το 8% της Εθνικής, όπως και η μέθοδος που θα επιλεγεί για την πώληση, θα αποφασιστεί αρχές Σεπτεμβρίου αναλόγως και των συνθηκών στην αγορά. Αυτό που θα γίνει τώρα είναι η πρόσληψη συμβούλων ώστε να είναι όλα έτοιμα για τον Σεπτέμβριο.

